

Ὁ ὉΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ὁ Ὅσιος Γρηγόριος

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ
ΟΣΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ἉΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄ ΕΤΟΣ 2014 ΑΡΙΘΜ. 39

Εἰς δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ καὶ τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, Ἐφόρου τοῦ Ἁγιωνύμου Ὁρους.

Εἰς κοινήν ἀπάντων τῶν Ὁρθοδόξων ὠφέλειαν.

* * *

Περιέχει κείμενα ὀρθοδόξου δογματικῆς καὶ ἠθικῆς διδασκαλίας, ὡς καὶ κείμενα περὶ ὀρθοδόξου Μοναχισμοῦ, νήψεως καὶ νοερᾶς προσευχῆς, κατὰ τὴν ἐν Ἁγίῳ Ὁρει παράδοσιν, δι' ᾧν ἡ καρδιά τοῦ Χριστιανοῦ καταλύσεται καὶ ἔρχεται εἰς πόθον Χριστοῦ.

* * *

Δαπάνη καὶ προνοία τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς καὶ συνεργασία καὶ ἐτέρων εὐλαβῶν λογίων Πατέρων.

Τό παρόν τεύχος ἀφιεροῦται εἰς τόν μακαριστόν Γέροντά μας Ἀρχιμ. Γεώργιον καὶ εἰς τόν νέον Καθηγούμενόν μας Ἀρχιμ. Χριστοφόρον.

† Καθηγούμενος Αρχιμ. Γεώργιος Γρηγοριάτης
(1935-2014)

ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΥΠΟΘΗΚΕΣ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΜΑΣ^(*)

«Εὐλογητός ὁ Θεός ἡμῶν πάντοτε, νῦν καί ἀεί
καί εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν!»

Παρακαλῶ τό Πανάγιο Πνεῦμα νά μέ φωτίση, νά
σᾶς πῶ αὐτό πού εἶναι τό θέλημα τοῦ Θεοῦ γιά τήν
ζωή μας, γιά τόν ἀγῶνα μας, γιά τήν προσευχή μας,
γιά τό ὑπόλοιπο τῆς ζωῆς μας, γιά τήν πορεία τῆς
ἀδελφότητός μας.

Εἶναι κάποιες ὥρες στήν ζωή μας πού ἔχουν ἰδι-
αίτερη σημασία. Ἄν ὅλες οἱ ὥρες εἶναι σπουδαῖες,
γιατί πρέπει νά τίς ἀξιοποιήσωμε γιά τήν σωτηρία
μας, πολλῶ μᾶλλον οἱ ὥρες σάν κι αὐτές πού ἡ ἀ-
δελφότης μας ἔχει νά περάση αὐτόν τόν καιρό. Ὅλοι
μας καταλαβαίνουμε ὅτι εἶναι κρίσιμες καί ὅτι οἱ ἀ-
ποφάσεις μας πρέπει νά εἶναι σύμφωνες μέ τό ἅγιο
θέλημα τοῦ Κυρίου.

Τόν παρακαλοῦμε λοιπόν νά μᾶς φωτίση, ἐσᾶς μέν
γιά νά δεχθῆτε ὅ,τι εἶναι γιά τήν σωτηρία σας, ἐμένα

(*) Λόγοι τοῦ μακαριστοῦ Γέροντός μας στίς δύο τελευταῖες μετ'
αὐτοῦ συνάξεις τῆς Ἀδελφότητός μας, στίς 2-2-2014 καί 11-2-2014.

δέ νά μέ φωτίση νά σᾶς λέω αὐτές τίς ὥρες ὅ,τι εἶναι γιά τήν σωτηρία μου καί γιά τήν σωτηρία σας. Ἔτσι νά ἐπιστέψωμε τήν τεσσαρακονταετῆ διακονία μου στό μοναστήρι μέ λόγους πνευματικούς, λόγους εὐαρέστους στόν Κύριο καί λόγους οἱ ὅποιοι θά στηρίξουν τήν ἀδελφότητα καί τώρα καί ἀργότερα.

Ὁ π. Σωφρόνιος Σαχάρωφ τονίζει¹ τήν μεγάλη σημασία πού ἔχει ἡ ἐνότης στό Κοινόβιο καί τήν μεγάλη σημασία πού ἔχει ἡ συνεργασία. Νά μή γίνουν παρατάξεις, νά μή γίνη διχόνοια, νά μή γίνη κομματισμός, καί ἄλλοι νά ὑποστηρίζουν τόν ἕνα καί ἄλλοι τόν ἄλλο. Αὐτό εἶναι ὀλέθριο.

Ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ ἐφύλαξε τήν ἀδελφότητά μας καί δέν εἶχαμε τέτοια προβλήματα, παρ' ὅτι εἴμαστε μία πολυμελής ἀδελφότης. Πιστεύω ὅτι σ' αὐτό βοήθησε ὁ Χριστός καί ἡ Παναγία καί οἱ Προστάται τῆς Μονῆς μας, γιατί εἶναι δυσεύρετο πρᾶγμα νά ὑπάρχουν ἀδελφότητες πού εἶναι ἐνωμένες, καί μάλιστα ὅταν εἶναι πολυμελεῖς. Γι' αὐτό εὐχαριστῶ τόν Θεό καί ἐλπίζω νά συγχωρήση τίς ἁμαρτίες μου, βλέποντας ὅτι ἀγωνίσθηκα στό θέμα αὐτό.

Ὅταν πρωτοήρθαμε στό μοναστήρι, εἶχα μερικούς νέους πού ἦταν μαζί μας τότε, οἱ ὅποιοι ἤθελαν νά παραμερίσω τούς παλαιούς πατέρες, γιά νά πάρουν

1. Στό κεφάλαιο «Ἡ ἐνότης τοῦ μοναστηριοῦ...» τοῦ νεοεκδοθέντος βιβλίου *Οἰκοδομώντας τόν ναό τοῦ Θεοῦ μέσα μας καί στούς ἀδελφούς μας*, ἔκδ. Ἱ. Μονῆς Τιμίου Προδρόμου, Ἔσσεξ Ἀγγλίας 2013, τόμ. Α', κεφ. 1, σελ. 35-41.

τήν ἐξουσία αὐτοί καί νά διακριθοῦν αὐτοί. Ἐγώ τούς εἶπα, ὅτι “ἡ ἀποστολή ἡ δική μου εἶναι νά ἀναπαύσω πρῶτα τά γεροντάκια, τούς παλαιούς πατέρες πού βρήκαμε ἐδῶ. Αὐτοί ἀγωνίσθηκαν. Μέ τούς δικούς τους κόπους προχώρησαν τό μοναστήρι καί τό κράτησαν καί τό παραδίδουν σ’ ἐμᾶς τώρα. Καί δέν εἶναι σωστό, ἐμεῖς νά τούς ἐξαποστείλουμε ἀπό ἐδῶ, γιά νά πάρουμε τήν ἐξουσία. Βγάλτε το ἀπό τό μυαλό σας αὐτό”.

Καί φύλαξε ὁ Θεός καί δέν τό κάναμε. Καί μάλιστα ἐγώ ἔκανα ὑπακοή στους παλαιούς πατέρες. Εἶχα ὡς τυπικό, ὁσάκις ἔβγαινα στόν κόσμο γιά ἀποστολή τῆς Μονῆς, νά παίρνω μαζί μου καί ἕναν ἀπό τούς παλαιούς πατέρες. Συνήθως ἔπαιρνα τόν π. Ἀνδρέα, ὁ ὁποῖος ἦταν καί γραμματέας καί ἤξερε καλά τούς κανονισμούς τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Τόν ἔπαιρνα μαζί μου πάντοτε, ὅπου πήγαινα, στά λεωφορεῖα, στά τραῖνα. Πρῶτον, γιά νά ἔχω ἕνα γέροντα κοντά μου γιά ἀσφάλεια πνευματική, καί δεύτερον, γιά νά ξέρουν οἱ ἄλλοι ἀδελφοί –οἱ 17 παλαιοί πατέρες πού βρήκαμε στό μοναστήρι– ποῦ πάω καί τί κάνω. Γιατί ἐγώ τότε ἤμουν νέος καί οἱ ἄνθρωποι δέν μέ ἤξεραν γιά πολλά χρόνια καί θά ἦταν φυσικό νά περιμένη κανεῖς ὅτι κάποιος θά εἶχαν κάποιους λογισμούς, κάποιες ἀπορίες τοῦ τί κάνω καί τοῦ πῶς πολιτεύομαι. Καί ἐγώ ἤθελα νά εἶναι ἀναπαυμένοι οἱ πατέρες, καί αὐτοί πού ἔμεναν στό μοναστήρι καί ὅσοι

βγαίναμε έξω, και νά ξέρουν από αυτούς και οι άλλοι τήν πολιτεία μας. Εὐχαριστῶ τόν Θεό.

Θέλω νά σᾶς πῶ λοιπόν μερικές περιπτώσεις, πού χάριν τῆς ἐνότητος τῆς ἀδελφότητος ἐμεῖς τά πρῶτα χρόνια δέν κάναμε τό θέλημά μας. Κόψαμε τό θέλημά μας.

Τόν π. Ἀνδρέα, ὅπου πηγαίναμε, τόν ἔπαιρναν γιά ἡγούμενο –σεβάσμιο μέ ἄσπρα γένεια– και ἐμένα μέ ἔπαιρναν γιά ὑποτακτικό. Και ὅπου μᾶς ἔβλεπαν, ἕνα γεροντάκι και ἕνα νεώτερο καλόγερο, ἔβαζαν μετάνοια στόν π. Ἀνδρέα. Και τούς ἔλεγε ὁ π. Ἀνδρέας: “Ὅχι, δέν εἶμαι ἐγώ ὁ ἡγούμενος. Αὐτός εἶναι ὁ ἡγούμενος”. Και ἔδειχνε ἐμένα.

Και πρέπει νά πῶ, ὅτι και οἱ παλαιοὶ πατέρες, παρά τίς ἀνθρώπινες ἀδυναμίες τους, μᾶς ἔδειξαν ἀγάπη και ἐξετίμησαν τήν στάσι μου αὐτή.

Ἡ ἀδελφότης πού βρήκαμε ἦταν ἐγκαταλελειμμένη πνευματικά, γιατί ὑπῆρχαν δυσκολίες στήν ἐκλογή τῶν ἡγουμένων κ.τ.λ., και οἱ πατέρες ἦταν ἀποίμαντοι σχεδόν. Βοήθησε ὁμως ὁ Θεός και τούς ἔνωσα, γιά νά εἶναι τό μοναστήρι ὄντως μοναστήρι, ἀδελφότης ἀγάπης. Και γι’ αὐτό εὐχαριστῶ τόν Θεό. Εἶχαν μεταξύ τους προβλήματα και δυσκολίες, ἀλλά ἐγώ ἔβαλα ὡς σκοπό νά τούς ἐνώσω. Τούς εἶπα τότε: “Πατέρες, ἐγώ θά σᾶς ἐνώσω. Αὐτό πού θά κάνω εἶναι εἰς βάρος μου προσωπικά ἀπό ἄποψι κοσμική, ἀλλά κατά Θεόν ἀπαραίτητο. Θά σᾶς ἐνώσω, και

ἐσεῖς θά πάρετε περισσότερη δύναμι, ἐνωμένοι πού θά εἶστε, καί θά μπορῆτε νά μέ κάνετε ὅ,τι θέλετε. Ἀλλά ἐγώ θά κάνω τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἐς μειωθῆ ἡ δική μου δύναμις στήν ἀδελφότητα, προκειμένου ἡ ἀδελφότης νά εἶναι ἐνωμένη καί ἀγαπημένη”. Καί σ’ αὐτό, δόξα τῷ Θεῷ, πήγαμε καλά. Μέχρι τήν τελευταία στιγμή, τά γεροντάκια πού ἀπέθνησκαν, ἔφευγαν εὐχαριστημένα ἀπό αὐτή τήν ζωή. Καί ὁ τελευταῖος πού ἐκοιμήθη, ὁ π. Νικόλαος, καί αὐτός ἔφυγε ἀναπαυμένος.

Εἶχα πεῖ λοιπόν τότε στούς νέους πατέρες, πού ζητοῦσαν νά πάρουν κάποια προνόμια ἐν σχέσει πρὸς τοὺς παλαιούς: “Ἐγώ, πατέρες, ἔχω σκοπό νά ἀναπαύσω πρῶτα τοὺς παλαιούς καί μετὰ ἐσᾶς, διότι οἱ παλαιοὶ ἀγωνίσθηκαν τόσα χρόνια. Μή μοῦ ζητᾶτε λοιπόν νά παραμερίσω τοὺς παλαιούς, γιά νά πάρετε ἐσεῖς τήν ἐξουσία στά χέρια σας. Δέν εἶναι κατὰ Θεόν αὐτό”. Καί αὐτό φαίνεται τό ἤθελε ὁ Θεός. Καί ὁ Θεός εὐλόγησε τήν ἀδελφότητά μας, καί τά ἀποτελέσματα τά βλέπετε σήμερα.

Αὐτή ἡ ἐνότης ἐπιθυμῶ καί παρακαλῶ τόν ἅγιον Θεόν νά διατηρηθῆ καί μετὰ τήν ἐξοδόν μου ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἢ καί ὅσο θά ζῶ ἐγώ ἀλλά δέν θά εἶμαι ἡγούμενος, διότι πρῶτα ἀπ’ αὐτήν ἐξαρτᾶται ἡ σωτηρία μας. Ἐάν ἔχωμε τήν ἀγάπη μεταξύ μας, θά σωθοῦμε. Ἐάν δέν ἔχωμε τήν ἀγάπη μεταξύ μας, δέν θά σωθοῦμε. Ἐρα πρέπει νά πάψουμε νά βλέπουμε

ὁ ἓνας τόν ἄλλον ἀνταγωνιστικά, ἐπειδὴ ἔχομε κάποια προηγούμενα. Μᾶς ἔφταιξε σέ κάτι ἓνας ἀδελφός, καί ἐμεῖς τό κρατᾶμε αὐτό. Δέν εἶναι κατά Θεόν αὐτό. Πρέπει νά εἴμεθα συγχωρητικοί πρός τούς ἀδελφούς καί νά κατανοοῦμε τούς λόγους, γιά τούς ὁποίους κάποιος ἀδελφός ἢ κάποιος ἀδελφοί φέρονται λίγο διαφορετικά ἀπ' ὅ,τι ὁ Γέροντας.

Ἐγώ σᾶς ἀγαπῶ ὅλους καί θέλω ὅλοι νά ἀναπαυθῆτε. Ἀλλά γιά νά ἀναπαυθοῦμε ὅλοι, πρέπει νά ἔχομε καί ταπείνωσι. Χωρίς τήν ἀγία ταπείνωσι τοῦ Χριστοῦ, δέν μπορεῖ νά ὑπάρχη οὔτε ἀνάπαυσις οὔτε ἐνότης οὔτε συνεργασία. Πόθος μου λοιπόν εἶναι ἡ ἀδελφότης νά μείνη ἐνωμένη. Οἱ παλαιοί καί οἱ νεώτεροι μοναχοί νά συνεργάζωνται, νά δοξάζεται ὁ Θεός καί ἡ Ἐκκλησία μας καί ὁ Μοναχισμός, τά ὁποῖα εἶναι θεμελιώδη γιά τήν ζωή μας πράγματα.

Αὐτά βέβαια ἴσως θεωρητικά φαίνονται εὔκολα. Ὅταν ὅμως στήν πρᾶξι συγκρουσθῆ τό θέλημά μας μέ τό πνεῦμα τῆς ἐνότητος, τότε θά φανοῦν οἱ ὑποτακτικοί, οἱ ὁποῖοι πραγματικά ἔχουν ἐνστερνισθῆ τό πνεῦμα τῆς ἀγάπης, τῆς ἐνότητος καί τῆς συνεργασίας.

Οἱ ἀδελφοί πού διακρίνουν ὅτι ὑπάρχουν κάποια παράπονα ἐναντίον τους, δικαίως ἢ ἀδίκως, καλά εἶναι νά μή περιμένουν ἀπό τούς ἀδελφούς πού ἔχουν τά παράπονα νά τούς πλησιάσουν καί νά τούς τά ποῦν, διότι ἴσως λόγω ἀδυναμίας δέν μποροῦν νά

τό κάνουν. Ἄλλά πρέπει οἱ ἴδιοι νά πλησιάσουν τούς ἀδελφούς καί νά τούς ποῦν: “Ἀδελφέ, μήπως σέ ἔχω λυπήσει σέ κάτι καί δέν τό ξέρω; Νά σοῦ βάλω μιά μετάνοια, νά μέ συγχωρήσης”. Ἔτσι οἱ ἀδελφοί αὐτοί, πού ἔχουν πρόβλημα ἀποδοχῆς ἀπ’ ὅλη τήν ἀδελφότητα ἢ ἀπό μερικούς ἐκ τῆς ἀδελφότητος, θά μποροῦν καί αὐτοί νά εἰρηνεύουν καί νά εἰρηνεύη καί ἡ ἀδελφότης.

Ἦλεγε ὁ ἅγιος Πορφύριος ὁ Καυσοκαλυβίτης μία ωραία συμβουλή γιά τά ἀντρόγυνα πού ἀγωνίζονται γιά τήν τελειότητα. «Νά λέη ὁ σύζυγος στήν σύζυγο: “Ἐγώ ἔχω τά ἐξῆς ἐλαττώματα. Μήπως βλέπεις ὅτι ἔχω καί κάτι ἄλλο καί δέν τό ἔχω δεῖ;”. Μετά ἀπό λίγο νά λέη ἡ σύζυγος στόν σύζυγο: “Ἐγώ ἔχω τά ἐξῆς ἐλαττώματα. Μήπως ἔχω καί ἄλλα καί δέν τά ξέρω; Νά μοῦ τό πῆς”».

Λοιπόν, ἐμεῖς πρέπει νά δίνουμε τήν εὐκαιρία στούς ἄλλους πού φέρονται ἀπέναντί μας μέ κάποια ψυχρότητα ἢ μέ κάποια ἀμφισβήτησι, νά ἐκδηλώνουν τά παράπονά τους καί νά τούς ἀναπαύουμε τόν λογισμό. Εἶδατε τί λέγει στήν εὐχή τῆς θείας Μεταλήψεως; «Πρῶτον καταλλάγηθι τοῖς σέ λυποῦσι». Ὅχι καταλλάγηθι μέ ἐκεῖνον πού ἐσύ ἐλύπησες. Αὐτό εἶναι αὐτονόητο. Ἄλλά μέ ἐκεῖνους πού σέ λύπησαν. Ἐνῶ δηλαδή ὁ ἄλλος δέν φταίει, τοῦ ρίχνεις εὐθύνη ὅτι φταίει. Εἶναι καί αὐτός ἓνας ἀγώννας, πατέρες, καί μία ὁδός ἀγιότητος. Γι’ αὐτό ἔχει μεγάλη

σημασία νά βάζουμε μετάνοια, ακόμη και όταν ή συνείδησίς μας μᾶς λέη ὅτι δέν ἔχομε πέσει ἔξω σέ τίποτε, ὅτι δέν ἔχομε στενοχωρήσει τούς ἀδελφούς. Ἀλλά ἐμεῖς, διά πᾶν ἐνδεχόμενον, γιά νά εἴμαστε τελείως ἐντάξει, πάντοτε ζητᾶμε ἀπό ὄλους συγχώρησι, καί ἔτσι τούς ἔχομε ὄλους ἀναπαυμένους καί εἰρηνικούς.

Ὁ Μητροπολίτης Κίτρους Ἀγαθόνικος, πού εἶναι ἅγιος Ἱεράρχης, κάποια φορά πού πέρασα ἀπό τήν Μητρόπολί του γιά νά τόν δῶ, μού εἶπε: “Γέροντα, ξέρεις τί θά πῆ, ὅταν ὁ Ἀρχιερεὺς πάη νά κοιμηθῆ τό βράδυ, νά νιώθῃ ὅτι ὄλοι οἱ ἄνθρωποι, ὄλοι οἱ Χριστιανοί τῆς Ἐπαρχίας του εἶναι ἀναπαυμένοι μαζί του;”. Πράγματι, μεγάλη ὑπόθεσις αὐτό. Καί συμβαίνει καί στούς ἡγουμένους αὐτό. Ὁ ἡγούμενος νά νιώθῃ, ὅτι ὄλοι οἱ πατέρες τήν ἡμέρα πού πέρασε εἶναι ἀναπαυμένοι μαζί του. Θυμοῦμαι μερικές φορές, ὅτι δέν μποροῦσα νά κοιμηθῶ ὄλη τήν νύχτα ἀπό τήν στενοχώρια μου, γιὰτί κάποιοι πατέρες δέν εἶχαν ἀναπαυθῆ μαζί μου. Καί ἐγώ δέν μποροῦσα νά ἡσυχάσω ἀπό τήν στενοχώρια.

Λοιπόν, πατέρες, αὐτό νά τό ἐπιδιώξωμε. Εἶναι ὠραῖο ἀγώνισμα. Νά ἔχωμε πάντοτε μία ἀνησυχία. Μήπως δέν ἔχομε ἀναπαύσει τούς ἀδελφούς; Ἄσχετα ἂν φταῖνε αὐτοί ἢ φταῖμε ἐμεῖς. Μπορεῖ νά φταῖνε αὐτοί. Ἀλλά ἐμεῖς, πῶς θά βροῦμε τόν τρόπο νά τούς ἀναπαύσουμε κι αὐτούς. Αὐτό εἶναι ἀγιότης.

Τώρα θά ἤθελα νά σᾶς πῶ καί ἄλλα, ἀλλά αισθάνομαι κόπωση καί δέν μπορῶ νά πῶ περισσότερα. Ἀπλῶς, ἀνακεφαλαιώνοντας αὐτά πού εἶπε ὁ π. Σωφρόνιος, τονίζω καί ἐγώ τήν σημασία τῆς ἐνότητος καί τῆς συνεργασίας πού πρέπει νά ἔχη ἡ ἀδελφότης. Ἐπιγραμματικά θά πῶ τό ἑξῆς: Μία ἀδελφότης ἐνωμένη μοιάζει μέ τόν Παράδεισο. Μία ἀδελφότης διχασμένη μοιάζει μέ τήν Κόλασι. Γι' αὐτό, πατέρες, ἄς ἀγωνισθοῦμε νά κρατήσουμε τήν ἐνότητα.

Ἐγώ μέ τήν Χάρι τοῦ Θεοῦ, καίτοι ἀμαρτωλός καί ἀνάξιος, σᾶς παραδίδω τήν ἀδελφότητα ἐνωμένη. Κρατήστε την. Ἐάν ὑπάρξουν διασπαστικές τάσεις στό μοναστήρι, τήν εὐθύνη θά τήν ἔχετε ἐσεῖς, διότι ἐγώ δέν σᾶς παρέδωσα ἀδελφότητα διεσπασμένη. Σᾶς παρέδωσα καί σᾶς παραδίδω ἀδελφότητα ἐνωμένη καί ἐπιθυμῶ καί παρακαλῶ καί προσεύχομαι καί σᾶς δίδω συμβουλή νά ἀγωνισθῆτε πάση θυσίᾳ νά κρατήσετε τήν ἀδελφότητα ἐνωμένη. Κέντρο νά εἶναι ὁ Χριστός, καί ὁ ἡγούμενος νά διοικῆ καί νά προσπαθῆ νά ἀναπαύῃ τούς ἀδελφούς καί ὅλη ἡ ἀδελφότης νά ζῆ μέ τόν Χριστόν καί διά τόν Χριστόν καί ἐν τῷ Χριστῷ. Μακάρι νά εἶναι εὐάρεστα αὐτά πού σᾶς λέγω στόν ἅγιον Θεόν. Ζητῶ νά τά προσέξετε, νά τά τηρήσετε.

Ἐπιθυμῶ αὐτά νά εἶναι οἱ τελευταῖες μου ὑποθήκες, πού σᾶς ἀφήνω, καί παρακαλῶ νά εὐχεστε καί σεῖς γιά τήν σωτηρία μου.

Ἐγὼ δὲν ἔχω παράπονα ἀπὸ τὴν ἀδελφότητά μας. Εἶστε εὐσεβεῖς μοναχοί. Ἀγαπᾶτε τὸν Θεόν. Ἀλλὰ φοβοῦμαι, μήπως ὁ διάβολος μᾶς ἐνσπείρει ζιζάνια, διότι λέγει καὶ τὸ ἅγιο Εὐαγγέλιο, ὅτι ἔρχεται ὁ ἐχθρὸς τῆς σωτηρίας μας καὶ σπέρνει ζιζάνια. Τὸ φοβοῦμαι αὐτό, ἰδίως ὅταν δὲν θά ὑπάρχω ἐγώ. Ἀλλὰ πάλι ἐλπίζω, ὅτι ἡ Παναγία μας καὶ οἱ ἅγιοι Προστάται τῆς Μονῆς μας θά βοηθήσουν νά κρατήσουμε αὐτὸ τὸ πολύτιμο δῶρο, πού λέγεται ἐνότης. «Τὴν ἐνότητα τῆς Πίστεως καὶ τὴν κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος», πού εὐχόμεθα στὴν Θεία Λειτουργία.

* * *

«Ὁ καιροῦς καὶ χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσία θέμενος» φιλόανθρωπος Κύριος καὶ Θεὸς μας ὤρισε καὶ τὸν χρόνον τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν πορείαν τῆς ζωῆς των καὶ τὴν πορείαν ἐκ τῆς παρουσίας ζωῆς πρὸς τὴν αἰώνιον ζωὴν. «Ἴνα μὴ τὸ κακὸν ἀθάνατον γένηται», ὁ Κύριος εὐδόκησε νά ἔχη τὴν ζωὴ μας στὰ ὄρια ἐκεῖνα πού χρειάζονται γιὰ τὴν σωτηρία μας, ἔστω καὶ ἂν εἶναι πικρὸς ὁ χωρισμὸς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῶν συγγενῶν ἀκόμη, γιὰ ἓνα ἄνθρωπο ὁ ὁποῖος φεύγει γιὰ τὴν ἄλλη ζωὴ.

Εὐχαριστῶ τὸν Κύριο γιὰ ὅλα τὰ δῶρα Του. Γιατί μου χάρισε τὴν ζωὴ. Γιατί εὐλόγησε τὴν ζωὴ μου παρά τίς ἁμαρτίες μου καὶ τίς ἀτέλειές μου. Τὸν εὐχαριστῶ γιὰ σᾶς, πού εἶστε δῶρα τοῦ Θεοῦ στὴν ζωὴ μου. Εὐγνωμονῶ τὸν Θεὸ γιὰ ὅλα αὐτά.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ μᾶς ἔχει συνδέσει πνευματικά γιά τήν αἰωνιότητα καί τέτοιους δεσμούς δέν εἶναι εὐκολο οὔτε ὁ χρόνος νά τούς διαλύσῃ οὔτε ἡ ματαιότης τοῦ κόσμου. Γι' αὐτό εὐχαριστοῦμε τόν Κύριο. Καί ἐγώ τόν εὐχαριστῶ γιά σᾶς, γιατί χωρίς ἐσᾶς δέν γινόταν τίποτε. Σᾶς παρακαλῶ νά ἀγαπᾶτε τήν ἀδελφότητά μας, ὅπως τήν ἀγαπούσατε, καί νά κάνετε ὅ,τι μπορεῖτε χάριν τῆς εἰρήνης καί τῆς ἐνότητος καί τῆς ἀγάπης.

Ἐγώ πρό 40 ἐτῶν, ὅταν ἐξελέγην Καθηγούμενος, πῆρα τό μπαστούνι αὐτό (τό ἡγουμενικό) ἀπό τήν εἰκόνα τοῦ ἀγίου Νικολάου στό Καθολικό, διότι, μέχρι τήν ἐκλογή τοῦ νέου ἡγουμένου καί τήν ἐνθρόνισί του, ἐκεῖ περιμένει τό μπαστούνι αὐτό. Αὐτό τό μπαστούνι εἶναι ἀπλό, ἀλλά τό κράτησαν ἄγιοι ἄνθρωποι, ὁ παπα-Ἀθανάσιος, ὁ παπα-Βησσαρίων καί ἄλλοι. Μακαρίζω τήν μνήμη τους καί τούς παρακαλῶ νά βοηθήσουν καί ἐμένα, ὥστε ἡ ἔξοδος μου ἐκ τοῦ κόσμου νά γίνῃ ἐν εἰρήνῃ Χριστοῦ.

Καί τώρα σᾶς παραδίδω ὅλους στήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ καί στό πλούσιον ἔλεός Του. Συγχωρήστε με, πατέρες, γιά τά λάθη μου καί γιά τίς ἀδυναμίες μου.

Σᾶς ἀγαπῶ ὅλους. Προσπάθησα νά μὴ στενοχωρήσω τούς πατέρες, ὅσο μποροῦσα. Δέν ξέρω, ἂν τά κατάφερα. Καί τώρα χωρίζομαι εἰρηνικά ἀπό σᾶς, μέ καλές ἀναμνήσεις καί μέ τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ.

Σᾶς εὐχομαι ὁ Θεός νά σᾶς σκεπάζη, νά σᾶς στηρίζη, νά σᾶς ἀγιαζή καί νά σᾶς κρατήση μέχρι τέλους τῆς ζωῆς σας πιστούς καί ἀγαθοῦς δούλους Του. Νά μείνετε δοῦλοι τοῦ Βασιλέως Χριστοῦ, τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ μας, καί μέχρι τελευταίας σας πνοῆς νά εἴστε ἀφωσιωμένοι στά μοναχικά σας καθήκοντα.

Ὁ Θεός νά σᾶς εὐλογῇ. Ὁ Θεός νά σᾶς στηρίζη. Ὁ Θεός νά σᾶς σκεπάζη. Ὁ Θεός νά σᾶς ἀναδείξη ἀγίους καί εὐάρεστον ζωὴν ἔχοντας ἀπέναντί Του. Ὁ Θεός νά σᾶς σκεπάζη μέχρι τέλους τῆς ζωῆς σας.

Εὐχεσθε καί γιά μένα, γιατί μπαίνω τώρα σέ μία περίοδο δυσκολιῶν σωματικῶν, οἱ ὁποῖες συνεπάγονται καί ψυχολογικές ταλαιπωρίες, ἀλλά ἐλπίζω στό ἔλεος τοῦ Θεοῦ καί στήν καλή μας Παναγία. Πιστεύω ὅτι ἡ Κυρία Θεοτόκος ὄλους μας, καί ἐσᾶς καί ἐμένα, μᾶς σκεπάζει, μᾶς εὐλογεῖ, μᾶς ἔχει παιδιά της, μᾶς ἀγαπᾷ καί θέλει νά τήν εὐαρεστήσωμε. Πιαστήτε ἀπό τόν μανδύα τῆς Παναγίας καί μή χωριστήτε ποτέ ἀπό τήν μητέρα μας, τήν Κυρία Θεοτόκο, γιατί αὐτή εἶναι ἐγγύησις τῆς σωτηρίας μας. Καί ἀμαρτωλοί νά εἴμαστε, καί ἀνάξιοι νά εἴμαστε, ἡ Παναγία θά μᾶς βοηθήση νά σωθοῦμε, ἐφ' ὅσον ὁμως καί ἐμεῖς ἔχομε φιλότιμο καί ἀγωνιζόμαστε.

Εὐλογημένη ἡ ἀφιέρωσίς σας. Εὐλογημένος ὁ πόνος καί ὁ κόπος σας γιά τό μοναστήρι. Ἐλπίζω νά πᾶνε ὅλα καλά. Μή στενοχωρηθε ὑπερβαλλόντως. Ξέρω ὅτι ἀγαπᾶτε τόν Γέροντά σας. Μιά ζωὴ ζήσαμε

μαζί. Δέν εἶναι λίγα 40 χρόνια ἢ 30 ἢ 20. Πιστεύω ὅμως ὅτι ὁ Θεός δέν θά μᾶς ἀφήσῃ. Πιστεύω καί ἐλπίζω στήν χάρι καί τήν εὐλογία τῆς Παναγίας μας.

Ἡ Παναγία νά μᾶς οἰκονομήσῃ ὅλους καί νά μᾶς ἀξιώσῃ νά ἔχωμε καλή ἀντάμωσι στόν Παράδεισο.

«Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων Πατέρων ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, ἐλέησον ἡμᾶς».

«Διαφυλάξαι Κύριος ὁ Θεός πάντας ὑμᾶς!».

ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΗ ΔΙΑΔΟΧΗ
ΣΤΗΝ ΠΗΔΑΛΙΟΥΧΙΑ ΤΟΥ ΣΚΑΦΟΥΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΜΑΣ^(*)

Ιστορική στιγμή στην ιστορία της Ίερας Μονής μας άπετέλεσε ή διά λόγους υγείας παραίτησις από τό ήγουμενικό άξίωμα του σεβαστου μας Γέροντος, Αρχιμανδρίτου Γεωργίου. Στίς 29-1/11-2-2014 ό σεβαστός μας Γέροντας άπεφάσισε νά κλείση τήν τεσσαρακονταετή (1974-2014) περίοδο τής εύκλεους και πολυκάρπου ήγουμενίας του μέ τήν ύποβολή τής παραιτήσεώς του προς τήν Γεροντική Σύναξι τής Ίερας Μονής.

Τό γράμμα τής παραιτήσεως

Έν τή Ί. Μονή Όσίου Γρηγορίου
τῆ 29ῆ Ίανουαρίου 2014 (π. ήμ.)

«Είς τό Όνομα του Πατρός και του Υίου και του Αγίου Πνεύματος. Αμήν».

Όσιώτατοι πατέρες, οί άποτελοῦντες τήν καθ' ή-
μας Γεροντικήν Σύναξιν, χαίρετε έν Κυρίω πάντοτε.

(*) Χρονικόν τής παραιτήσεως του Πατρός ήμῶν Αρχιμανδρίτου Γεωργίου έν τής θέσεως του Καθηγουμένου τής Ίερας ήμῶν Μονής, ως και τής έκλογής και ένθρονίσεως του νέου Καθηγουμένου και Πατρός ήμῶν Αρχιμανδρίτου Χριστοφόρου.

Διά τοῦ παρόντος γράμματός μου ὑποβάλλω τήν παραίτησίν μου ἀπό τοῦ ἡγουμενικοῦ ἀξιώματος, ὄχι ὅμως καί ἀπό τήν ἱερωσύνην.

Ἡ πλημμελής κατάστασις τῆς ὑγείας μου δέν μοῦ ἐπιτρέπει νά συνεχίσω τήν διαποίμανσιν τῆς εὐλογημένης Μονῆς μας. Δι' αὐτό παραιτοῦμαι, διά νά δώσω τήν δυνατότητα εἰς νεώτερον καί ἰκανώτερον ἀδελφόν νά σηκώσῃ τόν σταυρόν τοῦ ἡγουμενικοῦ ἀξιώματος. Δέν παραιτοῦμαι, ἐπειδῆ ἔχω παράπονον ἀπό κάποιον ἢ κάποιους ἀδελφούς, ἀλλά διότι δέν θέλω νά ποιμαίνεται πλημμελῶς ἡ καθ' ἡμᾶς Ἱερά Μονή.

Ἐπί 40 ἔτη, μέ τήν Χάριν τοῦ Θεοῦ καί τήν εὐλογίαν τῆς Παναγίας μας καί τῶν ἁγίων Προστατῶν τῆς Μονῆς μας, ἐποίμανα τήν Ἀδελφότητά μας. Καί τώρα ἤλθε ὁ καιρός νά παραδώσω τήν σκυτάλην εἰς ἕτερον ἀδελφόν, ἔχοντα ὑγείαν καί ἰκανότητα νά συνεχίσῃ τόν ἀγῶνα μου.

Εἶσθε ὅλοι πνευματικά μου παιδιά καί σᾶς ἀγαπῶ ἐν Κυρίῳ καί σᾶς ἐμπιστεύομαι, ὅτι θά συνεχίσετε τήν συνεργασίαν σας μέ τόν νέον ἅγιον Καθηγούμενον, διά νά μή διασαλευθῇ ἡ τάξις καί ἡ εὐκοσμία τῆς Μονῆς μας.

Σᾶς εὐχαριστῶ διά τήν ἐπί 40 ἔτη ἀγάπην σας καί ἐμπιστοσύνην σας πρός τό ταπεινόν μου πρόσωπον. Εὐχαριστῶ διά τήν συνεργασίαν σας, μέ τήν ὁποίαν

ἐπετεύχθη Χάριτι Θεοῦ ἢ ἐν μεγάλῳ βαθμῷ ἐπάνδρωσις τῆς Μονῆς μας καί ἀνακαινίσις αὐτῆς.

Παρακαλῶ νά μέ συγχωρήσετε διά τίς ἀτέλειές μου καί δι' ὅ,τι τυχόν σᾶς ἐλύπησα. Ὅσακις ἐχρειάσθη νά κόψω τό θέλημα ἑνός ἀδελφοῦ, τό ἔκανα ἐξ ἀγάπης καί πρὸς διόρθωσίν του.

Γνωρίζω ὅτι πολλοί θά στενοχωρηθῆτε διά τήν ἀπόφασίν μου αὐτήν. Ἄλλά νομίζω ὅτι ἦτο ἀναγκαία, διά νά μή δυσχεραίνεται τό ἔργον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας, λόγω τῆς ἀσθενείας τοῦ ἡγουμένου.

Λυποῦμαι, διότι, παρά τόν ἀγῶνα καί τόν πόνον μου διά νά μή ἀπωλεσθοῦν ψυχαί, ὑπέρ ὧν Χριστός ἀπέθανε, ἐθρήνησα διά τήν ἀποστασίαν ἐλαχίστων εὐτυχῶς ἀδελφῶν, διά τούς ὁποίους προσεύχομαι ὁ φιλόανθρωπος Κύριος νά τοὺς δώσῃ μετάνοιαν καί ἐπιστροφὴν εἰς τήν ποιμνην τοῦ Χριστοῦ.

Καί τώρα, ἀδελφοί, συγχωρήσατέ μοι καί ὁ Χριστός συγχωρήσαι πάντας ὑμᾶς. Σᾶς συγχωρῶ ὅλους ἐκ καρδίας καί παρακαλῶ τόν ἐλεήμονα Κύριον νά μᾶς βοηθήσῃ νά Τόν εὐαρεστήσωμεν καί νά σωθῶμεν. Ἡ ἐλπίδα μας εἶναι πάντοτε εἰς τόν Κύριον καί Θεόν μας Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ Ὅποῖος ἠγάπησεν ἡμᾶς «μέχρι θανάτου, θανάτου δέ σταυροῦ», καί «ἐν ᾧ ἔχομεν τήν ἀπολύτρωσιν διά τοῦ αἵματος Αὐτοῦ».

Ὁ ἐλάχιστος πνευματικός σας πατήρ

Ὁ Καθηγούμενος

† Ἀρχιμανδρίτης Γεώργιος

* * *

Ἡ Ἀδελφότης εἶδε μέ κατανόησι τὴν ἀνάγκη τοῦ Γέροντος νά ἀναπαυθῆ ἀπό τοὺς πολλοὺς του κόπους καί ἀπεδέχθη τὴν παραίτησί του, ἂν καί ὄχι χωρὶς πόνο, συγκίνησι καί θλίψι. Μέ πολλή πάντως εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸν σεβαστό Γέροντα, τὴν ὁποία ἐξέφρασαν τὰ μέλη τῆς Γεροντικῆς Συνάξεως καί οἱ ἀδελφοί τῆς Μονῆς.

Θερμὴ ἐπιστολὴ ἀπέστειλε στὸν Γέροντά μας, πληροφορηθεὶς τὸ γεγονός, ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης μας κ. κ. Βαρθολομαῖος, ἐξαίρων τὴν πολὺπλευρὴ προσφορὰ του στὴν Ἐκκλησία:

**Ἐπιστολὴ τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ ἡμῶν
Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου**

Ἐν Κωνσταντινουπόλει
τῇ 12ῃ Ἀπριλίου 2014 (ν. ἡμ.)

Ὅσιολογιώτατε Ἀρχιμανδρίτα κύριε Γεώργιε Καφάνη, Προηγούμενε τῆς Ἱερᾶς καθ' ἡμᾶς Πατριαρχικῆς καί Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου Ἁγίου Ὁρους, τέκνον τῆς ἡμῶν Μετριότητος ἐν Κυρίῳ ἀγαπητόν, χάρις εἶη τῇ ὑμετέρα Ὅσιολογιότητι καί εἰρήνῃ παρά Θεοῦ.

Μετ' ἰδιαιτέρας συγκινήσεως ἀλλά καί καυχήσεως ἐν Κυρίῳ ἡ Μήτηρ καί τροφὸς Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καί ἡ ἡμετέρα Μετριότης προσω-

πικῶς παρηκολουθήσαμεν τήν ἐπί τεσσαρακονταε-
τίαν ὄλην ἐν Ἀγίῳ Ὁρει καί προηγουμένως ἐν Ἀθή-
ναις καί ἀλλαχοῦ, ὑπό τήν ιδιότητα τοῦ κληρικοῦ καί
τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ διδασκάλου, μακράν διακονίαν
καί κατηξιωμένην καί ἀναγνωριζομένην ὑπό πάντων
προσφοράν τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς Ὀσιολογιότητος,
ἐσχάτως δέ ἐπληροφορήθημεν τήν ὑποβολήν, διά λό-
γους ὑγείας, παραιτήσεως ἀπό τῆς ἡγουμενείας τῆς
περιπύστου Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου.

Ἡ συγκίνησις καί ἡ ἱκανοποίησις τῆς Μητρὸς Ἐκ-
κλησίας, ἀπότοκος τῆς συγκεφαλαιώσεως τῆς καλ-
λικάρπου καί θεοφιλοῦς τεσσαρακονταετοῦς διακο-
νίας ὑμῶν, καθ' ἣν ὠδηγήσατε ἐν πίστει καί σοφίᾳ
Θεοῦ καί ἐν πολλῇ συνέσει καί διακρίσει τήν ὑμετέ-
ραν ὀσιακὴν ἀδελφότητα εἰς τήν ὁδόν τοῦ ἀσκητικοῦ
ἀγιασμοῦ, ἠὺξήσατε αὐτήν καί ἐποδηγετήσατε τό ἱ-
ερόν Κοινόβιον τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου, ταῖς πρεσβεί-
αις τοῦ προστάτου αὐτοῦ θαυματουργοῦ Ἀγίου Νι-
κολάου, καθὼς καί πολλὰς ἐν τῷ κόσμῳ ψυχὰς, εἰς
οἰκοδομήν καί εἰς ὁδόν σωτηρίας, τυγχάνει δεδικαιο-
λογημένη καί ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπιβάλλει ἡμῖν, ἵνα
ἐκφράσωμεν ὑμῖν τόν λόγον τῆς εὐχαριστίας καί τῆς
ἀναγνωρίσεως τῆς ὑμετέρας διακονίας.

Ὁμολογουμένως, ἡ πολυωφελῆς δραστηριότης τῆς
ὑμετέρας Ὀσιολογιότητος, πεπρoικισμένης διά λιπα-
ρᾶς θεολογικῆς συγκροτήσεως, πολιάν ἐχούσης τήν
κατά Θεόν πείραν καί τήν σοφίαν καί τήν διάκρισιν,

διακρινομένης δέ διά τήν ἰδιαιτέραν εὐαισθησίαν αὐ-
τῆς περί τήν ἀλήθειαν τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλη-
σίας, ἀνέδειξεν αὐτήν πιστόν καί σῶφρονα τηρητήν
τῆς παραδόσεως, τοῦ ἠθους, τοῦ ὕφους καί τοῦ ἀγω-
νιστικοῦ φρονήματος τοῦ Ἁγίου Ὁρους, μέ ἐξέχου-
σαν θέσιν μεταξύ τῶν εὐφήμως γνωστῶν συγχρόνων
πνευματικῶν ταγῶν, διά πράξεως καί ἔργων, Γε-
ρόντων τοῦ Ἱεροῦ Τόπου τῆς Κυρίας Θεοτόκου. Καί
βεβαίως ἡ πνευματική δραστηριότης ὑμῶν, Ὁσιολο-
γιώτατε πάτερ, δέν περιορίσθη εἰς μόνην τήν πνευ-
ματικήν καθοδήγησιν καί ποδηγέτησιν τῆς ὑμετέρας
ἀδελφότητος καί τῆς ἀνακαινίσεως τοῦ πνευματικοῦ
καί κτηριακοῦ συγκροτήματος τῆς Ἱερᾶς ὑμῶν Με-
τανοίας, ἀλλ' ἐπεξετάθη καί εἰς πολλοὺς ἄλλους το-
μεῖς, ἀγνώστους εἰς τοὺς πολλοὺς, γνωστοὺς δέ τῷ
Θεῷ καί Πατρὶ καί Κυρίῳ ἡμῶν καί τοῦ σύμπαντος
κόσμου καί καταγεγραμμένους ἐν Βίβλῳ ζωῆς.

Νῦν δέ, ὅτε παρεδώκατε τήν σκυτάλην καί τάς
εὐθύνας τῆς ἡγουμενείας εἰς τόν ἀναδειχθέντα ἄξιον
διάδοχον ὑμῶν καί περιορίζεσθε εἰς τήν ἐν προσευχῇ
καί μετανοίᾳ ἡσυχίαν τοῦ ὑμετέρου κελλίου, ὡς πνευ-
ματικός καί ὑμῶν Πατήρ καί Πατριάρχης ὀφειλετι-
κῶς ἐπισημαίνομεν ἐπιγραμματικῶς τά ἐκδοθέντα
πνευματικοῦ καί κατηχητικοῦ χαρακτῆρος ὑμέτερα
συγγράμματα, ἰδίᾳ τήν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ τῆς
Ἱερᾶς Μονῆς ὑπὸ τόν ὁμώνυμον αὐτῆς τίτλον, τήν
δραστηριότητα ὑμῶν περί τήν κατήχησιν τῆς Ὁρθοδό-

ξου Νεολαίας διά τῆς ζεούσης διακονίας ὑμῶν εἰς τόν Παντοκράτορα Παλαιοῦ Φαλήρου, τάς πολλάς ὁμιλίας, τήν πνευματικήν καθοδήγησιν τῆς Ἱερᾶς γυναικείας Μονῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Πανοράματος καί τήν σπουδαιοτάτην καί ἐνεργόν συμπαράστασιν καί θυσιαστικήν διά μάρτυρος συμβολήν ὑμῶν εἰς τό ἔργον τῆς Ὁρθοδόξου Ἱεραποστολῆς, καί εἴ τι ἕτερον φιλόθεον καί οἰκοδομητικόν καί σωτηριῶδες ἐπίτευγμα.

Τοιουτοτρόπως, εἰς εὐλογημένον ἐπί τεσσαρακονταετίαν κοινοβιάρχην πολυπληθοῦς καί φιλοσίου ἀδελφότητος ἀναδειχθεῖσα ἡ ὑμετέρα Ὁσιολογίτης ἐκόσμησε τόν σύγχρονον Ἁγιορειτικόν μοναχισμόν «τήν νύκτα ἡμέραν ποιοῦσα, ἐν εὐχαριστίαις καί φαλμωδίαις διάγουσα» καί, ὁμοῦ μετά τῶν ἐτέρων συγχρόνων ἀγίων Καθηγουμένων, συνετελέσατε ἀποφασιστικῶς εἰς τήν ἀναβίωσιν αὐτοῦ, τά παλαιά συγχρόνοις καί συνετοῖς τρόποις ἐν πολλῇ ὑπομονῇ καί ἐν πιστότητι πάντοτε πρός τήν ἀκραιφνή παράδοσιν τοῦ Περιβολίου τῆς Θεοτόκου ἀνακαινίσαντες καί παραδιδόντες τοῖς ἐπερχομένοις.

«Αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν ἐβδομήκοντα ἔτη», «ἐάν δέ ἐν δυναστείαις ὀγδοήκοντα καί τό πλεῖον αὐτῶν κόπος καί πόνος», ὑπηγεῖ ἀνά τοὺς αἰῶνας ὁ ἱερός Ψαλμωδός. Ἀκολουθοῦσα ἀξιομιμητῶς καί ἐν τούτῳ τό προφητικόν παράγγελμα καί συγχρόνως παράδειγμα τῶν ἀρχαίων πατέρων καί κοινοβιαρχῶν

παρέδωκεν ἡ ὑμετέρα Ὅσιολογιότης ἐγκαίρως τὴν πνευματικὴν σκυτάλην εἰς χεῖρας εὐλαβοῦς καὶ ἱκανοῦ διαδόχου, ἡσυχάζουσα δὲ αἶρει χριστοειδῶς τὸν σταυρόν τῆς σωματικῆς ἀσθενείας, προστιθεμένη διὰ τῆς τοσοῦτον διδακτικῆς ὑπομονῆς αὐτῆς νέα ἄνθη εἰς τὸν πλεκόμενον στέφανον, ὃν δῶη ὑμῖν ὁ Δίκαιος Κριτῆς ἐν ἡμέρᾳ τῆς Κρίσεως.

Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, μιμνησκομένη τοῦ υἱικοῦ σεβασμοῦ, τῆς εἰλικρινοῦς ἀγάπης καὶ τῆς προθύμου καὶ ἐμπράκτου συμπαραστάσεως εἰς τὴν διακονίαν αὐτῆς, ἰδιαιτέρως ὅμως ἐκτιμῶσα καὶ ἀξιολογοῦσα ἐμπραγμάτως τὴν πνευματικὴν προσφορὰν τῆς ὑμετέρας Ὅσιολογιότητος, καταγράφει μετὰ πολλῆς στοργῆς ταύτην εἰς τὴν ἱστορικὴν ἐκκλησιαστικὴν μνήμην καὶ εἰς τὰ δίπτυχα τῆς προσευχητικῆς δεήσεως καὶ εὐχεται ὀλοθύμως, ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, διὰ πρεσβειῶν τῆς Παμμακαρίστου Αὐτοῦ Μητρός καὶ τῶν Ἁγίων Νικολάου καὶ Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, τοῦ καὶ προστάτου ὑμῶν, ἐπιμετρᾷ ὑμῖν μακρότητα εὐλογημένων καὶ σωτηριωδῶν ἡμερῶν, ἐν ὑγείᾳ ἀμφιλαφεῖ καὶ ἀπερικλονήτῳ καὶ δαφιλείᾳ δωρεῶν οὐρανίων.

Πρὸς τοῖς αἰσθήμασι τούτοις καὶ ταῖς εὐχαῖς ταύταις, προτρεπόμεθα καὶ παρακαλοῦμεν καὶ πατρικῶς ἀξιοῦμεν, ὅπως μὴ θεωρήσητε ἑαυτὸν, ἀγαπητέ πάτερ Γεώργιε, ἀπόμαχον, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς γαλήνης τοῦ πρυτανείου τῆς προσευχῆς ὑμῶν,

κρίνομεν ὅτι δύνασθε –καί ὑποχρεοῦσθε– ὡς ἄλλος πολιορκῶν Νέστωρ νά παρακολουθῆτε τά τῆς Ἱερᾶς Μετανοίας ὑμῶν πράγματα καί νά παρέχετε διακριτικῶς τήν σοφήν συμβουλήν καί ἔμφρονα ὑμῶν γνώμην καί παρακλητικὴν φωνήν καί συμβουλήν τοῖς δεομένοις, ὡς ἄν τις παρίσταται ἀνάγκη καί κρίνετε τοῦτο ὑμεῖς λυσιτελές.

Ἀπονέμοντες, ὄθεν, τήν ἐπί πᾶσιν οἷς προσηνέγκατε θεοφιλῶς καί ἀγογγύστως καί διακριτικῶς τῇ Ἐκκλησίᾳ, τῷ Μοναχισμῷ αὐτῆς καί τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ, Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐαρέσκειαν καί τόν ἔπαινον τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί εὐλογοῦντες τήν περαιτέρω πορείαν τῆς ἀσκητικῆς βιοτῆς ὑμῶν, καταστέφομεν τήν ὑμετέραν ἀγαπητὴν Ὁσιολογιότητα διὰ τῶν ἐνθέρμων Πατριαρχικῶν εὐλογιῶν ἡμῶν καί εὐχόμεθα πατρικῶς τε καί ἐγκαρδίως ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν εὐλογίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν καί Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' ὅν τοῦ κόσμου ἐξήλθετε καί, εὐαγγελικῶς πολιτευθέντες, αἰνεῖτε τό Ὄνομα Αὐτοῦ ἐν τῷ πολυανθεῖ Περιβόλῳ τῆς Κυρίας καί Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου.

Αὐτοῦ ἡ Χάρις καί τό ἄπειρον Ἔλεος καί ἡ σκέπη καί ἡ προστασία τῆς Θεομήτορος εἶησαν μετὰ τῆς ὑμετέρας προσφιλοῦς Ὁσιολογιότητος πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῆς.

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης.

* * *

Ὁλόκληρη ἐπίσης ἡ ἀγιορειτικὴ Ἀδελφότης διὰ στόματος καὶ γραφίδος τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐξέφρασε τὴν ἐξαίρετη τιμὴν πρὸς τὸ πρόσωπο τοῦ Γέροντος, τὴν εὐγνωμοσύνην της γιὰ τὴν πολὺπλευρὴ προσφορὰ τοῦ στά κοινὰ τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ γιὰ τὴν συμβολὴν τοῦ στήν ἐπίλυσι τῶν σοβαρῶν προβλημάτων τοῦ Τόπου, καθὼς καὶ τίς εὐχαριστίες της γιὰ τὴν θεολογικὴν του μαρτυρίαν καὶ Ὁρθόδοξον ὁμολογίαν.

**Ἐπιστολὴ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος
τοῦ Ἁγίου Ὁρους**

Καρυαί, τῆ 23ῃ Φεβρουαρίου 2014 (π. ἡμ.)

Τῷ Πανοσιολογιωτάτῳ ἀγίῳ Προηγούμενῳ
Ἀρχιμανδρίτῃ κ. Γεωργίῳ
εἰς Ἱ. Μονὴν Γρηγορίου

Τὴν Ὑμετέραν λίαν ἀγαπητὴν Πανοσιολογιότητα
ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμεθα.

Ἐλάβομεν πρότριτα γινῶσιν, διὰ τῆς διαμειφθείσης ἀλληλογραφίας τῆς καθ' Ὑμᾶς Ἱερᾶς Μετανοίας, τοῦ ἀποτελοῦντος ὀρόσημον δι' Αὐτὴν γεγονότος τῆς οἰκειοθελοῦς, λόγω ὑγείας, παραιτήσεως τῆς Ὑμετέρας λίαν ἀγαπητῆς ἡμῖν Πανοσιολογιότητος ἀπὸ τῶν καθηκόντων τῆς ἡγουμενίας τῆς καθ' Ὑμᾶς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου.

Ὅθεν διά τοῦ παρόντος ἱεροκοινοσφραγίστου ἡμῶν γράμματος σπεύδομεν, ὅπως, ἐξ ὁμοφώνου ἀποφάσεως, φιλαδέλφως ἐκφράσωμεν ὡς Ἱερά Κοινότης ἐκ μέρους πάντων τῶν ἀγιορειτῶν πατέρων καί ἀδελφῶν τάς θερμάς εὐχαριστίας πάντων ἡμῶν διά τήν πολλαπλῆν προσφοράν Ὑμῶν εἰς τήν ἀγιορειτικήν πνευματικήν ζωήν καθ' ὅλην τήν διαρρεύσαν τελευταίαν τεσσαρακονταετίαν.

Ὡσαύτως ἐπιθυμοῦμεν, ἵνα διατρανώσωμεν καί τήν ἱστορικήν συμβολήν τῆς Ὑμετέρας θεοτιμῆτου Πανοσιολογιότητος εἰς τήν γενομένην κατ' αὐτήν ἀνανέωσιν τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀγιορειτικοῦ μοναχισμοῦ, ὡς Γέροντος καί πνευματικοῦ Πατρός τῆς Ὑμετέρας Μονῆς, τήν ὁποίαν ἀναδιωργανώσατε πολυπλεύρως καί ὠδηγήσατε εἰς νέαν περίοδον ἀκμῆς καί ἀκτινοβολίας, ὁμοῦ μετά τῆς πολυτίμου συμμετοχῆς καί συνεισφορᾶς εἰς τά κοινά τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου, τόν ὁποῖον ἐγκαρδίως ἠγαπήσατε καί ἐπαξίως μετά πιστότητος πολλάκις ἐξεπροσωπήσατε εἰς ἀναληφθείσας ἀποστολάς τῆς Ἱεράς ἡμῶν Κοινότητος.

Ἡ ὅλη πορεία τῆς πολυετοῦς καί εὐκάρπου Ὑμῶν Καθηγουμενίας, στοιχοῦσα εἰς τό παράδειγμα ἀειμνήστων προκατόχων Ὑμῶν, ἀπέδειξεν ἔτι ἅπαξ ὅτι ἔργον τῶν ὑπευθύνων ἐκκλησιαστικῶν προσώπων εἶναι ἡ φιλόθεος διακονία, ἐν πνεύματι πραότητος καί ἀγάπης, μέ αἴσθησιν πατρικῆς εὐθύνης, μέ ὑπομονήν καί καρτερίαν εἰς τάς ποικίλας δοκιμασίας.

Αισθανόμεθα ὅθεν, ἅγιε Γέρον, τὴν ἀνάγκην, προσκρούοντες ἀσφαλῶς εἰς τὴν ἐγνωσμένην Ὑμετέραν ταπεινοφροσύνην, ὅπως καθηκόντως ἐξάρωμεν τὴν ἔγκοπον καὶ ἔμφρονα, ἀνιδιοτελεῆ δὲ ὑμετέραν προσφοράν, δι' ἔργων, λόγων καὶ συγγραφῶν, οὐχὶ μόνον εἰς τὸν ἁγιορειτικὸν χῶρον, ἀλλὰ καὶ πολὺ πέραν αὐτοῦ, ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ ἀμπελῶνι καὶ ἕως τῆς μακρυνῆς Ἀφρικῆς καθ' ἅπαν τὸ ἀνωτέρω πολυετές διάστημα, μεθ' ὅσων θυσιῶν τοῦτο συνεπήγετο, ἐκφράσωμεν δ' ἅμα τὴν εὐαρέσκειαν καὶ τὰς ὀφειλομένας ὀλοκαρδίους ἐν εὐγνωμοσύνῃ εὐχαριστίας συνόλου τοῦ Ἁγίου Ὁρους, δι' ὅσα ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀνατολικοῦ ὀρθοδόξου Μοναχισμοῦ ἐπράξατε.

Εἶμεθα δὲ βέβαιοι, ὅτι τὸσον ἢ προσφιλῆς Ὑμῶν ἀδελφότης ὅσον καὶ σύμπας ὁ Ἱερός οὗτος Τόπος θά διατηρῆ ἀνεξίτηλον, ὡς καταγραφεῖσαν εἰς τὰς δέλτους τῆς νεωτέρας ἁγιορειτικῆς ἱστορίας, τὴν μνήμην τῆς ὑμετέρας πολυπλεύρου συμβολῆς, ἐν ἧθει, συνέσει, διακρίσει καὶ ἀφοσιώσει, εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς συγχρόνου ἁγιορειτικῆς πραγματικότητος, διακονίας, ἣτις θά ἀποτελεῖ πρότυπον καὶ ὑπόδειγμα πρὸς μίμησιν διὰ τοὺς ἐπιόντας, κανόνα δὲ γρηγορούσης ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως καὶ πνευματικῆς εὐαισθησίας διὰ τὴν βίωσιν ἐν ἀκεραιότητι τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως ὡς καὶ τῆς μακραίωνος παραδόσεως τοῦ Γένους ἡμῶν.

Ἦδη ὡς θεοφόρτωτος ναῦς, ἐν δοκιμασίαις καὶ εὐ-
αγγελικῇ ὑπομονῇ αἴρων τὸν σταυρὸν τῆς ἀσθενείας
καὶ τοῦ γήρατος, δύνασθε νὰ εὐφραίνεσθε ἐκ τῶν
κόπων τῆς μακροῦς ἡγουμενικῆς διακονίας, ἔχοντες
κύκλω τὰ ἐκλεκτὰ ὑμέτερα πνευματικὰ τέκνα, πο-
ρευόμενα, ἐν οἷς ἔμαθον καὶ ἐπιστώθησαν παρ' Ὑ-
μῶν, τὸν δρόμον τῆς ἀγγελιομιμήτου μοναχικῆς πολι-
τείας.

Εὐχόμενοι οὖν ἀπὸ καρδίας, ὅπως Κύριος ὁ Θεός
ἀντιδωρήσῃται πᾶσαν ἄνωθεν εὐλογίαν καὶ ἔτι ἐνί-
σχυσιν εἰς τὴν Ὑμετέραν πολυφίλητον Πανοσιολογιό-
τητα, πλουσιοπάροχον δέ ἐπὶ γῆς τε καὶ ἐν οὐρανοῖς
τὴν δικαίαν ἀντιμισθίαν παρὰ τῆς Κυρίας καὶ Ἐφό-
ρου τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου Ὑπεραγίας Θεοτόκου,
διατελοῦμεν μετὰ τῆς ἐν Κυρίῳ βαθείας τιμῆς καὶ
φιλαδελφίας

Ἄπαντες οἱ ἐν τῇ κοινῇ Συνάξει

Ἀντιπρόσωποι καὶ Προϊστάμενοι

τῶν εἴκοσιν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἄθω

* * *

Ἡ Ἀδελφότης μας, σύμφωνα μὲ τὰ ἀγιорειτικά
καθεστῶτα, μετὰ τὴν παραίτησι τοῦ Γέροντος προ-
χώρησε στὴν ἐκλογή νέου Καθηγουμένου μὲ βαθεία
συναίσθησι ὅτι ὁ ἀπερχόμενος τῆς ἡγουμενίας σεβα-
στός μας Γέροντας, ὁ ὁποῖος μᾶς ἀνεγέννησε στὴν
μοναχικὴ μας ζωὴ, θὰ ἦτο ὁ πνευματικὸς μας πατήρ,

ὁ ὁδηγός καί συμπαραστάτης μας ἐπὶ ὅσον χρόνον θὰ ἤθελε ὁ Κύριος νὰ εἶναι ἀνάμεσά μας ἐν σώματι, ἀλλὰ καί θὰ εἶναι ἐσαεὶ διδάσκαλός μας διὰ τῶν ὑποθηκῶν του.

Στίς 7/20-2-2014 μέ νόμιμη καί σύμφωνη μέ τόν Κ.Χ.Α.Ο. (Καταστατικό Χάρτη Ἁγίου Ὁρους) ἐκλογική διαδικασία, μετά ἀπό κανονική ψηφοφορία τῆς Ἀδελφότητος, ἀνεδείχθη Καθηγούμενος τῆς Μονῆς ὁ ἱερομόναχος Χριστοφόρος, ἐκ τῶν ἀδελφῶν Αὐτῆς, ὁ ὁποῖος ἀπεδέχθη τήν ἐκλογή, παρέλαβε τήν ἡγουμενική ράβδο ἀπό τήν ἐφέστιο εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Νικολάου καί ἀνέλαβε τά ἡγουμενικά του καθήκοντα μέ τίς εὐχές καί τήν ἀγάπη ὅλης τῆς Ἀδελφότητος.

Στίς 2/15-3-2014, μετά τήν Δοξολογία τοῦ Ὁρθρου, σύμφωνα μέ τά θέσμιμα τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἔγινε ἡ ἐνθρόνισις τοῦ Ἐψηφισμένου Καθηγούμενου ἀπό τήν Ἱερά Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὁρους διὰ τῆς Ἀντιπροσωπείας Αὐτῆς. Στήν Ἀντιπροσωπεία συμμετεῖχαν οἱ πανοσιολογιώτατοι Γέροντες, Ἱερομόναχος Νικόδημος Λαυριώτης, Μοναχός Νήφων Διονυσιάτης, Μοναχός Νικηφόρος Φιλοθεΐτης, Ἱερομόναχος Ἱερώνυμος Σιμωνοπετρίτης καί Μοναχός Νικόδημος Ἀγιοπαυλίτης, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Ἐπιστασίας τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ἐπίσης ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, Πανοσιολογιώτατος Ἱερομόναχος Θεόφιλος Παντοκρατορινός.

Ἡ ἐνθρόνισις ἔγινε παρουσία τῶν ἀγίων Καθηγουμένων καί ἐκπροσώπων τῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Παρῶν στήν τελετή τῆς ἐνθρονίσεως ἦταν καί ὁ σοβαρά ἀσθενῶν σεβαστός Γέροντάς μας, Προηγούμενος Γεώργιος, χαίρων γιά τό γεγονός τῆς κατά πάντα εὐλογημένης διαδοχῆς καί ἐνθρονίσεως τοῦ νέου Καθηγουμένου ἡμῶν καί γιά τούς ἀγαθοὺς καρπούς τῆς πολυετοῦς ποιμαντορίας του.

Τήν ἱστορική γιά τήν Ἀδελφότητα καί τόν νέο Καθηγούμενο αὐτή στιγμή ἐτίμησαν μέ τήν παρουσία τους ὁ Πολιτικός Διοικητής τοῦ Ἁγίου Ὁρους κ. Ἀρίστος Κασμίρογλου, ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κ. Παναγιώτης Μπαλτάκος ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὁ Δήμαρχος τοῦ Καραβά Κύπρου –τῆς ἰδιαιτέρας πατρίδος τοῦ Καθηγουμένου ἡμῶν– κ. Ἰωάννης Παπαϊωάννου, πολλοί Γέροντες ἐκ τῶν Σκητῶν καί τῶν Κελλίων τοῦ Ἁγίου Ὁρους, Ἁγιορεῖται Μοναχοί καί πλῆθος λαϊκῶν ἀδελφῶν ἐκ Κύπρου καί ἐξ Ἑλλάδος.

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος ἀνέγνωσε τό ἐνθρονιστήριο Γράμμα τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, ὁ δέ πανοσιολογιώτατος Ἀντιπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεγίστης Λαύρας, Γέρον Νικόδημος Ἱερομόναχος, ἐξ ὀνόματος τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, ἀφοῦ προσεφώνησε τόν Ἐψηφισμένο ἅγιο Καθηγούμενο, τοῦ ἐνεχείρισε κατά τά θέσμια τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τό-

που τήν ποιμαντορική ράβδο καί τόν ὠδήγησε στόν ἡγουμενικό θρόνο.

**Ἐνθρονιστήριο γράμμα τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος
τοῦ Ἁγίου Ὁρους πρὸς τόν Ἐφηφισμένο
Καθηγούμενο ἡμῶν Ἀρχιμανδρίτη Χριστοφόρο**

Καρυαί, 26-2/11-3-2014

Τῷ Πανοσιολογιωτάτῳ
Ἐφηφισμένῳ Καθηγουμένῳ
τῆς Ἱ. Μονῆς Γρηγορίου
Ἀρχιμανδρίτη κ. Χριστοφώρῳ
καί τῇ περί Αὐτόν ἀδελφότητι
Εἰς τήν Αὐτήν

Πανοσιολογιώτατοι, ὃ τε νεοεκλεγείς ἅγιος Καθη-
γούμενος Ἀρχιμανδρίτης κύριος Χριστοφόρος καί οἱ
λοιποί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου τοῦ
Γρηγορίου,

Τήν Ὑμετέραν λίαν ἀγαπητήν ἡμῖν Πανοσιολογιό-
τητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ προσαγορεύομεν.

Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἱερά Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἀ-
θω, πληροφορηθεῖσα διά τοῦ ἀπό 13ης Φεβρουαρίου
ἐ. ἔ. καί ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 69 Ὑμετέρου μοναστηρια-
κοῦ γράμματος, ὅτι ἡ καθ' Ὑμᾶς Ἀδελφότης, τοῦ
ἡγουμενικοῦ Αὐτῆς θρόνου ἐν χρεία εὐρεθέντος με-
τά τήν διά λόγους ὑγείας παραίτησιν τοῦ Καθηγου-
μένου Ὑμῶν Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ.

Γεωργίου, φήφων κανονικῶν τεθεισῶν, ἐξελέξατο εἰς διαδοχὴν τούτου τὸν ἐκ τῶν Ὑμετέρων ἀδελφῶν Πανοσιολογιώτατον Ἀρχιμανδρίτην κύριον Χριστοφόρον, διὰ τῶν μετὰ χειρᾶς ἱεροκοινοσφραγίστων γραμμάτων προάγεται συγχαρῆναι Ὑμῖν φιλαδέλφως ἐπὶ τῷ εὐσήμεῳ τούτῳ γεγονότι διὰ τε τὴν καθ' Ὑμᾶς Ἱερὰν Μετάνοιαν καὶ σύμπαν τὸ Ἀγιώνυμον Ὅρος, τὸν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Ἱερὸν τοῦτον Κλῆρον.

Θεωρήσαντες οὖν ἐν τῇ Ἱερᾷ ἡμῶν Συνάξει τὰ οὐτως ἀναγγελθέντα, εὐρόντες δὲ ταῦτα νομίμως, ἐγκύρως καὶ κανονικῶς γενόμενα, γνωρίζομεν Ὑμῖν, ὅτι ἀποστέλλεται αὐτόθι κατὰ τὴν 2αν μηνὸς Μαρτίου, Σαββάτῳ τῆς Β' Ἑβδομάδος τῶν Νηστειῶν, ὀρισθεῖσα ἡμετέρα Ἱεροκοινοτική Ἐπιτροπή, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν Πανοσιολογιωτάτων Ἀντιπροσώπων τῶν Ἱερῶν Μονῶν Μεγίστης Λαύρας Γέροντος Νικοδήμου Ἱερομονάχου, ἐπιφορτισμένου κατὰ τὴν παλαιάφατον τάξιν μὲ τὴν παράδοσιν τῷ ἁγίῳ Καθηγουμένῳ τῆς ἡγουμενικῆς Ράβδου, Διονυσίου Γ. Νήφωνος, Φιλοθέου Γ. Νικηφόρου, Σίμωνος Πέτρας Γ. Ἱερωνύμου Ἱερομονάχου καὶ Ἀγίου Παύλου Γ. Νικοδήμου, ὡς Ἐπιστάτου, μετὰ τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Κοινοτήτος Θεοφίλου Ἱερομονάχου, ἵνα κατὰ τὰ ἐν τῷ Ἀγιωνύμῳ ἡμῶν Τόπῳ θέσμια καὶ ἀπ' αἰῶνων κρατοῦντα καὶ συνωδὰ ταῖς οἰκείαις διατάξεσι τοῦ Καστατατικοῦ ἡμῶν Χάρτου προβῆ εἰς τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ κανονικῶς ἐκλεγέντος Πανοσιολογιωτάτου

Ἀρχιμανδρίτου κ. Χριστοφόρου ὡς Καθηγουμένου Ὑμῶν.

Ἐπί δέ τούτοις, ἀπονέμοντες καί αὐθις ἐγκαρδίους προσρήσεις ἐκ μέρους συνόλου τοῦ Ἀγιωνύμου Ὅρους τῷ τε νῦν ἐγκαθιδρουμένῳ νέῳ ἀγίῳ Καθηγουμένῳ καί πάσῃ τῇ Ἀδελφότητι, προσεπευχόμενοι δέ, πρεσβείαις τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου, πλουσίαν τήν ἄνωθεν ἐνίσχυσιν εἰς τήν παρά τοῦ Ἀρχιμανδρίτου κ. Χριστοφόρου σήμερον ἐπωμιζομένην νέαν ὑψηλήν διακονίαν τῆς ἐπ' αἰσίσις ἀρχομένης ἡγουμενείας αὐτοῦ, ἀγλαόκαρπον δέ καί μεστήν εὐλογιῶν παρά τοῦ ἐν Ἀγίοις Πατρός ἡμῶν Νικολάου τοῦ Θαυματουργοῦ κατά τήν νέαν ταύτην περίοδον εἰς τήν ἱστορίαν τῆς καθ' Ὑμᾶς Ἱερᾶς Μονῆς, κατασπαζόμεθα φιλήματι ἀγίῳ τήν τε αὐτοῦ Πανοσιολογίότητα καί τήν σύν αὐτῷ εὐλαβῇ Ἀδελφότητα καί διατελοῦμεν λίαν φιλαδέλφως

Ἄπαντες οἱ ἐν τῇ κοινῇ Συνάξει

Ἀντιπρόσωποι καί Προϊστάμενοι

τῶν εἴκοσιν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἀγίου Ὅρους Ἄθω

* * *

Ἀπό τίς βαθμίδες τοῦ θρόνου ὁ νέος Καθηγούμενος ἐξεφώνησε τόν ἐνθρονιστήριο λόγο του:

**Λόγος ἐνθρονιστήριος τοῦ Καθηγουμένου ἡμῶν
Ἀρχιμανδρίτου Χριστοφόρου**

Ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Ὁσίου Γρηγορίου, 2/15-3-2014

«Εὐχαριστοῦμέν σοι Κύριε, ὁ Θεός τῶν σωτηρίων ἡμῶν, ὅτι πάντα ποιεῖς εἰς εὐεργεσίαν τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἵνα διὰ παντός πρὸς σέ ἀποβλέπωμεν, τὸν σωτήρα καὶ εὐεργέτην τῶν ἡμετέρων ψυχῶν» (Εὐχὴ στ' Ἐξαφάλμου, Ἱερατικόν).

Πανοσιολογιώτατε ἅγιε Λαύρας, καὶ

Πανοσιολογιώτατοι ἐκπρόσωποι τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου ὄρους,

Πανοσιολογιώτατοι ἅγιοι Καθηγούμενοι τῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου,

Ἐξοχώτατοι ἐκπρόσωποι τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ Ἀξιότιμοι ἐκπρόσωποι τῶν κρατικῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ὑπηρεσιῶν καὶ Ἀρχῶν,

Σεβαστοὶ πατέρες καὶ ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Εὐχαριστοῦμεν καὶ ἡμεῖς σήμερον τὸν Ἅγιον Θεόν, ὅτι ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐκ τῆς τοῦ κόσμου ματαίας ἀναστροφῆς καὶ μετέστησε καὶ ἐγκατέστησεν εἰς τὸ Περιβόλιον τοῦτο τῆς Παναγίας μας, εἰς τὸν τόπον τοῦτον τὸν ἅγιον, τὸ ἐξαίρετον ἐργαστήριον τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς θεώσεως, τὸ ὁποῖον συνέστησε καὶ διατηρεῖ μέχρι σήμερον μέ τὴν ἀνύστακτον Μητρικὴν

της φροντίδα ἢ Ἑγουμένη τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου, ἢ Κυρία Θεοτόκος.

Ἦκονόμεσεν ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ νά ἐνταχθῶμεν εἰς τήν Ἱεράν ταύτην Μονήν τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου καί νά θέσωμεν τόν ἑαυτόν μας ὑπό τήν ἔμπειρον πνευματικήν καθοδήγησιν τοῦ Καθηγουμένου τῆς Μονῆς, τοῦ σεβαστοῦ μας Γέροντος πατρός Γεωργίου.

Εὐχαριστοῦμεν τόν Θεόν, διότι εὖρομεν Γέροντα πρᾶον, ἡσύχιον, μεστόν πατρικῆς ἀγάπης, φωτεινόν εἰς τό ἦθος, λαμπρόν εἰς τήν διάκρισιν, στοργικόν, ἀνεξίκακον, οἷος ἡμῖν ἔπρεπεν ὁδηγός καί προστάτης τῆς σωτηρίας ἡμῶν.

Ἐνετάγημεν εἰς Ἀδελφότητα σεμνήν, φιλόθεον, μέ τάξιν κοινοβιακήν, μέ πόθον διά τήν σωτηρίαν. Συνεπορευθήμεν ἐπί ἔτη πολλά εἰς τόν καλόν ἀγῶνα τῆς Μοναχικῆς ζωῆς. Ἦγωνίσθημεν Χάριτι Χριστοῦ νά ὑπακούωμεν καί νά ἀκολουθῶμεν τάς πνευματικάς ὑποθήκας τοῦ πολυσεβάστου πατρὸς ἡμῶν.

Δέν καυχόμεθα δι' ἀρετάς καί πνευματικά κατορθώματα. Τί γάρ ἔχομεν, ὃ οὐκ ἐλάβομεν παρά τοῦ δωρεοδότου Χριστοῦ; Εἰς ἕν μόνον καυχόμεθα ἐν Κυρίῳ, ὅτι ἡ Ἀδελφότης ἡμῶν ἠξιώθη τοιοῦτου ἀγαθοῦ καί καλοῦ ποιμένος, τοῦ ἰδικοῦ μας Μωϋσέως, κατὰ τόν ἱερόν συγγραφέα τῆς Κλίμακος, καί μεσίτου ἡμῶν πρός Θεόν μετά τήν Κυρίαν Θεοτόκον καί τούς ἀγίους Προστάτας τῆς Μονῆς.

Χαίρει ἡ Ἀδελφότης ἡμῶν διὰ τὸν σεπτὸν τῆς Γέροντα, χαίρει καὶ ἐκεῖνος σήμερον διὰ τοὺς ἀγαθοὺς καρπούς τῆς τεσσαρακονταετοῦς εὐκλεοῦς κατηγουμενίας του. Χαίρομεν ἀμοιβαίως διὰ τὸ κοινόν ἀγαθόν, τὴν ἐν Θεῷ ἐνότητα ἡμῶν. Οὐκ ἐξ ἡμῶν, Θεοῦ τὸ δῶρον!

Ἐφθασεν ὁμως ὁ καιρὸς, ὥστε ὁ καλὸς ἡμῶν ποιμὴν καὶ φιλόστοργος πατήρ νά παραδώσῃ τὴν σκυτάλην τῆς διαποιμάνσεως τῆς λογικῆς ταύτης Μάνδρας εἰς νεώτερον ἀδελφόν, καθότι λόγοι ὑγείας δέν ἐπέτρεπον πλέον εἰς αὐτόν νά σηκῶνῃ τὸ δυσβάστακτον βᾶρος τῆς ἡγουμενίας. Ἡ δέ Ἀδελφότης ἡμῶν κανονικαῖς ψήφοις ἀνέθεσεν εἰς τὴν ἐλαχιστότητά μου τὸ νέον τοῦτο διακόνημα, μέ τὴν ἐλπίδα ὅτι θά συνεχίσω τὴν διαποιμάνσιν τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς ἀκολουθῶν τοῖς ἴχνεσι τοῦ πολυσεβάστου πατρὸς ἡμῶν.

Ἀπεδέχθην τὴν ἐκλογὴν. Ὑπήκουσα εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἔθεσα ἐμαυτὸν εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ.

Ἀναλογίζομαι τὸ βᾶρος τῆς ἀνατεθείσης μοι διακονίας. Αἰσθάνομαι τὴν ἀδυναμίαν μου, ἀλλὰ αἴρω τὸν ἐλαφρόν ζυγόν τοῦ Κυρίου θαρρῶν καὶ ἐλπίζων εἰς τὴν Χάριν τοῦ Κυρίου, εἰς τὴν βοήθειαν καὶ σκέπην τῆς Κυρίας Θεοτόκου, εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου καὶ τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας, εἰς τὸν ἐπιστηριγμὸν τοῦ

σεβαστοῦ μας Γέροντος καί εἰς τήν ἀγάπην καί τήν συνεργασίαν τῶν συνασκουμένων μοι ἀδελφῶν.

Εὐχέσθε, παρακαλῶ, ὅπως ὁ Ἅγιος Τριαδικός Θεός χαρίζῃ εἰς ἡμᾶς πλουσίαν τήν Χάριν Του, ἵνα, ἀντιμετωπίζοντες κατά τό ἅγιον Αὐτοῦ θέλημα τάς ἐκάστοτε ἀναφυομένας δυσκολίας καί τούς ἐκ τοῦ πολεμήτορος πειρασμούς, πορευόμεθα ἀπαρεγκλίτως τήν ὁδόν τῆς ἀληθοῦς μετανοίας καί τύχωμεν τῆς καλῆς ἀπολογίας ἐν τῇ ἀδεκάστῳ καί φοβεραῖ ἡμέρᾳ τῆς Κρίσεως.

Παρηγοροῦμαι ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὡς Ἄγιορεῖται ζῶμεν μίαν μακραίωνα ζῶσαν καί ἰσχυράν παράδοσιν περὶ τε τήν Ὁρθόδοξον Πίστιν καί Ὁμολογίαν καί περὶ τήν ἐν Χριστῷ ζωήν. Δέν ἀρχόμεθα ἐκ τοῦ μηδενός. Δέν καλούμεθα νά αὐτοσχεδιάσωμεν. Ἔχομεν τοσοῦτον ἡμῖν περικείμενον νέφος ἀγίων Ἀγιορειτῶν Πατέρων, οἵτινες διεμόρφωσαν τήν τοιαύτην ἀγιορειτικὴν παράδοσιν. Ἔχομεν φερέγγυον βοηθόν τήν παρακαταθήκην τοῦ σεπτοῦ προκατόχου καί ἐσαεὶ Γέροντος καί διδασκάλου ἡμῶν, τοῦ πατρὸς ἡμῶν Γεωργίου, καί τήν πείραν τῶν πρό ἡμῶν σεβαστῶν πατέρων καί Καθηγουμένων τῶν Ἱερῶν ἡμῶν Μονῶν. Τρέχομεν ὅθεν δι' ὑπομονῆς «τόν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, ἀφορῶντες εἰς τόν τῆς πίστεως ἀρχηγόν καί τελειωτὴν Ἰησοῦν» (Ἐβρ. ιβ' 1-2), ὅστις εἶπεν ὅτι «ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἤλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι» (Ματθ. κ' 28), καί «ὁ

μείζων ἐν ὑμῖν γινέσθω ὡς ὁ νεώτερος, καί ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν» (Λουκ. κβ' 26). Εὐχεσθε ὅπως, ἀποβλέποντες εἰς ὃν παρ' αὐτῶν παρελάβομεν Χριστόν Ἰησοῦν τόν Κύριον, οὕτω περιπατήσωμεν ὡς διάκονοι Χριστοῦ εἰς δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι προσκυνητοῦ Ἁγίου Θεοῦ ἡμῶν.

Οὕτως ὠκονομηθέντων τῶν περὶ ἡμᾶς πραγμάτων, ἀπό τῶν βαθμίδων τοῦ ἡγουμενικοῦ τούτου θρόνου βαθεῖαν ἐν πρώτοις ἐκφράζομεν τήν τιμήν καί τόν ἐποφειλόμενον ἀπονέμομεν σεβασμόν πρὸς τό Σεπτόν Οἰκουμενικόν μας Πατριαρχεῖον, τήν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, καί πρὸς τόν Παναγιώτατον Οἰκουμενικόν μας Πατριάρχη Κύριον Κωνσταντῖνον Βαρθολομαῖον. Τοῦτο μέν, διότι ὡς μία τῶν Βασιλικῶν, Πατριαρχικῶν καί Σταυροπηγιακῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους τελοῦμεν ἐκκλησιαστικῶς ὑπὸ τήν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τῆς Μητρὸς ἡμῶν Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἣτις διὰ τῶν αἰώνων διησφάλισε τὰ ἀρχαῖα προνόμια τῆς Ἀγιορειτικῆς ἡμῶν Πολιτείας καί διεφύλαξε τὰς κανονικὰς προϋποθέσεις δι' ἀσφαλῆ καί ἀνεπηρέαστον ἄνυσιν τῆς μοναχικῆς ἡμῶν ἀφιερώσεως. Τοῦτο δέ, διότι γνωρίζομεν τήν πρὸς ἡμᾶς πατρικὴν ἀγάπην καί τό ἄοκνον ἐνδιαφέρον τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ ἡμῶν Πατριάρχου.

Εὐχαριστίας ὡσαύτως ἀπὸ καρδίας ἐκφράζομεν πρὸς τήν Σεβαστὴν Ἱεράν Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὁ-

ρους, τῆς ὁποίας ἡ παρουσία σήμερον ἐνταῦθα καί ἡ δι' Ἑμῶν τῶν ἐκπροσώπων Τῆς ἐγκαθίδρυσις τῆς ἐλαχιστότητός μου εἰς τό ἡγουμενικόν ἀξίωμα ἐπιβεβαιοῖ, ἔνθεν μὲν τὴν περί ἡμᾶς ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Ἀδελφότητος καί τό οὕτως ἐκφρασθέν ἅγιον θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἔνθεν δέ τὴν ἐνότητα τῶν Κ' (εἵκοσι) σεβασμίων Μονῶν τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου.

Εὐχαριστοῦμεν ἐπίσης Ἑμᾶς τοὺς σεβαστοὺς ἁγίους Καθηγουμένους τῶν ἐν Ἀγίῳ Ὁρει Ἱερῶν ἡμῶν Μονῶν. Ἡ φιλάδελφος παρουσία Σας κατὰ τὴν εὐσημον ταύτην διὰ τὴν Ἱεράν ἡμῶν Μονὴν ἡμέραν καί ὥραν μᾶς συγκινεῖ, μᾶς παρηγορεῖ καί μᾶς ἐνισχύει, καθὼς μᾶς ὑπενθυμίζει τό εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων σημειούμενον, ὅτι «κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοί ἀκούσαντες τὰ περί ἡμῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ..., οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ ἔλαβε θάρσος» (Πράξ. κη' 15). Τῷ ὄντι, σεβαστοὶ πατέρες, λαμβάνω θάρσος, διότι ἐν τῷ προσώπῳ Ἑμῶν ἀναγνωρίζω τοὺς πεπειραμένους πατέρας καί διδασκάλους μεγάλων ἀγιορειτικῶν κοινοβίων καί αἰσθάνομαι, ὡς ὁ νεώτερος πάντων, ἐπιστηρικτικὴν τὴν παρουσίαν Ἑμῶν εἰς τὴν κοινὴν ἀγιορειτικὴν ἡμῶν ζωὴν καί τὰ περί αὐτὴν ἀναφυόμενα μεγάλα καί ἐνίστε δυσεπίλυτα προβλήματα.

Εὐχαριστοῦμεν καί Ἑμᾶς, τοὺς ἀξιότιμους ἐκπροσώπους τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας καί τῶν ἐνταῦθα κρατικῶν ἀρχῶν, διὰ τὴν τιμητικὴν παρουσίαν

Ἵμῶν κατὰ τὴν ἱστορικὴν ταύτην στιγμήν τῆς Ἀδελφότητος ἡμῶν.

Εὐχαριστοῦμεν ἐπίσης φιλαδέλφως τοὺς σεβασμίους Ἁγιορεΐτας πατέρας καὶ ἀγαπητοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς, οἱ ὅποιοι ἐξ ἀγάπης συνέτρεξαν διὰ νὰ τιμήσουν τὴν ἐλαχιστότητά μου καὶ τὴν Ἀδελφότητά μας κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην, καὶ παρακαλῶ διὰ τὰς ὑπὲρ ἡμῶν προσευχὰς των πρὸς τὸν Ἅγιον Θεόν καὶ τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον.

Εὐχαριστῶ τοὺς φιλτάτους μοι κατὰ σάρκα ἀδελφούς καὶ τοὺς ἀγαπητοὺς μου συγγενεῖς καὶ φίλους, ὅσοι ἐκ Κύπρου καὶ ἀλλαχόθεν ἦλθον εἰς τὴν παροῦσαν χαρὰν ἐμοῦ καὶ τῆς Ἀδελφότητός μας.

Εὐχαριστῶ προσωπικῶς ὅλως ἐξαιρέτως ἐκ βάθους καρδίας τὸν πολυσέβαστον Γέροντά μου, τὸν Πανοσιολογιώτατον πατέρα ἡμῶν Ἀρχιμανδρίτην Γεώργιον, δι' ὅσα ἔπραξε διὰ τὴν σωτηρίαν μου καὶ πράττει σήμερον διὰ νὰ μέ στηρίξη εἰς τὴν δύσκολον ταύτην στιγμήν τῆς μοναχικῆς μου ζωῆς. Δι' ἡμᾶς τοὺς Γρηγοριάτας, πιστεύσατέ μοι σεβαστέ Γέροντα, εἴσθε κτίτωρ μετὰ τοὺς μεγάλους κτίτορας τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς, πατήρ καὶ στῦλος καὶ ὁδηγός εἰς τὴν σειρὰν τῶν ὁσίων Πατέρων ἡμῶν, ὧν πρῶτος ὁ Ὅσιος πατήρ ἡμῶν Γρηγόριος, εἴσθε πηγὴ τῆς ἐνότητος τῆς Ἀδελφότητός μας, πατήρ καὶ ποιμὴν καὶ διδάσκαλος αὐτῆς διὰ τε τῆς παρουσίας Σας, διὰ τε

τοῦ λόγου καί τῶν συγγραμμάτων Σας καί δι' αὐ-
τῶν τούτων τῶν ὑποθηκῶν Σας.

Εὐχαριστῶ πρὸς τούτους καί ἐν ἰδιαιτέρᾳ ἀγάπῃ
καί φιλαδέλφῳ στοργῇ ὑμᾶς τούς πατέρας καί ἀ-
δελφούς τῆς Μετανοίας μας, τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς Μάν-
δρας τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου, διὰ τὴν ἀγάπην μέ τὴν
ὁποίαν μέ περιεβάλλετε κατὰ τούς τριάκοντα τρεῖς
χρόνους τῆς κοινῆς μέχρι σήμερον βιοτῆς μας ἐνταῦ-
θα, διὰ τὴν τιμὴν καί ἐμπιστοσύνην, τὴν ὁποίαν μοι
ἐπεδείξατε διὰ τῆς ἐκλογῆς μου εἰς τὴν θέσιν τοῦ
πνευματικοῦ Σας πατρός καί καθηγουμένου, καθὼς
καί διὰ τὴν ἐν Χριστῷ ὑπακοήν, τὴν ὁποίαν ἤδη
μετὰ χαρᾶς ὡς φιλόστοργα τέκνα ἐπιδεικνύετε. Ἡ
τοιαύτη στάσις Σας τιμᾶ πρωτίστως ὑμᾶς, διότι φα-
νεροῖ τὴν πνευματικὴν ὠριμότητα τῆς Ἀδελφότητός
μας, ἔργον καί τοῦτο τῆς πολυετοῦς καί θεοφιλοῦς
ποιμαντορίας τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν πατρός Ἀρχιμαν-
δρίτου Γεωργίου.

Περαίνων τὴν ἐποφειλομένην κατὰ τὴν περίστασιν
ταύτην προσλαλίαν, κατακλείω τὸν λόγον διὰ τῶν
ιδίων αὐτῶν λέξεων ἐκ τοῦ ἐνθρονιστηρίου λόγου
τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν Γέροντος κατὰ τό ἔτος 1974:

«Κοινωνοῦντες καί ἡμεῖς σήμερον ἐν χαρᾷ τοῦ
κοινοῦ τούτου συμποσίου τῆς πίστεως, εὐχόμεθα ὅ-
πως ὁ κοινός Κύριος καί Σωτὴρ ἡμῶν διατηρῇ ἡμᾶς
πάντοτε ἐν τῇ Τριαδικῇ αὐτοῦ κοινωνίᾳ μετὰ τῆς
Ἵπερευλογημένης Θεοτόκου, τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρός

ἡμῶν Νικολάου, τοῦ Ὁσίου Πατρός ἡμῶν Γρηγορίου καί πάντων τῶν Ἁγιορειτῶν Πατέρων ἵνα ἐν ἐνί στόματι καί μιᾷ καρδίᾳ δοξάζωμεν τό πάντιμον καί μεγαλοπρεπές ὄνομα τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν».

* * *

Κατά τήν πανηγυρική Θεία Λειτουργία, στήν ὁποία συλλειτουργήσαν οἱ ἅγιοι Καθηγούμενοι καί οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ὁ νεοεκλεγείς Καθηγούμενος χοροστάτησε ἀπό τοῦ θρόνου κατά τό τυπικό τῆς ἐνθρονίσεως.

Στήν πανηγυρική Τράπεζα πού ἀκολούθησε, τόν σεβαστό Καθηγούμενο ἡμῶν ἐτίμησαν μέ σύντομα λογίδρια ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως κ. Παναγιώτης Μπαλτάκος καί ὁ δήμαρχος τοῦ Καραβά Κύπρου κ. Ἰωάννης Παπαϊωάννου.

Ἐκπροσωπῶν τούς ἁγίους Καθηγουμένους ὠμίλησε ὁ πανοσιολογιώτατος Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βατοπεδίου, Ἀρχιμανδρίτης Ἐφραίμ, ὁ ὁποῖος συνεχάρη τόν νέον Καθηγούμενον ἡμῶν καί ηὐχόθη εἰς αὐτόν μακράν καί πολύκαρπον ἡγουμενίαν.

Ὁ σεβαστός Καθηγούμενος ἡμῶν ἀντιφωνῶν εἶπε:

Λόγος εις τήν Τράπεζαν τοῦ Καθηγουμένου ἡμῶν Ἀρχιμανδρίτου Χριστοφόρου

Ἀδελφοί καί πατέρες μου,

Ὁ Κύριος εις τό κατά Ἰωάννην ἱερό Εὐαγγέλιο λέγει ὅτι «ὁ ποιμήν ὁ καλός τήν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπέρ τῶν προβάτων» (Ἰω. ι' 11).

Ἡ θυσία εἶναι ἡ γνησία σφραγίς τῆς Χριστιανικῆς ζωῆς. Πολλῶ μᾶλλον ἡ σφραγίς τῆς διακονίας τοῦ καλοῦ ποιμένος.

Θέλω νά εἶμαι ἀνάμεσά σας ὡς ὁ διακονῶν, συναγωνιζόμενος καί συναντιλαμβανόμενος.

Πρότυπο θυσιαστικῆς διακονίας ἔχομε τόν Χριστό, εις τοῦ ὁποίου τά ἴχνη ἐβάδισε ὅλα αὐτά τά 40 χρόνια ὁ σεβαστός μας Γέροντας.

Αὐτόν τόν δρόμο θέλω νά ἀκολουθήσω.

Ἔχω ὅμως ἀνάγκη ἀπό τίς προσευχές σας καί τήν βοήθειά σας.

Ἡ ὥρα αὐτή εἶναι μία συνθήκη ἀνάμεσα σ' ἐμένα καί τόν Θεό. Καί ἐσεῖς εἴσθε οἱ μάρτυρες αὐτοῦ τοῦ συμβολαίου.

Σᾶς εὐχαριστῶ ὅλους ἀπό καρδίας.

Εὐχαριστῶ τήν Σεβαστή Ἱερά Κοινότητα, ἡ ὁποία μέ περιβάλλει μέ ἐμπιστοσύνη. Θά συμπαρασταθῶ, Χάριτι Χριστοῦ, μέ πνεῦμα ἀδελφοσύνης καί ἀγάπης στούς κοινούς ἀγῶνες γιά τά μεγάλα θέματα τοῦ Ἱεροῦ μας Τόπου.

Εὐχαριστῶ τοὺς παρισταμένους σήμερα ἐδῶ σε-
βαστοὺς ἁγίους Καθηγουμένους, στοὺς ὁποίους
προσβλέπω ὡς εἰς ἐμπείρους πνευματικούς πατέρας
καὶ στήν πείρα τῶν ὁποίων θὰ μαθητεύω καὶ ἀπό
τὴν ὁποία θὰ διδάσκωμαι.

Εὐχαριστῶ τοὺς ἐκλεκτοὺς ἐκπροσώπους τῆς
Ἑλληνικῆς Πολιτείας, τόν κ. Μπαλτάκον καὶ τόν Πο-
λιτικόν Διοικητὴν τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν τόπου κ. Ἀρίστον
Κασμίρογλου. Ἡ παρουσία τους ἀνάμεσά μας περι-
ποιεῖ τιμὴ στό Ἅγιον Ὅρος καὶ στήν Ἱερά Μονή μας.
Καταδεικνύει ταυτοχρόνως καὶ τό ἐνδιαφέρον τῆς
Πολιτείας γιά τόν Ἱερό μας Τόπο. Ἀπό τό Σύνταγμα
στήν Ἑλληνική Πολιτεία ἔχει ἀνατεθῆ ἡ εὐθύνη γιά
τὴν ἐποπτεία τῆς τηρήσεως τῶν Ἀγιορειτικῶν κα-
θεστῶτων, ἀπό διοικητικῆς πλευρᾶς, καὶ ἡ διαφύλα-
ξις τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας. Τό Ἅγιον
Ὅρος ἔχει ἀνάγκη ἀπό τὴν Πολιτεία γιά τὴν δια-
σφάλισι καὶ τὴν νομοθετικὴ περιχαράκωσι τοῦ ἁρ-
χαίου προνομιακοῦ αὐτοδιοικήτου καθεστῶτος του.
Καὶ ἡ Πολιτεία παραλλήλως ἔχει ἀνάγκη ἀπό τό Ἅ-
γιον Ὅρος, διότι σέ αὐτό ἀναπέμπονται νυχθήμερες
προσευχῆς γιά τοὺς ἄρχοντες καὶ τόν λαό, ἀλλὰ καὶ
διότι αὐτό ἀποτελεῖ ἓνα ζωντανό θησαυροφυλάκιο
πνευματικῶν, πολιτιστικῶν καὶ ἐθνικῶν ἀξιών.

Πάντοτε ἡ συνεργασία τοῦ Ἁγίου Ὁρους μέ τὴν
Ἑλληνική Πολιτεία γινόταν εὐκολώτερη καὶ εὐεργε-
τικώτερη γιά τό Ἅγιον Ὅρος, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὠφε-

λιμώτερη για τόν πιστό Ἑλληνικό λαό, χάρις στήν παρουσία ἐκλεκτῶν προσώπων σέ ὑπεύθυνες θέσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Γι' αὐτό σᾶς εὐχαριστοῦμε καί εὐχόμαστε νά ἔχετε τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ.

Εὐχαριστῶ τούς σεβαστούς Ἀγιορείτας πατέρας, τούς ἐκπροσώπους τῶν Ἱερῶν Μονῶν καί τούς ἐκ τῶν σκήτewn καί κελλίων τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἐλθόντας, καθῶς καί τούς ἐκ τοῦ κόσμου ἀγαπητούς ἀδελφούς, τούς συνεργάτας καί φίλους τῆς Μονῆς μας, καί ἐξαιρέτως τούς κατά σάρκα συγγενεῖς μου καί φίλους.

Εὐχαριστῶ τόν πολυσέβαστο Γέροντά μας, Ἀρχιμανδρίτη Γεώργιο, γιά τήν πολλή του ἀγάπη, μέ τήν ὁποία μέ περιβάλλει καί μέ ἐνισχύει στά πρῶτα βήματα τῆς ἡγουμενίας μου, γιά τίς συμβουλές καί τίς παροτρύνσεις του, γιά τήν ὄλη παρουσία του, τήν σωματική καί τήν πνευματική, πού εἶναι ὡς «δρόσος Ἀερμών ἢ καταβαίνουσα ἐπί τά ὄρη Σιών» (Ψ' αλμ. ρλβ' 3).

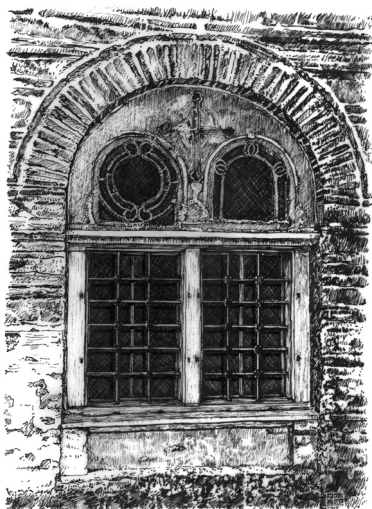
Εὐχαριστοῦμε ἐν τέλει, ἀλλά πρωτίστως καί ὄλως ἰδιαιτέρως, ὅπως ἤδη ἀνέφερα καί στόν ἐνθρονιστήριο λόγο μου, τό Σεπτό Οἰκουμενικό μας Πατριαρχεῖο καί τόν Παναγιώτατο Οἰκουμενικό μας Πατριάρχη κ. κ. Βαρθολομαῖο. Ἔχομε στήν προσευχή μας τό Οἰκουμενικό μας Πατριαρχεῖο. Μνημονεύομε τό ὄνομα τοῦ Πατριάρχου ὄχι μόνον τυπικά, ἀλλά μέ συναίσθησι ὅτι εἶναι ὁ ἐπίσκοπός μας, ἐν τῷ ὀνόμα-

τι τοῦ ὁποίου λειτουργοῦμε καί ἱεροπράττομε καί δεχόμεστε τίς εὐλογίες τοῦ Θεοῦ. Προσευχόμεστε νά σκεπάζη ἡ Παναγία μας τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ἀπό τούς κινδύνους πού τό περιβάλλουν.

Δέν θέλω νά σᾶς κουράσω ἄλλο. Ἀπλᾶ σᾶς παρακαλῶ νά προσεύχεσθε γιά μᾶς.

* * *

Ἡ τελετή τῆς ἐνθρονίσεως ὠλοκληρώθηκε μέ τήν σχετική δέησι στό Καθολικό τῆς Μονῆς καί τόν πολυχρονισμό τοῦ σεβαστοῦ Καθηγουμένου μας.

Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ

Ἡ παραίτησις τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος ἀπό τήν ἡγουμενία, ἡ ἐκλογή τοῦ νέου Καθηγουμένου, ἡ ὑποδειγματική πατρική στήριξις, τήν ὁποία προσέφερε στόν νεοεκλεγέντα, καί ἡ ἐνθρόνισις τοῦ νέου πατρός καί Καθηγουμένου μας μαρτυροῦν τό βάθος τῆς ταπεινώσεως καί τό μέγεθος τῆς διακρίσεως τοῦ Γέροντος. Αὐτές οἱ τελευταῖες πράξεις του συνιστοῦν τό «κύκνειο ἄσμα» τῆς ποιμαντικῆς διακονίας του πρός τήν Ἀδελφότητά μας.

Ἀφοῦ ὅλα αὐτά ἐτακτοποιήθησαν κατὰ ἄριστο καί θεοφιλῆ τρόπο, ἡ δραματική ἐπιδείνωσις τῆς ὑγείας τοῦ Γέροντος ἐπέβαλε τήν μετάβασί του μετά τό Πάσχα στά νοσοκομεῖα. Οἱ ἐξετάσεις ἔδειξαν ἕνα μεγάλο κακοήθη ὄγκο στόν ἐγκέφαλο, ὁ ὁποῖος ἦταν ἡ αἰτία τῆς ραγδαίας καταπτώσεώς του. Ὅλα πλέον ἔδειχναν ὅτι ὁ Γέροντας βαδίζει πρός τό τέλος τῆς ἐπιγείου ζωῆς του.

Ἐφιλοξενήθη σέ ἰδιαίτερο οἶκημα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Πανοράματος Θεσσαλονίκης, στήν ὁποία εἶχε διατελέσει Πνευματικός ἐπί τριακονταετία, λόγω τῆς ἀνάγκης νά τοῦ παρασχε-

θοῦν οἱ ἀπαραίτητες ἰατρικὲς φροντίδες σέ χῶρο κοντά στό νοσοκομεῖο καί ἀπό ἐξειδικευμένους ἰατρούς. Γιά τήν φιλοξενία ἔδωσε μέ πολλή ἀγάπη καί εὐγένεια τήν ὀλόθυμη εὐλογία του ὁ Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Ἄνθιμος, τόν ὁποῖο θερμῶς εὐχαριστοῦμε. Ταπεινῶς εὐχόμεθα ὁ Κύριος νά τόν διαφυλάττη ὑγιᾶ καί μακροημερεύοντα πρός δόξαν τοῦ Παναγίου Ὀνόματός τοῦ Θεοῦ ἐπ' ἀγαθῶ τῆς ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας. Πολλές εὐχαριστίες ὀφείλουμε καί στήν ὀσιωτάτη Καθηγουμένη Γερόντισσα Μελάνη μετά τῆς θεοφιλοῦς συνοδείας της, οἱ ὁποῖες προσέφεραν τήν ἀπεριόριστη συμπαράστασί τους, καί γι' αὐτό ὁ μισθός τους θά εἶναι πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Ὅπως ἔδειξαν τά πράγματα, ἦταν οἰκονομία Θεοῦ ὁ Γέροντας νά τελειωθῆ στόν κόσμο, διότι δέν ἀνῆκε μόνο στήν Ἀδελφότητά μας, ἀλλά σέ ὅλη τήν Ἐκκλησία, στήν ὁποία πολυειδῶς καί πολυτρόπως προσεφέρθη ἀπό νεότητος μέχρι βαθέος γήρατος μέ ὅλες του τίς δυνάμεις. Ἔτσι ἐδόθη ἡ δυνατότης στόν πιστό λαό τοῦ Θεοῦ νά λάβῃ τήν εὐχή του καί νά ἐκφράσῃ τόν σεβασμό καί τήν ἀγάπη του πρός αὐτόν μέ τόν τελευταῖο ἀσπασμό.

Ὅπως πολλοί ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ ἐτελειώθησαν, ἀφοῦ ὑπέμειναν καρτερικά τίς ὀδύνες σοβαρῶν ἀσθενειῶν, ἔτσι καί ὁ πολυσέβαστος Γέροντάς μας. Ὅλο του τό σῶμα ἦταν μία πληγῆ. Δέν ἀκούσαμε

ὅμως κανένα γογγυσμό, κανένα παράπονο. Μὲ ἀνδρεία, καρτερία καὶ Ἰώβειο ὑπομονή ἐσήκωσε τὸν μαρτυρικό σταυρό τῆς ἀσθενείας του. Μὲ εὐχαριστιακὴ στάσι, βαθεῖα πίστι, ἐδραία ἐλπίδα, ἀκράδαντη ἀγάπη πρὸς τὸν Χριστό, ἔγινε μιμητὴς τοῦ προστάτου τοῦ ἀγίου Γεωργίου. Ἄλλωστε ἡ συχνὴ ἀναφορὰ του στὰ λόγια τοῦ Μάρτυρος «τρέχε Γεώργιε, ἵνα φθάσῃς τὸν ποθούμενον Χριστόν» ἔδειχνε τὸν μύχιο πόθο του νὰ μιμηθῇ τὸν ἅγιο Γεώργιο.

Χωρὶς ἀγωνία, ἀδημονία, φόβο καὶ ταραχὴ, ὑπομένοντας καρτερικὰ τὴν ὑστάτη δοκιμασία, στίς 23:00, ἔνδεκα πρὶν ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα, παραμονὴ τῆς ἑορτῆς τῆς Πεντηκοστῆς, ὁ Γέροντας ἄρχισε τὴν τελευταία πρᾶξι τῆς ἐπιγείου ζωῆς του, τὴν παράδοσι τῆς χαριτωμένης ψυχῆς του. Γύρω ἀπὸ τὴν ἀθλητικὴ του κλίνη, γιὰ ὅσες ὥρες τοῦ εἶχαν ἀπομείνει, παρέστεκαν τὰ πνευματικὰ του τέκνα. Μὲ ὑπομονὴ στὴν ὀδυνηρὴ δύσπνοια, μὲ ἐξωτερικὴ ἡρεμία καὶ ἐσωτερικὴ γαλήνη, καὶ κυρίως μὲ προσήλωσι στὰ ἄνω, ὁ Γέροντας ὅλο καὶ ἐγκατέλειπε τὰ γήινα. Δύο φορές ἄνοιξε τὰ μάτια του καὶ μᾶς περιεσκόπησε. Ἦταν τό ὕστατο «χαῖρε». Οἱ ἀδελφοὶ σέ συνεχῆ προσευχῇ. Τοῦ ἐδιάβασαν χαμηλόφωνα τοὺς Χαιρετισμοὺς τῆς Παναγίας καὶ τὴν ἀκολουθία τῆς Πεντηκοστῆς. Τίς ὥρες αὐτὲς ὁ Γέροντας ἦταν στραμμένος μὲ ὅλη τὴν ἀγάπη του πρὸς τὸν ποθούμενο καὶ λατρευτὸ Κύριο Ἰησοῦ Χριστό. Ἔχοντας στὴν καρδιά του αὐτὴ τὴν

ἀγάπη, ἡ ὁποία χαρακτηρίζει ὅλη τὴν ζωὴ του, ἐτελειώθη μέ ἤρεμο καὶ ἤσυχο τρόπο στίς 04:05 πρωινή ὥρα τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς. Καί ὁ Κύριος τῆς Δόξης, γιά τὴν ἀγάπη του αὐτῆ, χάρισε στό κοιμημένο πρόσωπό του τέτοια ἰλαρότητα καὶ γλυκύτητα, ὥστε σέ ὅλους ἔδινε τὴν αἴσθησι τῆς ἐν Χριστῷ μακαρίας τελειώσεώς του.

Τό σεπτό σκῆνωμά του μετεφέρθη στό ἱερό Μετόχιο τῆς Μονῆς μας στήν Πολίχνη τῆς Θεσσαλονίκης καί ἐναπετέθη στό μέσον τοῦ ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ὅπου καί ἐτελέσθη ἡ Θεία Λειτουργία τῆς ἑορτῆς τῆς Ἁγίας Πεντηκοστῆς ἀπό τοὺς παρευρεθέντας ἱερομονάχους καὶ διακόνους τῆς Μονῆς.

Ἡ εἶδησις τῆς κοιμήσεως τοῦ Γέροντος διεδόθη σύντομα παντοῦ. Πλῆθος ἀνθρώπων ἀπό ὅλα τὰ μέρη τῆς πατρίδος μας καὶ ἀπό τό ἐξωτερικό ἔσπευσαν νά τιμήσουν τόν μακαριστό Γέροντα. Ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς, μοναχοὶ καὶ μοναχές καὶ ἀπλοῖ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ πλημμύρισαν μέ τὴν παρουσία τους τό ἱερό Μετόχιο. Περί τὴν 17:00 ἀνήμερα τῆς Πεντηκοστῆς ἐτελέσθη ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία.

Πολὺς λαός, καὶ ιδίως οἱ Μοναχές ἀπὸ πολλαὰ Μοναστήρια, παρέμειναν στήν ἀγρυπνία πού ἐτελέσθη στήν συνέχεια καὶ προσήυχοντο γύρω ἀπὸ τό σεπτό σκῆνωμα μέχρι τὴν προκαθωρισμένη ὥρα, κατὰ τὴν ὁποία θά γινόταν ἡ μεταφορὰ του στό Ἅγιον Ὅρος.

Τίς πρωινές ὥρες τό σκήνωμα μετεφέρθη στήν Ἱερά Μονή μας καί ἐναπετέθη στό Καθολικό Αὐτῆς. Τό ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας, Δευτέρας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐτελέσθη ἡ μοναχική ἐξόδιος ἀκολουθία. Μετά τούς ἐπικηδεῖους λόγους καί τόν τελευταῖο ἀσπασμό, τό σεπτό καί πολυάθλο σῶμα τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος ἐνεταφιάσθη στό ἁγιασμένο χῶμα τοῦ Περιβολίου τῆς Παναγίας μας.

Τό τεσσαρακονθήμερο μνημόσυνο ἐτελέσθη στίς 4/17 Ἰουλίου 2014.

Ἰ. Γ. Γ.

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΙ ΛΟΓΟΙ ΣΤΟΝ ΜΑΚΑΡΙΣΤΟ ΓΕΡΟΝΤΑ

Α΄. Λόγοι Ἐπικήδειοι

Ἐκ τῶν μετασχόντων εἰς τὴν ἐξόδιον Ἀκολουθία τοῦ Γέροντος ἐξεφώνησαν ἐπικήδειους λόγους ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβας, ὁ Πανοσιολογιώτατος Καθηγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Ἰβήρων Ἀρχιμανδρίτης Ναθαναήλ, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου, ὁ Πανοσιολογιώτατος Πρωτεπιστάτης τῆς Ἱ. Κοινότητος τοῦ Ἁγ. Ὁρους Γέρονς Στέφανος Ἱερομόναχος Χιλανδαρινός, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους, καὶ ὁ σεβαστός Καθηγούμενός μας Ἀρχιμανδρίτης Χριστοφόρος.

Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Τραπέζης, πού ἀκολούθησε τὴν ἐξόδιο ἀκολουθία, ὠμίλησε ἐπίκαιρα ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Παῦλος.

Ἐπιστολή μέ ἀνάλογο περιεχόμενο ἀπέστειλε στὴν Ἱ. Μονή μας καὶ ὁ Πανοσιολογιώτατος μοναχός

Νικόδημος Ἄγιοπαυλίτης, πού παρευρέθη στήν ἐξόδιο ἀκολουθία ὡς Ἐπιστάτης.

Κατωτέρω παραθέτουμε τούς λόγους αὐτούς:

* * *

*Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νεαπόλεως
καί Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβα*

27-5/9-6-2014

«Ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τόν λόγον μου ἀκούων καί πιστεύων τῷ πέμφαντί με ἔχει ζωὴν αἰώνιον» (Ἰω. ε' 24). «Σᾶς λέγω ἀλήθεια, αὐτός πού ἀκούει τά λόγια μου καί αὐτός πού πιστεύει σέ Αὐτόν πού μέ ἔστειλε, αὐτός θά ζῆ γιά πάντα. Δέν θά γεύεται τόν θάνατο. Θά ζῆ παντοτινά».

Σ' αὐτούς τούς εὐαγγελικούς στίχους ἀπό τόν Εὐαγγελιστή Ἰωάννη τά λόγια τοῦ Χριστοῦ μαρτυροῦν τῆς Ἀναστάσεως τήν ἀλήθεια. Ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία αὐτήν τήν ἀλήθεια ὡς πολύτιμη παρακαταθήκη τήν κράτησε στά σπλάγχνα της. Ἐγινε ἡ ἴδια της ἡ ζωή. Εἶναι τό μήνυμά της στόν κόσμο. Καί μ' αὐτήν τήν ἀλήθεια τό σκάφος τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας, πού ναυπηγεῖται πρό πάντων τῶν αἰώνων μέσα στό σχέδιο τῆς σωτηρίας, πορεύεται μέσα στήν ἱστορία τοῦ κόσμου, γιά νά μπολιάζη τήν ἱστορία τοῦ κόσμου μέ τήν ἱστορία τοῦ Θεοῦ, μέ τῆς Ἀνάστασης τό μήνυμα,

μέ τήν βεβαιότητα τῆς πίστεως καί τήν ἐλπίδα καί τήν προσδοκία τῆς καινούργιας ἀναστημένης ζωῆς.

Σ' αὐτό τό σκάφος, καθώς πορευόμαστε ὅλοι μέχρι τό τέλος τῆς ἱστορίας καί τήν αὐγή τῆς ὀγδῆς, τῆς μυστικῆς ἡμέρας, ἡ τάξη τῶν μοναχῶν, ἡ ἀσκητική παράδοση τῆς Ἀγίας μας Ἐκκλησίας, τά μοναχικά τάγματα μπολιάζουν αὐτήν τήν ἱστορία τοῦ κόσμου μέ τοῦ σταυροῦ τό μήνυμα, μέ τήν ἐμπειρία τοῦ σταυροῦ. Μαρτυροῦν τόν δρόμο τοῦ Γολγοθᾶ, τοῦ λιθόστρωτου τόν δρόμο. Γιατί ἀνάσταση χωρίς σταυρό, εἶναι στ' ἀλήθεια δύσκολο νά τήν ἀτενίσῃς. Καθώς ἡ Ἐκκλησία μας ἔβγαινε αἱματοβαμμένη μέσα ἀπό τά αἵματα τῶν Μαρτύρων, στολισμένη μέ τά πρόσωπά τους, μέ τῶν Ἀγίων τόν χορό νά μαρτυρῇ αὐτό τό μήνυμα τοῦ σταυροῦ, τά μοναχικά τάγματα αὐτό τό πολίτευμα τοῦ σταυροῦ τό κράτησαν ὡς παρακαταθήκη πολύτιμη, ὡς μυστήριο εὐσέβειας καί παράδοσης. Ἔτσι καθώς ἔπαυσαν τά μαρτύρια, τό πολίτευμα τοῦ σταυροῦ βιωνόταν μέσα στήν ἱστορία τοῦ μοναχισμοῦ, μέσα ἀπό τά μοναχικά τάγματα. Καί τό πολίτευμα τοῦ σταυροῦ γινόταν τοῦ λιθόστρωτου καί τοῦ Γολγοθᾶ ὁ δρόμος. Μέσα ἀπό τό μαρτύριο τῆς συνειδήσεως καί τῆς ἀσκήσεως. Μέσα ἀπό τόν βιασμό τῆς ἀνθρώπινης ἐλευθερίας, πού γινόταν ἡ ἐπανάσταση ἐνάντια στήν δικτατορία τῆς ὕλης. Ἡ ζωή τῶν μοναχῶν, ἡ ἀσκησή τους, ἡ προσευχή τους καί ἡ ὀδύνη τους γιά τόν κόσμο ἦταν καί

είναι τό ἀλάτι πού νοστιμίζει τήν ζωή τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ὁ κόσμος πάντοτε ἀναγνώριζε τήν προσφορά τοῦ μοναχισμοῦ, τόν πόνο καί τόν καημό του, τήν προσευχή του καί τήν ἀγωνία του γιά τήν ἱστορία τοῦ κόσμου, τήν δική του μαρτυρία τοῦ σταυροῦ, πού βιωνόταν μέ τόν πιό αὐθεντικό τρόπο –γιατί ὁ μοναχισμός διασώζει τόν αὐθεντικό τρόπο τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς–, καί σεβάστηκε τόν ἀγῶνα τῶν μοναχῶν. Ἀκόμα καί οἱ ἰσχυροί τῆς γῆς, πού ταπεινά γονάτιζαν ὡς ἀπλοί προσκυνητές στῆς Παναγιᾶς τό Περιβόλι.

Καί ὁ κόσμος καθῶς ἀναγνώριζε αὐτή του τήν προσφορά, ὡς ἀντίδωρο ἔδινε ὅ,τι πιό πολύτιμο εἶχε στό δικό του περιβόλι. Ὡς ἀντίδωρο κατέθετε τά παιδιά του, πού γίνονταν μοναχοί, καί ἔτσι αὐτός ὁ κύκλος ὁ ἀένανος τῆς εὐλογίας καί τῆς προσφορᾶς, μία ἀειφόρος ἀνάπτυξις εὐλογίας, δωρεᾶς καί χάριτος ὡς τά σήμερα συνεχίζεται. Καθῶς ὁ μοναχισμός προσφέρει τόν πόνο, τά δάκρυα, τίς γονυκλισίες καί τίς προσευχές, καί ὁ κόσμος καταθέτει ὅ,τι πιό πολύτιμο ἔχει, ὅπως εἰπώθηκε, τά ἴδια του τά παιδιά, γιά νά συνεχίζουν αὐτόν τόν δρόμο τοῦ σταυροῦ.

Εἴμαστε συγκεντρωμένοι γύρω ἀπό ἕνα πρόσωπο, τό πρόσωπο τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος Γεωργίου Καψάνη, ὁ ὁποῖος σημάδεψε τήν νεώτερη ἐκκλησιαστική ἱστορία τοῦ τόπου μας, καί οὐχί μόνον. Γιατί

ζώντας στον κόσμο, καταλάβαινε μέσα από τά βάθη της ψυχής του, ότι έπρεπε νά βαδίση αυτόν τόν δρόμο, τόν δρόμο του σταυροῦ, τῆς προσφορᾶς καί τῆς ἀσκήσεως, τόν δρόμο του πόνου καί του βιασμοῦ. Νά ζήσει αὐτήν τήν ἐπανάσταση ἐναντία στήν δικτατορία τῆς ὕλης καί τό πνεῦμα του κόσμου, καί νά σημαδέψη μέ τήν ζωή του τήν ζωή πάντων ἡμῶν πού σήμερα βρισκόμαστε γύρω ἀπό τό πρόσωπό του, τήν σεβασμία χορείας τῶν Καθηγουμένων, τῶν ἀδελφῶν μου συμπρεσβυτέρων καί τῶν λαϊκῶν. Σύσσωμη ἡ Ἐκκλησία του Χριστοῦ ἀναγνωρίζει στό πρόσωπό του αὐτό πού ξέρούμε ὅλοι μας μέσα ἀπό τήν ζωή τῆς Ἐκκλησίας.

Οἱ Ἅγιοί μας ἤθελαν νά σώσουν τόν κόσμο, ἀλλά πρῶτα νά σωθοῦν οἱ ἴδιοι. Ἄν ὁ κόσμος σέ μᾶς ἔξω δέν ἀλλάζει, γιατί οἱ περισσότεροι ἀπό μᾶς θέλουμε νά ἀλλάξουμε μέ διδαχές τόν κόσμο, οἱ Ἅγιοι ἤξεραν αὐτό τό ἀπλό μυστικό: Ἀλλάζω ἐγώ, καί μαζί μου ἀλλάζει ὁ κόσμος. Σώζομαι ἐγώ, καί μαζί μου σώζεται ὁ κόσμος. Ἔτσι ἐκεῖνος ἔκανε τήν δική του ἔξοδο ἀπό τόν κόσμο, γιά νά συμπαρᾶσῃ μαζί του ψυχές καί πρόσωπα πού τόν ἀκολούθησαν, πού σημαδεύτηκαν ἀπό τήν δική του ζωή καί ἀπό τήν διδασχή του, ἀπό τό πρόσωπό του, κι ἐνοιωθαν αὐτήν τήν αὔρα καί τήν εὐλογία πού σκορπίζουν οἱ χαριτωμένοι ἄνθρωποι.

Ἡ τοπική Ἐκκλησία τῆς Νεαπόλεως αἰσθάνεται ὑπερήφανη, γιατί στήν ἀγκαλιά της ὑπάρχει τό Μετόχι τῆς Μονῆς στήν Σταυρούπολη. Καί μόνο τό ὄνομά της θυμίζει αὐτήν τήν ἐμπειρία τοῦ σταυροῦ καί τήν ὁδύνη καί τῆς ἄσκησης τόν δρόμο. Ὁ μακαριστός προκάτοχός μου, Γέρων Διονύσιος, μαζί μέ τόν μακαριστό νῦν Γέροντα Γεώργιο θεμελίωσαν αὐτήν τήν σχέση τοῦ κόσμου μέ τό Ἅγιον Ὅρος, τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας μέ τό Μοναστήρι, μέ δεσμούς πνευματικούς. Μία ἀδιατάρακτη πνευματική σχέση 40 χρόνων ὡς τά σήμερα θεμελιώνεται καί συνεχίζει τόν δρόμο της μέ τήν προσευχή πάντων ἡμῶν. Αὐτός ὁ δρόμος καί αὐτή ἡ πνευματική σχέση νά συνεχιστῆ.

Δέν εἶναι τυχαῖο πού χθές ἀπόγευμα στό Μετόχι πλημμύρα Ἀρχιερέων, Πρεσβυτέρων, Μοναχῶν, Μοναζουσῶν, καί ἓνα πλῆθος λαοῦ διαδήλωνε εἰρηνικά τήν δική του ἀντίσταση. Νά ἀντιταχθῆ στό πνεῦμα τοῦ κόσμου καί νά ζῆ αὐτήν τήν ἐμπειρία τῆς ἀσκητικῆς παράδοσης, γιά νά βεβαιώνη ὅτι τῶν μοναχῶν ὁ δρόμος, ἡ ἄσκηση, ἡ προσευχή, ἡ ἀγωνία καί τά δάκρυα μπολιάζουν μυστικά τήν ἱστορία τοῦ κόσμου.

Καί δέν εἶναι τυχαῖο πού, καθῶς τῆς Πεντηκοστῆς ἡ ἡμέρα ἐξημέρωνε, ἐκεῖνος παρέδιδε τό πνεῦμα καί τήν δικαία του ψυχή στά χέρια τοῦ Δημιουργοῦ Πατέρα. Ὅταν μέσα στόν λειτουργικό χρόνο ἡ Ἐκκλησία μας συναντοῦσε τήν γενέθλιο ἡμέρα της. Μ' αὐ-

τήν τήν βεβαιότητα τῆς πίστεως καί τήν ἐλπίδα τῆς Ἀνάστασης εἴμεθα βέβαιοι πῶς ταξιδευτής σ' αὐτό τό καράβι πορεύεται γιά τήν μεγάλη συνάντηση, γιά τόν χορό τῶν Ἁγίων. Πορεύεται γιά νά συναντήσῃ ὅλους τούς συνασκητάς του ἐν τῷ Ἁγιωνύμῳ Ὁρει, πού πότισαν αὐτόν τόν τόπο μέ τά δικά τους δάκρυα.

Καί δέν εἶναι τυχαῖο πού αὐτήν τήν ἡμέρα ὁ μακαριστός Γέροντάς μας Γεώργιος παρέδιδε τό πνεῦμα, ὅταν μέ τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἡ αὐγή τῆς ὀγδότης, τῆς μυστικῆς ἡμέρας, γινόταν πραγματικότητα, βιοτή καί ἀλήθεια, μιά καί ξεκινούσε ἡ ἡμέρα τῆς Ἀνάστασης γι' αὐτούς πού ἀκοῦν καί πιστεύουν αὐτήν τήν ἀλήθεια.

Τοῦ ἀειμνήστου δούλου σου Γεωργίου ἱερομονάχου, Πατρός καί συλλειτουργοῦ ἡμῶν γενομένου, αἰωνία ἡ μνήμη!

* * *

*Τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Καθηγουμένου
τῆς Ἱ. Μονῆς Ἰβήρων Ἀρχιμανδρίτου Ναθαναήλ*

27-5/9-6-2014

Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,
ἅγιο Πρῶτε,
ἅγιοι Καθηγούμενοι,
ἅγιοι Καθηγούμενε τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου,

σεβαστοί πατέρες καί ἀδελφοί,

Μέ πολλήν συγκίνησιν συμμετέχομεν εἰς τήν ἐκφορᾶν τοῦ σεπτοῦ σκήνου τοῦ μακαριστοῦ Γέροντός σας π. Γεωργίου, τοῦ πολύ ἀγαπητοῦ καί σεβαστοῦ εἰς ἡμᾶς, τό Ἅγιον Ὅρος καί ὄλην τήν Ὁρθόδοξον οἰκουμένην.

Μεταφέρομεν δέ καί τάς πατρικάς εὐχάς τοῦ Ποιμενάρχου μας, τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου καί τῆς Μητρός Ἀγίας Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ὑπέρ ἀναπαύσεως αὐτοῦ, καθώς καί τάς εὐλογίας Ἐων πρὸς τήν προσφιλεῖ ἀδελφότητά σας.

Ἐνώνομεν τάς προσευχάς μας μέ τάς ἰδικάς σας ὑπέρ τῆς ἀναπαύσεως τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος, ὁ ὁποῖος πολλά ἐμόχθησεν ὑπέρ τῆς παλαιφάτου Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου, ὑπέρ τοῦ Ἱεροῦ μας Τόπου, ὑπέρ τῆς πατρίδος μας, ὑπέρ τοῦ κόσμου παντός, πολλές ψυχάς ἀνέπαυσε καί ἐθεράπευσε διὰ τοῦ ἱεροῦ μυστηρίου τῆς Ἐξομολογήσεως, τῶν βιβλίων, τῶν λόγων καί τῶν κατὰ μόνας ἢ ἐν συνάξει νοουθεσιῶν του, πλείστους δέ συνανθρώπους μας ἐβοήθησεν ὄχι μόνον πνευματικῶς ἀλλά καί ὑλικῶς.

Δοξάζομεν τόν Ἅγιον Θεόν, ὁ ὁποῖος ἐν τῇ ἀρρήτῳ Προνοίᾳ καί Σοφίᾳ Του ὤκονόμησεν, ὥστε ὁ πολίος Γέροντάς σας νά μεταστῆ πρὸς Αὐτόν κατὰ τήν μεγάλην ἑορτήν τῆς Πεντηκοστῆς καί τῆς καθόδου τοῦ Ἁγίου Πνεύματός Του εἰς τήν Ἁγίαν Ἐκκλησίαν Του,

ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν εὐχόμεθα «Σοὶ Χάριν ἐπὶ πᾶσιν ὁμολογοῦμεν, ἐπὶ ταῖς εἰσόδοις ἡμῶν ταῖς εἰς τὸν κόσμον τοῦτον καὶ ταῖς ἐξόδους, αἱ τὰς ἐλπίδας ἡμῶν τῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς ἀκηράτου ζωῆς διὰ τῆς σῆς ἀψευδοῦς ἐπαγγελίας προμνηστεύονται». Καὶ συγχαίρομεν μαζί σας, διότι, δι' ἓνα ἀληθῆ δουλον τοῦ Κυρίου, ὅπως πανθομολογουμένως ὑπῆρξεν ὁ σεβαστός Γέροντας Γεώργιος, «οὐκ ἔστι θάνατος, ἐκδημούντων ἡμῶν ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ πρὸς Θεὸν ἐνδημούντων, ἀλλὰ μετάστασις ἀπὸ τῶν λυπηροτέρων ἐπὶ τὰ χρηστότερα καὶ θυμηδέστερα καὶ ἀνάπαυσις καὶ χαρά», ὅπως ἠκούσαμεν εἰς τὴν ἰδίαν εὐχὴν.

Ὁ π. Γεώργιος μέ τὴν τεσσαρακονταετῆ παρουσίαν του εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, τὴν σοφίαν, τὴν σύνεσιν, τὴν πατρικὴν μέριμναν καὶ τὴν μελιχιότητά του, ἐσφράγισε μίαν ἐποχὴν, αὐτὴν τῆς ἀνανεώσεως τῶν Συνοδειῶν καὶ τῆς ἀναζωογονήσεώς των διὰ νέου αἵματος, ἐργάστηκε δὲ ἀόκνως ὑπὲρ τῶν θεσμίων τοῦ Ἀγιωνύμου Ὄρους καὶ ὑπῆρξεν ἓνας ἐκ τῶν πλέον σεβαστῶν καὶ ἀποδεκτῶν ἐκπροσώπων του πρὸς τοὺς ἐκτός Αὐτοῦ.

Ἀλλὰ καὶ μέ τὴν πατρικὴν του ἀγάπην, τὴν ἐν πνεύματι οἰκονομίας ἀνύστακτον φροντίδα του δι' ἓνα ἕκαστον τῶν πνευματικῶν τέκνων του, τὸν σεβασμὸν του πρὸς τὴν Ἱεράν Παράδοσιν, τὴν μαθητείαν του πρὸς τὰς Παραδόσεις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς σας,

ὅπως, μαζί μέ τήν ἡγουμενίαν, τάς παρέλαβεν ἀπό τούς ἀπλούς καί καλογερικούς προαπελθόντας πατέρας καί ἀδελφούς σας, διετήρησε τό παλαίφατον γρηγοριατικόν πνεῦμα, ἀνέδειξε τήν Μονήν σας καί ἐπλήθυνε τήν συνοδείαν σας.

Ἐσήκωσε τόν σταυρόν τῆς ἀσθενείας του μέ μεγάλην ὑπομονήν καί καρτερίαν, τόν δέ τελευταῖον καιρόν ἐζητοῦσε συγχώρησιν ἀπό ὅλους καί εὐχάς διά νά εὔρη καλήν ἀπολογίαν εἰς τό φοβερόν βῆμα τοῦ Χριστοῦ.

Εὐχόμεθα ὁ Κύριος, διά πρεσβειῶν τῆς Παναχράντου Μητροῦς Του καί τῶν Ἀγίων Νικολάου τοῦ Θαυματουργοῦ, Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας καί Γρηγορίου τοῦ Κτίτορος, νά τόν ἀναπαύσῃ μετά τῶν Ἀγίων Του, ὥστε νά εὐλογῇ καί νά εὔχεται διά τήν ποίμνην του καί ὅλοι ἐμεῖς νά ἔχωμε τήν εὐχὴν του βοηθόν καί τήν ὀσιοπατερικήν πολιτείαν του ὑπόδειγμα ζωῆς. Ἀμήν.

* * *

*Τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Πρωτεπιστάτου,
Γέροντος Στεφάνου Ἱερομονάχου Χιλανδαρινοῦ*

27-5/9-6-2014

Ἀντικρῦζοντες τό ἱλαρόν καί σεπτόν σκῆνωμα τοῦ μακαριστοῦ πλέον Γέροντος Γεωργίου, Προηγουμένου τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς τοῦ Γρηγορίου, λευκα-

σμένον ἀπό τήν ἀσκησιν καί ἡγιασμένον ἀπό τήν ὑπομονήν, τήν κατ' ἄνθρωπον λύπην διαδέχεται μυστική εὐχαριστία πρὸς τήν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, κατὰ τόν λόγον «ἐν παντί εὐχαριστεῖτε».

«Τό Πνεῦμα τό Ἅγιον ἦν μὲν αἰεὶ, καί ἔστι καί ἔσται» ψάλλει ἐπικαίρως ἡ Ἐκκλησία μας. Παρομοίως τό αὐτό Πνεῦμα δέν θά παύσῃ νά ἐνεργῇ καί νά γεννᾷ Ἁγίους. Καί διά τοῦτο σύμπας ὁ ἱερός Ἄθως εὐχαριστεῖ ἐν πρώτοις τήν Κυρίαν Θεοτόκον, διότι μᾶς ἐδώρισε τόν μακαριστόν Γέροντα, ὁ ὁποῖος, ἀκόμη καί ἐάν ἐκοιμήθη, παραμένει παρῶν «ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ», εὐλογῶν καί ἀγιάζων πάντας ἡμᾶς, τά ἀγαπητά αὐτοῦ τέκνα καί ἀδελφούς.

Πάντες σέ εὐχαριστοῦμεν, πολυσέβαστε Γέροντα, διότι ἐπί τεσσαράκοντα ἔτη διηκόνησας μέ ζῆλον εἰς τήν Μονήν τῆς Μετανοίας σου. Ἔγινες παράδειγμα εἰς ὅλους, σταθμός καί ὁρόσημον εἰς τήν σύγχρονον ἱστορίαν τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Γνήσιος ἀγιορείτης, ἀγωνισθεῖς ὅσον ὀλίγοι διά τά κοινά θέματα τοῦ Ἁγίου Ὁρους, μέσα ἀπό τίς Ἐπιτροπές, τίς συγγραφές καί ὁμιλίες, ἔχων πάντοτε ἀληθινά ἐκκλησιαστικόν φρόνημα. Θά μείνῃ ἀλησμόνητος ἡ παρουσία σου εἰς τάς κοινάς συνάξεις. Βαθυστόχαστος θεολόγος, ἀλλά συνάμα ταπεινός, πρᾶος, ἀνεξίκακος, γεμάτος μέ πολλήν ἀγάπην πρὸς πάντας, ἐκτεινομένην μέχρι τά πέρατα τῆς οἰκουμένης.

Ἠγάπησας ἰδιαιτέρως τὴν νεότητα. Εἶχες τὴν καλὴν ἀγωνίαν διὰ τὴν παιδείαν τοῦ γένους μας. Ὑπῆρξες ὁμολογητῆς τῆς πίστεως καὶ τῶν παραδόσεών μας. Ὁ λόγος σου, πάντοτε «ἄλατι ἠρτυμένος». Λόγος ἀληθινός, παρακλητικός, ἀσυμβίβαστος εἰς θέματα πίστεως καὶ δόγματος. Κατέλιπες παράδειγμα καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ ποιμένος ἀλλὰ καὶ ὑπόδειγμα μοναχικῆς καρτερίας καὶ βιοτῆς.

Ἡ Ἱερά Κοινότης πάντοτε θά διατηρῇ ἐν τῇ μνήμῃ της τὴν χαριτωμένην παρουσίαν σου!

Τώρα, πού ἡ ψυχὴ σου εὐρίσκεται ἐλεύθερη ἀπὸ κάθε πόνον, λύπην καὶ περισπασμόν, εἰς τὸν θρόνον τοῦ Κυρίου σου, κοντὰ εἰς τοὺς ἠγαπημένους γρηγοριάτας πατέρας καὶ Ἀγίους σου, εὐχου ὑπὲρ τῆς ποιμνῆς σου, τῶν πνευματικῶν σου τέκνων, τοῦ Ἁγίου Ὁρους σου, τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τοῦ σύμπαντος κόσμου.

Αἰωνία Σου ἡ μνήμη, ἀξιομακάριστε καὶ ἀείμνηστε Γέροντα!

Τὴν εὐχὴ σου νά ἔχωμε!

* * *

Τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Πατρός
καί Καθηγουμένου ἡμῶν
Ἀρχιμανδρίτου Χριστοφόρου

Ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου
27-5/9-6-2014

«Πεντηκοστήν ἐορτάζομεν καί Πνεύματος Ἁγίου ἐπιδημίαν». Τόν χαρμόσυνο καί πανηγυρικό χαρακτήρα τῆς μεγάλης Δεσποτικῆς ἐορτῆς πού ἐορτάζουμε σήμερα ἔρχεται νά μετριάσῃ τό γεγονός τῆς κοιμήσεως τοῦ πολυσεβάστου καί πολυφιλήτου Πατρός μας, Ἀρχιμ. Γεωργίου, πού ἐπί 40 χρόνια ἐφώτισε μέ τήν ἀγία ζωή του καί τόν χαρισματικό λόγο του ὄχι μόνο τήν μάνδρα τῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου ἀλλά καί ὅλον τόν Ὁρθόδοξο κόσμο.

Ἡ ἐξοδός του ἀπό τήν γήινη βιοτή του κατά τήν λαμπρά καί εὐσημο αὐτή ἡμέρα ἀποτελεῖ γιά ὅλους μας σημεῖο τῆς θείας Χάριτος. Σήμερα πού ἐορτάζομε τά γενέθλια τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Ἅγιος Θεός ἐκάλεσε κοντά Του τόν Γέροντά μας, αὐτόν πού ἀγωνίσθηκε ἔργῳ καί λόγῳ καθ' ὅλην τήν ζωή του, ὥστε νά διατηρηθῇ ἀμόλυντος καί ἄσπιλος ὁ θεοῦφαντος χιτώνας τῆς Ἐκκλησίας ἀπό τίς ποικιλώνυμες πλάνες τῶν αἱρέσεων καί τῆς παραβάσεως τῶν ἀγίων ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, αὐτόν πού συνεχῶς ὠμιλοῦσε καί συνέγραφε γιά τήν κατά Χάριν θέωσι τοῦ ἀνθρώπου καί τήν μετοχή του στήν ἄκτιστη δόξα τοῦ

ἐν Τριάδι Θεοῦ, ἀκολουθῶν τοὺς ἀγίους Πατέρες, καὶ μάλιστα τὸν ἅγιο Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ, τὸν ὁποῖον ὄλως ἰδιαιτέρως ἀγαποῦσε.

Στό ἱερό Εὐαγγέλιο τῆς ἑορτῆς τῆς Πεντηκοστῆς ἀκούσαμε τὸν Κύριο νά λέγῃ: «Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ρεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. Τοῦτο δέ εἶπε περὶ τοῦ Πνεύματος, οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν». Καὶ ὁ Γέροντάς μας παρέμεινε «πιστός ἄχρι θανάτου» στὸν Κύριο καὶ Θεό μας, τὸν ὁποῖο ἀγάπησε ὅσο τίποτε ἄλλο στὸν κόσμον αὐτό. Ἐμεινε πιστός στὴν ἀγία καὶ Ὁρθόδοξο πίστι, τὴν ἀκαινοτόμητο πίστι στὸν Τριαδικό Θεό, τὴν πίστι πού παρέλαβε ἡ μόνη ἀγία Ἐκκλησία, ἡ Ὁρθόδοξος, ἀπὸ τοὺς θεόπτες Προφῆτες, τοὺς θεοκήρυκες Ἀποστόλους καὶ τοὺς θεοφόρους Πατέρες τῆς. Γι' αὐτό καὶ ἐκ τῆς καθαρᾶς του καρδίας ἀνέβλυζε διηνεκῶς τοὺς καρπούς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, μέ τοὺς ὁποίους στήριζε, παρηγοροῦσε καὶ φώτιζε τό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ καρδία μας ξεχυλίζει ἀπὸ εὐγνωμοσύνη καὶ εὐχαριστία πρὸς τὸν ἅγιο Κύριο, πού μᾶς ἐχάρισε τοιοῦτον ποιμένα καὶ διδάσκαλο.

Θέλουμε νά σοῦ μιλήσουμε, Γέροντα, ὅπως καὶ ὅταν ἦσουν ζῶν ἀνάμεσά μας. Θέλουμε νά σέ εὐχαριστήσουμε γιὰ ὅλα ὅσα ἀπολαύσαμε τόσα χρόνια κοντά σου.

Πρῶτα ἀπό ὅλα μᾶς ἔμαθες νά ἀγαποῦμε τήν ἀ-
γία Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, «ἦν ὁ Κύριος περιεποιή-
σατο διά τοῦ ἰδίου αἵματος», καί νά ἔχουμε πάντοτε
κέντρο τῆς ζωῆς μας τόν Θεάνθρωπο Χριστό. Αὐτό
μᾶς τό ἔδειξες πρῶτος ἐσύ μέ τήν θεοφιλή βιοτή
σου. Κατεφρόνησες τίς ματαιότητες τοῦ παρόντος
αἰῶνος, τοῦ ἀπατεῶνος, καί ἔδραμες ἐρασμίως ὀπί-
σω τοῦ μόνου ποθητοῦ Κυρίου καί Θεοῦ σου. Ἐφυ-
γες τά ἀκαδημαϊκά ἔδρανα, γιά νά βρῆς τήν θεο-
ποιό ἡσυχία. Ὑπῆρξες Χριστοκεντρικός διδάσκαλος
πολλῶν ψυχῶν, καί μάλιστα τῶν ἀφιερωμένων στόν
Χριστό μοναχῶν καί μοναζουσῶν. Ἐποίμανες τήν
λογική μάνδρα τοῦ ὀσίου Πατρός ἡμῶν Γρηγορίου
καί ἐπί σαράντα χρόνια ἔγινες ὁ γεννήτωρ τῶν πνευ-
ματικῶν σου τέκνων. Αὔξησες τό κοινόβιο πού σοῦ
ἐνεπιστεύθη ὁ Θεός καί ἔθεσες ὅρους καί κανόνες
γιά τήν σωτηρία μας. Μέ σοφία καί διάκρισι χειρί-
σθηκες μεγάλα ἐκκλησιαστικά καί ἀγιορειτικά θέ-
ματα. Προστάτευσες ἐνδεεῖς καί καταπονημένους
συνανθρώπους μας. Ἐγραψες, ἐκήρυξες, ἐξωμολό-
γησες, στήριξες, παρηγόρησες. Ὑπερασπίσθηκες τήν
Ὁρθόδοξο πίστι μας ὡς ἀκραιφνῆς θεολόγος, μιμητής
τῶν ἁγίων Πατέρων καί πιστός στήν θεολογία τους.

Ὁμολογοῦμε, πολυσέβαστε Γέροντα, ὅτι κατά τά
ἔτη πού ζήσαμε κοντά σου πολλές φορές σέ πικρά-
ναμε, σέ λυπήσαμε καί σέ στενοχωρήσαμε, λόγω
τῆς πνευματικῆς μας ἀνωριμότητος, μέ τίς ιδιοτρο-

πίες και παραξενιές μας, πού ὠφείλοντο στόν ἐγώϊσμό και τήν φιλαυτία μας. Ἐσύ ὁμως, Γέροντα, ὡς φιλεύσπλαγχνος πατήρ, μέ ὑπομονή και ἀγάπη, μιμούμενος τόν Ἀρχιποίμενα Χριστό μας, πάντοτε μᾶς συγχωροῦσες, μᾶς στήριζες και μᾶς νουθετοῦσες, παραβλέποντας τά λάθη και τίς ἀδυναμίες μας και ἀποβλέποντας μόνον στήν πνευματική μας πρόοδο και σωτηρία. Γιά ὅλα αὐτά παρακαλοῦμε νά μᾶς συγχωρήσης και νά εὐχεσαι γιά μᾶς, ὥστε νά ἀξιωθοῦμε και ἐμεῖς τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, τήν ὁποία τώρα ἐσύ ἀπολαμβάνεις. Εἴμαστε βέβαιοι ὅτι μᾶς συγχωρεῖς και ὅτι εὐχεσαι γιά μᾶς. Σέ εὐχαριστοῦμε ἀπό τά βάθη τῆς ψυχῆς μας και ὑποσχόμεθα ὅτι θά προσπαθήσωμε μέ φιλότιμο νά ἀνταποκριθοῦμε στήν ἀγάπη πού μᾶς ἔδειξες, τηρώντας τίς ἅγιες συμβουλές και νουθεσίες πού καθημερινά ἀπηύθυνες στόν καθένα μας ξεχωριστά και σέ ὅλους μαζί, ὥστε νά βαδίσουμε τόν δρόμο πού μᾶς ἔδειξες, τόν δρόμο πού ὀδηγεῖ στόν Χριστό και τήν θέωσι.

Τώρα ὁμως ἔδυσες, Γέροντα. Ἐσιώπησε ἡ θεολόγος γλῶσσα σου και τό φωτεινό πρόσωπό σου, πού μόνον ἡ θέα του ἀρκοῦσε γιά νά γαληνέψη ἡ ταραγμένη ἀπό τόν δαιμονικό πόλεμο ψυχή μας, θά κρυφτῆ μέσα στόν τάφο. Βαθειά ἡ θλίψις τῆς Γρηγοριατικῆς ἀδελφότητος. Ὅμως και ἀκράδαντος ἡ βεβαιότης μας ὅτι τώρα κατοικεῖς ἐν χώρᾳ ζώντων,

ἐν σκηναῖς δικαίων, «ὅπου ἦχος καθαρὸς ἐορταζόντων», ὅπου οἱ χοροὶ τῶν Ἁγίων συνεορτάζουν μετὰ τῶν Ἀγγέλων καὶ δοξολογοῦν ἀκαταπαύστως τὸν κοινὸ μας Δεσπότη καὶ Κύριο. Λύθηκε ὁ φυσικὸς δεσμός, γιὰ νὰ πετάξῃ τὸ λαμπρὸ πνεῦμα σου ἀπὸ τὴν ἐπίγεια ὁμήγουρι τῶν σωζομένων στὴν οὐράνια πανήγουρι τῶν λελυτρωμένων.

Σέ παρακαλοῦμε, τώρα πού ἀναπαύθηκες ἀπὸ τοὺς ποιμαντικoὺς κόπους καὶ ἀπὸ τοὺς πόνους τῆς πολυχρόνιας ἀσθενείας σου, νὰ μένης ἐν πνεύματι ἀνάμεσά μας καὶ μέ τὴν Χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νὰ μᾶς ἐνισχύῃς, νὰ μᾶς προστατεύῃς καὶ νὰ μᾶς διορθώῃς, ὅπως τὸ ἔκανες ὅσα χρόνια ἦσουν ζῶν ἀνάμεσά μας, καὶ πολὺ περισσότερο τώρα, καὶ νὰ μᾶς ἀξιώσῃς μέ τίς θερμῆς σου πρεσβεῖες πρὸς Κύριον νὰ ἀξιοποιήσουμε τὸν ὑπόλοιπο χρόνο τῆς μοναχικῆς μας ζωῆς καὶ νὰ σωθοῦμε.

Ἡ ψυχὴ σου ἤδη βρίσκεται στὸν Χριστό. Τὸ τίμιον σῶμα σου τὸ παραδίδουμε στὴν γῆ «ἐξ ἧς ἐλήφθη». Τὸ ἀσπαζόμαστε σάν πολὺτιμον θησαυρό, πού ὁ Θεὸς τὸ ἐφύλαξε ἐπὶ 79 χρόνια καὶ ἐσύ συνεργεῖα τῆς θείας Χάριτος τὸ προσέφερες στὴν ὑπηρεσία τῆς Ἐκκλησίας Του. Σέ μᾶς πού σέ κατευοδώνουμε καὶ στά πολλὰ σου τέκνα, τὰ ἐγγύς καὶ τὰ μακρὰν, ἄφησε τὴν εὐχὴ σου.

Καλὴ Ἀνάστασι καὶ καλὴ συνάντησι, ἅγιε πάτερ καὶ Γέροντα!

* * *

*Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σισσανίου καί
Σιατίστης κ. Παύλου*

27-5/9-6-2014

Ὁ σεβαστός μας Γέροντας Γεώργιος ἐκοιμήθη. Καί ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ σαφέστατα μᾶς διαμηνύει: «Μακάριοι οἱ νεκροί οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες». Αὐτῆς τῆς θείας μακαριότητος μετέχει τώρα ὁ π. Γεώργιος. Σήμερα ἔφθασε εἰς τήν ἡμέρα διὰ τήν ὁποίαν ζοῦσε, εἰς τήν ἡμέρα τήν ὁποία ἐπόθησε. Τήν ἡμέρα τῆς συναντήσεώς του μέ τόν ζῶντα Κύριο. Σήμερα ἐξῆλθε ἐκ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ τοῦ κόσμου, διὰ νά εἰσέλθῃ εἰς τήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Σήμερα ἡ κοίμησή του εἶναι μία ἡμέρα ἑορτῆς, παρά τήν δική μας λύπη διὰ τήν κατ' ἄνθρωπον στέρησή του, γιατί εἶναι ἡ ἡμέρα τῆς ὀριστικῆς νίκης του κατά τοῦ θανάτου. Τούς Ἁγίους μας ἄλλωστε τούς ἑορτάζουμε κατά τήν ἡμέρα τῆς Κοιμήσεώς τους.

Σήμερα ἀναπολοῦμε τήν ὄλη πορεία του καί τήν ἐκβαση τῆς ἀναστροφῆς του μαζί μας καί δοξάζουμε τόν Θεό, διότι ἐχάρισε αὐτόν τόν εὐλογημένο ἄνθρωπο στήν Ἐκκλησία Του. Ὁ Κύριος μᾶς ἔδωσε ἕνα σημεῖον. Τόν ἐκάλεσε πλησίον Του τήν Μεγάλη ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, γιά νά μᾶς φανερώσῃ ὅτι ὑπῆρξε ἄνθρωπος πλήρης Πνεύματος Ἁγίου καί Χάριτος.

Ἐζήσθη μέσα στήν Ἐκκλησία ὡς σημεῖον τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ. Ἀκέραιος εἰς τήν πίστη καί διακριτικός εἰς τήν διακονία. Ἄνθρωπος τοῦ μέτρου καί τῆς ἀρετῆς. Ὑπερασπίσθηκε τήν ἀλήθεια τῆς Πίστεως μέ σθένος, ἀλλά χωρίς φανατισμόν. Μέριμνά του καί ἀγωνία του ἦ διατήρηση τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐνθυμοῦμαι τόν π. Γεώργιο σέ κάποια ἀποστροφή του, καί τότε πού ἦταν ἡγούμενος στόν ΑΡΜΑ καί ὅταν ἐξελέγη ἡγούμενος στήν Μονή Γρηγορίου. «Στήν Ἐκκλησία καί στόν Μοναχισμό δέν μπαίνουμε γιά νά τά ἀλλάξουμε, ἀλλά γιά νά ἀλλαγοῦμε ἐμεῖς». Λόγια πού ἐπιβεβαιώθηκαν ἀπό τήν μαρτυρία μιᾶς ὀλόκληρης ζωῆς. Τόν ἐμέμφθησαν κάποιοι, γιατί δέν ἦταν ἀκραῖος. Ἡ ἀπάντησή εἶναι ἀπλή. Ἦταν ἅγιος, γι' αὐτό δέν ἦταν ἀκραῖος. Ἦξερε τί εἶναι ἡ Ἐκκλησία.

Ἀφοροῦσε πάντοτε «εἰς τόν τῆς Πίστεως ἀρχηγόν καί τελειωτήν Ἰησοῦν». Ἐάν κανεῖς μελετήσῃ τά μνημόματά του ἐπί τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν Μεγάλων Ἑορτῶν τῆς πίστεώς μας, θά διαπιστώσῃ ὅτι ὅλα εἶναι Χριστοκεντρικά. Ξεκινοῦν ἀπό τόν Χριστό καί ἐπιστρέφουν εἰς Αὐτόν καί τά πάντα ἐρμηνεύονται καί κατανοοῦνται ὑπό τό Φῶς τοῦ Χριστοῦ. Ὁ λόγος του πάντοτε θεολογικός ἐρχόταν νά ἐρμηνεύσῃ τήν σημασία τῶν γεγονότων τῆς Θείας Οἰκονομίας διὰ τόν ἄνθρωπο, νά ἐρμηνεύσῃ τήν καθημερινότητα διὰ τῆς Θεολογίας.

Εἶχα τήν εὐλογία νά δεχθῶ ἀπό τά τίμια χέρια του τήν μοναχική κουρά μου. Νά τόν ἔχω διακριτικά κοντά μου καί ὅταν εἴμεθα μακρῶς. Νά δέχωμαι τήν στήριξη καί τήν συμβουλή του σέ δύσκολες ὥρες καί θέματα. Θά θυμᾶμαι πάντα τήν πρό ὀλίγων ἡμερῶν τελευταία συνάντησή μας. Δέχθηκα τήν εὐλογία του, πῆρα τήν εὐχή του καί τήν εὐχαριστία του.

Πρίν ἀπό λίγο εἰς τήν εὐλογημένη γῆ τοῦ Ἁγίου Ὅρους ἐσπάρη τό ὕλικόν ἀλλά καί ἀγιασμένον σῶμα του, προκειμένου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ νά ἐγερθῆ σῶμα πνευματικόν. Ὁ κόκκος τοῦ σίτου ἐφυτεύθη εἰς τήν γῆν, ὄχι διά νά «ἀποθάνῃ», ἀλλ' «ἵνα πλείονα καρπόν φέρῃ».

Ἄς ἔχουμε τήν εὐχή του.

* * *

*Τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Γέροντος
Νικοδήμου Ἀγιοπαυλίτου*

Τῇ 28ῃ Ἰουνίου 2014 (π. ἡμ.)

... Ὁ μακαριστός Γέροντας π. Γεώργιος δέν ἦτο μία ἀπλῆ περίπτωση ἀγιορείτου Μοναχοῦ. Οὗτος ὁ μακάριος, προσῆλθεν ἐν Ἀγίῳ Ὁρει πρό ἐτῶν τεσσαράκοντα, ἤδη ἔτοιμος ὡς πρός τό ἱερατικόν σχῆμα, ἐξ ἐτέρου περιβάλλοντος καί ἐκκλησιαστικοῦ χώρου. Ἀπ' ἀρχῆς δέ τοιοῦτον ἐπέδειξε ζῆλον εἰς τό νά ἀφομοιώσῃ τό πνεῦμα καί τό βίωμα τοῦ Ἁγίου

Ὅρους, ὥστε δύναται νά εἶναι παράδειγμα πρὸς μιμησιν διαχρονικῶς.

Ἦγωνίσθη μετὰ ἀπαραμίλλου ζήλου διὰ τὰ τῆς ἀγίας ἡμῶν πίστεως, ὁμιλῶν, γράφων καὶ νουθετῶν πάντα ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν καὶ αἰτοῦντα λόγον δογματικόν, ἠθικόν, καλογερικόν.

Διὰ τὰ κοινὰ πράγματα τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου, ὅχι ἀπλῶς ἐνδιεφέρετο, ἀλλὰ πολλάκις καθ' ὑπερβολὴν ἠγωνίζετο καὶ ἐβάδιζε τὴν ὁδὸν τῶν μεγάλων προκατόχων αὐτοῦ μακαριστῶν Καθηγουμένων Συμεῶν, Ἀθανασίου καὶ Βησσαρίωνος, τῶν ὁποίων τὰς ἀρετὰς καὶ τὸ παράδειγμα καὶ τὴν βιοτὴν εἰς τὸ ἀκέραιον ἐμιμήθη.

Ἡ παρουσία αὐτοῦ εἰς τὰς κοινὰς Ἀγιορειτικὰς Συνάξεις ἦτο πάντοτε ἠπία, εἰρηνική, ὡς αὔρα λεπτὴ, καὶ ἐγγύησις διὰ τὰς ληφθησομένας ἀποφάσεις ἐπὶ τῶν συζητουμένων θεμάτων.

Ὅθεν, ἦτο καθῆκον καὶ ὑποχρέωσις τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου, νά τιμηθῇ ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία αὐτοῦ διὰ τῆς παρουσίας τοῦ Πρωτεπιστάτου τοῦ Ἁγίου Ὅρους, φέροντος τὸ σύμβολον τῆς ἐνότητος τῆς Ἀγιωνύμου ἡμῶν Πολιτείας, ἥτοι τὴν πρωτεπιστατικὴν ράβδον τὴν ἔχουσιν τὰ ὀνόματα τῶν Κ' Κυριάρχων Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἀθῶνος.

Κύριος ὁ Θεὸς ἅς ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγίων, ἡ δὲ ἀδελφότης Ὑμῶν ἔχει τὰς εὐχὰς αὐτοῦ, τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰς νουθεσίας αὐτοῦ

παρακαταθήκην πολυτιμωτάτην, διά νά πορευθῆ
τήν ὁδόν τῆς σωτηρίας, τήν ὁποίαν μετά συνέσεως
πολλῆς ἐβάδισε ὁ μακαριστός πλέον Καθηγούμενος
καί Γέροντας Ὑμῶν, Ἀρχιμανδρίτης Γεώργιος...

* * *

Β΄. Λόγοι Ἐπιμνημόσυνοι

Κατά τό 40ήμερο μνημόσυνο τοῦ Γέροντος ἐξε-
φώνησαν ἐπιμνημοσύνους λόγους οἱ Σεβασμιώτατοι
Μητροπολίτες, Λαρίσης κ. Ἰγνάτιος καί Προικοννή-
σου κ. Ἰωσήφ. Ἐκ μέρους τῶν παρευρεθέντων ἀγί-
ων Καθηγουμένων ὠμίλησε σχετικά ὁ Πανοσιολο-
γιώτατος Καθηγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Βατοπαιδίου,
Ἀρχιμανδρίτης Ἐφραίμ, καί ἐκ μέρους τῆς ἀκαδη-
μαϊκῆς Κοινότητος ὁ Ἐλλογιμώτατος Καθηγητής τῆς
Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
κ. Δημήτριος Τσελεγγίδης. Κατέκλεισε ὁ σεβαστός
Καθηγούμενός μας Ἀρχιμανδρίτης Χριστοφόρος.
Λίγες ἡμέρες πρὶν τό 40ήμερο μνημόσυνο –κατά τήν
ἐορτή τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων –εὐρέθη στήν Μονή
μας καί ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δράμας κ.
Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἐπίσης ὠμίλησε σχετικά.

Ἀκολουθοῦν ἀποσπάσματα ἐκ τῶν ἀπό στήθους
ἐκφωνηθέντων λόγων αὐτῶν:

* * *

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δράμας
κ. Παύλου

30 Ἰουνίου 2014 (π. ἡμ.)

... Ἡ δική μου παρουσία ἐδῶ εἰς τήν Ἱεράν Μονήν σας ἔχει νά κάνη μέ τήν ὑποχρέωσι πού αἰσθανόμουν ὡς Ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἀλλά καί ὡς κληρικός, ὁ ὁποῖος ἐδῶ καί 30 χρόνια ἐγνώρισε τόν ἀείμνηστο Γέροντά σας, μακαριστό Προηγούμενο Γεώργιο. Καί ἐπειδή λόγω τοῦ ἑορτασίμου τῶν ἡμερῶν τῆς Ἁγίας Τριάδος κατά τήν ἐκδημίαν του δέν μοῦ ἦταν δυνατόν νά παραστῶ εἰς τίς νεκρώσιμες ἀκολουθίες πού ἐτελέσθησαν... καί ἐπειδή καί πάλι κατά τό 40ήμερον μνημόσυνον δέν θά μπορούσα νά ἔλθω ἐδῶ... ἐθεώρησα καλόν νά ἔλθω τώρα νά τελέσω ἕνα Τρισάγιον ἐπί τοῦ τάφου του, νά δεηθῶ καί ἐγώ γιά τήν ἀνάπαυσι τῆς ψυχῆς του, καί διά τῆς σωματικῆς μου παρουσίας νά ἐκφράσω καί νά ἐκδηλώσω τήν εὐγνωμοσύνην μου. Δι' ὅσα ἔπραξεν εἰς τήν ἐπαρχίαν μου, κατ' ἀρχήν, ἐπί τῆς Ἀρχιερατείας τοῦ προκατόχου μου, κυροῦ Διονυσίου... Ἀφ' ἑτέρου δέ νά ἐκφράσω καί τήν ἰδικήν μου προσωπικήν εὐγνωμοσύνην, διότι ὁ ἀείμνηστος Γέροντάς σας ἦτο, θά ἔλεγα, καθολικός διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας...

Σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας ἑορτάζει κυριολεκτικά, διότι ἑορτάζουν οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι.

Ἡ μοναχική ζωή εἶναι τῶ ὄντι ἀποστολική ζωή, καί δὴ ὁ κοινοβιακός τρόπος τοῦ μοναχικοῦ βίου. Αὐτοῦ τοῦ βίου ἐραστής καί θιασώτης ὑπῆρξε καί ὁ ἀείμνηστος Ἄρχιμ. Γεώργιος, ὁ Προηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γρηγορίου, ὁ ὁποῖος ἐνσυνειδήτως ἐγκατέλειψε ὅλα ὅσα τό Ἱερόν Εὐαγγέλιον ἀναφέρει, διὰ τούς θέλοντας νά ἀκολουθήσουν ὀλοτελῶς τόν Κύριον, καί ἐμιμήθη τόν βίον τόν ἀποστολικόν. Καί μάλιστα τά χρόνια κατά τά ὁποῖα ὁ π. Γεώργιος καί ἄλλοι τινές ὀλίγιστοι ἀκολούθησαν τόν μοναχικόν βίον δέν ἦταν χρόνια κατά τά ὁποῖα ἦταν καταξιωμένος ὁ μοναχικός βίος...

Ὅμως ὁ π. Γεώργιος, γνώστης τῆς θεολογίας τῶν Πατέρων, καί δὴ ὄχι τῆς θεωρητικῆς –αὐτῆς πού σπουδάζεται εἰς τά Πανεπιστήμια τοῦ Ἐξωτερικοῦ, τά προτεσταντικά καί παπικά–, ἀλλά γνώστης τῆς ἐμπειρικῆς θεολογίας, ἐγνώρισε δηλαδή τί ἐστὶ Ὁρθόδοξη Θεολογία, θέλησε νά ἐφαρμόσῃ αὐτά τά ὁποῖα ἐγνώρισε καί ἐδιδάχθη καί ἐκλήθη νά διδάξῃ, ἀκαδημαϊκῶς. Ὅμως ὁ Θεός τόν προώριζε γιά κάτι πολύ ὑψηλότερο καί ἀνώτερο· νά ἐφαρμόσῃ καί νά διδάξῃ τὴν θεολογία εἰς τόν κατ' ἐξοχὴν τόπον τῆς θεολογίας, τό Ἅγιον Ὄρος, καί νά τόν καταστήσῃ ὄχι καθηγητὴν καί πρύτανιν, ἀλλά Καθηγούμενον καί Ποιμένα καί Πρύτανιν καί Ἀλείπτῃν εἰς ἓνα «Πανεπιστήμιον» τοῦ μοναχισμοῦ χιλιοχρόνου ζωῆς καί πορείας, εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Γρηγορίου. Καί ἀπέδειξε μέ

τόν σώφρονα βίον του, μέ τήν σοβαρότητά του, μέ τήν διάκρισίν του, μέ τήν εὐγένειάν του ὅτι ὑπῆρξε καλός διδάσκαλος...

Θά ἤθελα ἰδιαιτέρως νά τονίσω τήν σταθερότητα, τήν ἐμμονήν καί τήν εὐλάβειαν, μέ τήν ὁποίαν ὁ Γέροντας ἐφρουκτώρησεν ἐπί τῶν ἀδαμαντίνων ἐπάλληξων τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως, μακράν τῶν δύο ἄκρων, μέ σοβαρότητα, ὄχι μέ πράξεις καί λόγους καί κινήσεις ἐντυπωσιασμοῦ...

Θά πρέπει δέ ὅλως ἰδιαιτέρως νά ἐπαινέσωμεν καί τά κείμενα ἐκεῖνα τοῦ Γέροντος, τά διαφωτιστικά γύρω ἀπό τό θέμα τοῦ διαλόγου μετά τῶν Ἀντιχαλκηδονίων, τῶν Μονοφυσιτῶν, ὅπου κατά κύριον λόγον ἡ Ἱερά σας Μονή ἐσήκωσε τό βάρος, καί τῆς ὁμολογίας τῆς πίστεως καί τῆς ἐνημερώσεως τοῦ Ὁρθοδόξου πληρώματος, γύρω ἀπό ὅσα συνετελέσθησαν καί συντελοῦνται, καί τῆς διαφωτίσεως, ἃν θέλετε, καλοπορραιρέτων ἀδελφῶν μας...

Ἐσεῖς ἐκ τοῦ συνεγγυς παρηκολουθήσατε τήν πορείαν τοῦ ἀειμνήστου Γέροντος Γεωργίου καί εἶδατε μέ πόσῃν περισσειαν συνέσεως καί σεβασμοῦ καί εἰς τούς θεσμούς καί εἰς τά θέσμια τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας ἔδωσε τήν ὁμολογίαν τῆς Πίστεως, ἀφορῶν καί εἰς τόν Ποιμενάρχη τῆς μάνδρας ταύτης, τόν ἅγιον Νικόλαον, ὁ ὁποῖος καί αὐτός διεκρίθη διά τήν περιφυλακῆν τῆς Πίστεώς μας ἀλλά καί τήν Παράδοσιν τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ...

Οί λόγοι αὐτοί καί πολλοί ἄλλοι μέ ὤθησαν εἰς τό
νά ἔλθω καί ἐγώ εὐγνωμόνως νά τελέσω τό Τρισάγιον
εἰς τόν μακαριστόν Γέροντα καί νά ἐκζητήσω ἀπό
τόν Κύριον νά ἀναπαύσῃ τήν ψυχήν αὐτοῦ ἐν χώρᾳ
ζώντων...

* * *

*Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λαρίσης
κ. Ἰγνατίου*

3 Ἰουλίου 2014 (π. ἡμ.)

... Ἡ ἐμπειρία μας ἀπό αὐτό ἐδῶ τό ἀγιασμένο
πρόσωπο, τό ὁποῖο ἔφυγε, ἀδελφοί μου, εἶναι ὅτι
μας ἐδίδαξε τήν φιλοσοφία. Ἦταν στοργικός! Πα-
τέρας! Πραγματικός πατέρας! Καί ἐμεῖς τό ζήσαμε
αὐτό στίς δύσκολες ὥρες τῆς ζωῆς μας καί ἀγαθύν-
θηκε ἡ καρδία μας ἀπό αὐτή τήν σχέσι... Ὁ π. Γεώρ-
γιος μάς λείπει πάρα πολύ καί αἰσθανόμαστε τήν
ἀπουσία του.

Μοῦ θυμίζει τόν στίχο τῆς Π. Διαθήκης πού λέει:
«Ἀκούσας Ἄβραμ ὅτι ἠχμαλώτεται Λώτ» (Γεν. ιδ'
14), πού εἶναι παροιμιώδης φράσις καί εἶναι ἀπό
ένα κείμενο πού ἔχουν ἐπιλέξει οἱ Πατέρες καί τό
διαβάζουμε στόν ἑσπερινό τῶν ἑορτῶν στήν μνήμη
τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας [...].

Αὐτό πού εἶναι ἐντυπωσιακό εἶναι, ὅτι οἱ Πατέρες
βλέπουν σ' αὐτό τό γεγονός (πού ἐξιστορεῖται στό

κείμενο αυτό) τήν προτύπωσι τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία θά εἶναι μία Ἐκκλησία Πατερική. Ἐπομένως αὐτός ὁ ἀριθμός (ὁ 318, δηλ. ὅσοι ἦσαν οἱ οἰκογενεῖς τοῦ Ἰβραμ, μέ τούς ὁποίους κατετρόπωσε τόν τύραννο Χοδολογόμωρ καί ἀπελευθέρωσε τόν ἀνεψιό του Λώτ, πού εἶχε αἰχμαλωτίσει ὁ τύραννος), ὁ ὁποῖος συγκεκριμενοποιεῖ τούς Πατέρες τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, γίνεται ἄπειρος. Βλέπουμε νά προστίθενται μετά σ' αὐτούς καί οἱ Πατέρες τῶν ἄλλων 7 Οἰκουμενικῶν Συνόδων καί οἱ μετ' αὐτούς Πατέρες καί κάθε ἕνας Πατέρας μέσα στήν ἀγία μας Ἐκκλησία, ὁ ὁποῖος λειτουργεῖ καί διδάσκει καί ποιμαίνει τόν λαό τοῦ Θεοῦ. Καί βέβαια αὐτός ὁ στίχος ἐμπεριέχει τήν μεγάλη στοργή, τήν ὁποία πρέπει νά ἔχη ὁ πατέρας. Ὁ πατέρας, ὁ ὁποῖος θέλει νά μᾶς ἀπαλλάξῃ κάθε φορά ἀπό τήν αἰχμαλωσία.

Ὁ ἄνθρωπος μετά ἀπό τήν πτώσι εἶναι αἰχμάλωτος τοῦ διαβόλου. Αἰχμαλωτιζόμαστε κάθε φορά καί ἀπό τίς αἰρέσεις καί ἀπό τίς κακοδαιμονίες τῶν καιρῶν. Αἰχμαλωτιζόμαστε ἀπό τά πάθη μας καί τίς ἀδυναμίες μας. Αἰχμάλωτοι ἄνθρωποι εἴμαστε καί ζητοῦμε πάντοτε ἕνα πατέρα πνευματικό νά μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπό τήν αἰχμαλωσία, νά προτάξῃ τό στήθος του γιά μᾶς, νά πολεμήσῃ γιά μᾶς τόν ἀρχέκακο δράκοντα, τόν ἐχθρό, τόν διάβολο, καί νά μᾶς ἀπελευθερώσῃ, νά μᾶς χαρίσῃ τήν ἐν Χριστῷ ἐλευθερία.

Ἐμεῖς, ἀδελφοί μου, ἔτσι τόν ζήσαμε τόν π. Γεώργιο. Καί αὐτό εἶναι τό κυρίαρχο στοιχεῖο τῆς πατερικότητας: Ἡ στοργή. «Ἀκούσας Ἄβραμ ὅτι ἤχμαλώτεται Λώτ», σημαίνει, ὅτι αὐτή τήν ὥρα ὄλος ὁ ἑαυτός του συνεκινήθη εἰς βάθος καί ἀμέσως ἐνήργησε γιά νά ἐλευθερώσῃ τόν Λώτ, νά ἐλευθερώσῃ τόν αἰχμάλωτο.

Τόν αἰχμάλωτο ἄνθρωπο ἤθελε νά ἐλευθερώσῃ καί ὁ π. Γεώργιος. Ἦταν πατέρας στοργικός, ὁ ὁποῖος ἤθελε ὄλους νά τούς οικονομῇ. Ἦταν ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος συμπονοῦσε εἰς βάθος, καί τό αἰσθανόσουν. Γι' αὐτό αἰσθανόσουν μία μεγάλη ἀσφάλεια κοντά του. Ἐβλεπε τόν ἄνθρωπο ὁ ὁποῖος εἶχε τήν δύναμι νά σέ ἀπαγκιστρώσῃ ἀπό τήν αἰχμαλωσία καί νά σέ ἐλευθερώσῃ, καί μάλιστα νά σοῦ δώσῃ καί ἀπό τά λάφυρα, τά ὁποῖα εἶχε λαφυραγωγῆσει ἀπό τόν ἐχθρό τόν ἀρχαῖο, τόν παμπάλαιο. Νά σοῦ δώσῃ δηλ. δυνάμεις νά προχωρήσῃς καί στό μέλλον. Ἐμεῖς ἔτσι τόν ζήσαμε. Ζήσαμε τήν ἀπέραντη στοργή του. Καί αὐτό ἀποδεικνύει ὅτι πράγματι εἶχε καταλάβει εἰς βάθος ὅτι ἦταν πατέρας. Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀναδεικνύει ὁ Θεός Πατέρες στήν Ἐκκλησία μας, ἀδελφοί μου, στούς πιό δύσκολους καί στούς πιό χαλεπούς καιρούς. Ἀναδεικνύει Πατέρες! Πατέρες μεγάλους, οἱ ὁποῖοι ὑπερμαχοῦν τῆς Πίστewς, ἀλλά καί Πατέρες ἀπλούς, οἱ ὁποῖοι κρατοῦν τόν λαό τοῦ Θεοῦ, τόν ἀγιάζουν μέ τά χέρια τους, τόν εὐλογοῦν,

τόν διδάσκουν, τόν ἐξομολογοῦν, τόν κατευθύνουν, τοῦ θεραπεύουν τά τραύματα. Καί βέβαια αὐτήν τήν αἰχμαλωσία δέν θά πάψουμε νά τήν ζοῦμε μέχρι τό τέλος τῆς ζωῆς μας καί ἡ πρόοδός μας θά εἶναι πάντοτε νά προσπαθοῦμε νά ἀπαγκιστρωνόμαστε ἀπό τήν αἰχμαλωσία, νά ἀπελευθερωνόμαστε.

Ὁ π. Γεώργιος, κάθε φορά πού ἐξομολογόμουν καί τοῦ ἔλεγα καί διάφορα προβλήματα ἱερέων καί πιστῶν, μοῦ ἔλεγε: «Νά τόν οἰκονομήσουμε, Σεβασμιώτατε, κι αὐτόν, νά τόν οἰκονομήσουμε». Καί αὐτό ἔδειχνε τήν ἀπέραντη στοργή του. Ἐνῶ ἐσύ θά ἤθελες νά σοῦ πῆ: «νά ἀντιπαραταχθῆς μ' αὐτόν», αὐτός ἔλεγε: «νά τόν οἰκονομήσουμε, Σεβασμιώτατε». Καί αὐτό ἔδειχνε τό μεγαλεῖο τῆς ψυχῆς του, τήν στοργή του τήν ἀπέραντη.

Γιατί στήν σχέσι τῆς πατρικῆς ἀγάπης, ἀδελφοί μου, ὁ μέν πατέρας καταθέτει τήν προστασία του, τήν διδασκαλία του, τήν ἀγάπη του, τήν στοργή του, καί τό παιδί καλεῖται νά καταθέσῃ τήν ὑπακοή του, τήν ὑποταγή του, τήν μαθητεία του. Γιά νά ὀλοκληρωθῇ αὐτή ἡ σχέση, αὐτά πρέπει νά συντρέξουν. Καί στό πρόσωπό του εἶδαμε, ὅσες φορές αὐτά συντρέξαν, πόσο μεγαλούργησε. Εἶδαμε ἀνθρώπους νά τούς ὀλοκληρώνη πνευματικά. Εἶδαμε ἀνθρώπους νά τρέχουν πίσω του καί νά τόν ἀγαποῦν ὑπερβαλλόντως, γιατί ἀπό αὐτό τό νέκταρ, τό μέλι τό πνευματικό, τό ὅποιο μετέδιδε ἡ προσωπικότητά του, οἱ

ἄνθρωποι ἔπαιρναν καί ἐπορεύοντο καί μπορούσαν νά ζήσουν τήν ἐν Πνεύματι ζωή.

Ἐμεῖς αἰσθανόμαστε ὅτι τοῦ ὀφείλουμε πάρα πολλά, διότι μέσα σ' αὐτά τά χρόνια πού ζήσαμε κοντά του, κάτω ἀπό τήν πατρική του προστασία, ὄχι μόνον προέταξε τό στήθος του σάν «άνήρ παρατάξεως» ἢ σάν «άνήρ ἔλκων μάχαιραν», ὅπως λέγει ἡ Π. Διαθήκη, δηλ. σάν ἄνδρας ἰσχυρός, ἀλλά σάν πατέρας μᾶς ἐκάλυπτε ὄχι μόνον μέ τίς συμβουλές του, ἀλλά καί μέ τήν δύναμι τῆς προσωπικότητός του καί μέ τήν προσευχή του καί μέ τά ἐξαιρετικά του χαρίσματα. Ἐμεῖς αὐτά διδαχθήκαμε, γιά νά μπορούμε νά πορευθοῦμε.

Καί ἐάν βαδίσουμε πράγματι στά ἴχνη του, τότε μόνοι μας θά μπορούμε νά δίνουμε μάχες καί νά ἐλευθερωνόμαστε κάθε μέρα καί ἐλεύθεροι νά πορευόμαστε. Μάλιστα θά εἴμαστε αὐτοί πού καί ἄλλους θά βοηθοῦμε στήν ἐν Χριστῷ ἐλευθερία. Παραδειγματιζόμενοι ἀπό τήν δική του πατρική στοργή, θά μπορούμε νά βοηθοῦμε τούς συνανθρώπους μας, ὥστε μέσα στήν Ἐκκλησία μας οἱ Πατέρες νά θάλλουν καί νά αὐξάνουν.

Δέν θά πάψη ποτέ ἡ Ἐκκλησία μας νά εἶναι πατερική μέχρι τήν συντέλεια τοῦ αἰῶνος καί δέν θά πάψη κυρίως ποτέ νά ἀναδεικνύη καί στίς πιό δύσκολες περιόδους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι θά ἀναλαμβάνουν αὐτό τό ἔργο: Νά καθοδηγοῦν ψυχές καί νά δίνουν

μάχες χάριν αὐτῶν τῶν ψυχῶν. Νά προτάσσουν τά στήθη των καί νά ἀπελευθερώσουν τούς ἀνθρώπους ἀπό τήν τυραννία τοῦ διαβόλου.

Ἔχω πάρα πολλές ἐμπειρίες, τίς ὁποῖες διαφυλάττω, καί πιστεύω ὅτι καί μέ τίς προσευχές του στό ὑπερουράνιο θυσιαστήριο θά μέ καλύπτῃ, ὥστε νά μπορῶ νά πορεύωμαι ἀπό ἐδῶ καί στό ἐξῆς. Πιστεύω δέ ὅτι αὐτό θά συμβαίῃ καί στήν ἀδελφότητα αὐτήν ἐδῶ τήν ἀγία, τήν ὁποία αὐτός συνεκρότησε μέ πολλή ἀγάπη. Θά ἔχῃ πολύ περισσότερο νά πῆ γιά τήν φιλοστοργία του καί γιά τήν ἀγάπη του, ὅπως καί ὅλοι οἱ ἄλλοι πού ἐξωμολογοῦντο στόν π. Γεώργιο καί ἀπελάμβαναν τήν δική του πνευματική προστασία.

Ἄς εὐχρηθοῦμε ὁ Κύριος νά τόν ἔχῃ στίς ἀγκάλες του, νά τόν ἔχῃ κοντά Του καί σέ μᾶς νά σταλάζῃ παρηγοριά, νά ἔχουμε δέ πάντοτε μπροστά μας τό δικό του φωτεινό παράδειγμα. Ἀμήν!

* * *

*Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Προικοννήσου κ. Ἰωσήφ*

4 Ἰουλίου 2014 (π. ἡμ.)

... Ἄρα πενήτηρς ἡ παροῦσα ἡμέρα; Βεβαίως μνημόσυνον ἐπιτελοῦμεν, καί μάλιστα τεσσαρακονθήμερον. Ἄρα εἶναι πρόσφατο τό γεγονός τῆς κοιμήσεως.

Ἀλλά ἐγώ θά τήν ἤθελα θυμήρη, γιατί ἔτσι τήν νοιώ-
θω. Διότι ὁ θάνατος τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος Γεωρ-
γίου δέν ἦταν θάνατος, ἦταν κοίμησις. Ἦταν Πάσχα.
Ἦταν πέρασμα ἀπό τά λυπηρά ἐπί τά θυμηδέστερα.
Ἦταν ἀπόκτησις ἐκείνων γιά τά ὁποῖα ἐργάστηκε σέ
ὄλη του τήν ζωή, ἐκείνων τά ὁποῖα ἐπόθησε παιδιό-
θεν καί φιλοτίμως ἀνεζήτησε, καί στόν κόσμο κάτω
ὡς λαϊκός καί στήν Μονή τοῦ ὁμωνύμου του Ἁγίου
στόν Ἄρμα καί ἐπί μία τεσσαρακονταετία ὀλόκληρη
σ' αὐτό τό ἱερό καί ἅγιο σέβασμα τοῦ ἁγίου Νικο-
λάου, τήν ἱερά καί σεβασμία Πατριαρχική, Βασιλική
καί Σταυροπηγιακή Μονή τοῦ ὁσίου Γρηγορίου.

Ὅσοι εὐρισκόμεθα σήμερα σ' αὐτή τήν ἐπιμνημό-
συνη Τράπεζα, ὁ καθένας ἀσφαλῶς ἔχει πολλά
προσωπικά βιώματα νά καταθέσῃ ἀπό τήν σχέσι
του καί τήν πορεία του μαζί μέ τόν Γέροντα... Ἐγώ
θά ἤθελα νά σταθῶ σέ μία ἀταλάντευτη συνέπεια, ἡ
ὁποία ὑπῆρχε στόν Γέροντα, μέ τό ὄνομα τό ὁποῖο
τοῦ ἐδόθη κατά τό ἅγιο βάπτισμα καί τό ὁποῖο ἐ-
κράτησε καί κατά τήν μοναχική του ζωή. Ὀνομά-
σθηκε Γεώργιος.

Καί πράγματι. Παιδιόθεν παρέδωσε τήν ψυχή του
στά χέρια ἐμπείρων καί ἐπιστημόνων κατά τήν ποι-
μαντική γηπόνων, ὅπως ὁ μακαριστός, ἐνάρετος καί
λόγιος ἐκεῖνος Ἱεράρχης Βασίλειος, ὁ πρ. Λήμνου,
ὁ Ἀτέσης, ὁ ὁποῖος καθωδήγησε ἀπό τά παιδικά
του κιόλας βήματα τόν π. Γεώργιο στήν πνευματική

ζωή... Ἐγεώργησε λοιπόν παιδιόθεν τόν ἑαυτό του μέ τήν ὑπακοή σέ πνευματικούς πατέρες ἐναρέτους, μέχρι καί Ἁγίους, διότι σέ αὐτούς συγκαταλέγεται καί ὁ νεωστί ἐπισήμως ἀναγνωρισθείς ὡς Ἅγιος –ἀ-γιορείτης Ἅγιος– ὁ ἅγιος Πορφύριος ὁ Καυσοκαλυβίτης, ὁ ὁποῖος τά μάλα ἠγάπα καί ἐξετίμα τόν π. Γεώργιο.

Ἐγεώργησε τόν ἑαυτό του παιδιόθεν μέ τήν ὑπομονή στίς ἀσθένειες καί τόν πόνο. Συγκινήθηκα βλέποντας μία φωτογραφία τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1937, ὅπου ἦταν μόνο 2 χρονῶν παιδάκι, στά σκαλοπάτια τοῦ σπιτιοῦ τους. Φοροῦσε ὀρθοπεδικά ὑποδήματα μέ σίδερα μέχρι τά γόνατα, διότι παιδιόθεν εἶχε προβλήματα στά πόδια, καί δέν μπορούσε νά περπατήσει καί εἶχε πόνους, πρόβλημα πού τόν συνώδευσε μέχρι τόν θάνατό του. Δέν τόν ἄκουσα νά κλαίγεται ἤ νά παραπονῆται ποτέ γι' αὐτό. Μεγαλώνοντας προστέθηκαν καί πολλά ἄλλα προβλήματα ὑγείας... Ὅμως σέ ὅλα αὐτά ἦταν ὑπομονετικός, διότι ἐθεωροῦσε τόν πόνο ὡς ἓνα ἡνί τοῦ οὐρανίου γεωργοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος μέ αὐτό τό ἡνί ἐκαλλιεργοῦσε τήν ψυχή του...

Ἐγεώργησε λοιπόν τόν ἑαυτό του κυρίως μέ τήν ἀρετή τῆς ὑπομονῆς στούς πόνους καί σέ ὅλα, ἡ ὁποία εἶναι βασιλική ἀρετή καί, κατά μερικούς Πατέρες, εἶναι ἀνωτέρα καί αὐτῆς τῆς ἀγάπης, διότι ἡ ὑπομονή φέρνει τήν ἀγάπη. Χωρίς ὑπομονή, πραγματική ἀγάπη δέν ἔρχεται. Ὁ π. Γεώργιος λοιπόν ἐγε-

ώρησε τήν ψυχή του πρωτίστως μέ τήν ὑπομονή. Καί ὑπῆρξε ἕνας ἀπό τούς ὑπομονετικώτερους ἀγιασμένους Γέροντες τῆς ἐποχῆς μας. Τήν ὑπομονή του τήν ψηλαφίσαμε μόνον σέ Ἅγιους. Στόν ἅγιο Πορφύριο, στόν ἅγιο –θά τόν πῶ ἅγιο καί ἄς μή ἔχη γίνει ἀκόμη ἡ ἀγιοκατάταξις– Παῖσιο, στόν ὁμοίους π. Ἰάκωβο Τσαλίκη, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν αὐτόν τόν πόνο μέ εὐχαριστία πρός τόν Θεό, ὑπομένοντες. «Ἐπέμειναν τόν Κύριο καί ὁ Κύριος προσέσχε». Ἐστειλε ἐπάνω τους τό ἔλεός Του, τήν χάρι Του, τήν εὐλογία Του, τά χαρίσματά Του πλουσίως, καί κατά τοῦτο ὑπῆρξαν μεγάλα ὑποδείγματα γιά ὅλους μας.

Ἐγεώρησε τόν νοῦ του μέ τήν μελέτη τῶν Ἁγίων Γραφῶν καί τῶν Πατερικῶν κειμένων, μέ τήν σοφία τοῦ Θεοῦ, μέ τόν λόγο καί τήν συμβουλή συγχρόνων του ἁγίων διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας καί γερόντων τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἐγεώρησε τόν μέσα ἄνθρωπο μέ ὅλες τίς ἀνθρωπίνως δυνατές ἀρετές. Μερικοί βλέποντας τά ἐξωτερικά ἐνδεχομένως καμμιά φορά σέ κάποια σημεία νά τόν παρεξηγοῦσαν. Ὅμως μιά ἄλλη ἀρετή ἐμαρτυροῦσε τό καλόν γεώρημα, τό ὁποῖον εἶχε ἐπιτύχει μέσα του. Καί αὐτή ἡ ἀρετή εἶναι σπανιωτάτη καί δυσκολωτάτη. Ἡ ἀρετή τῆς διακρίσεως, ἐν παντί καί πάντοτε. Εἶχε εὐαισθησία ἀπέναντι στήν Πίστι. Εἶχε εὐαισθησία ἀπέναντι στήν ἀγία μας Ὁρθοδοξία. Ὅμως αὐτή ἡ εὐαισθησία ποτέ δέν ξεχωριζόταν ἀπό

τήν διάκρισι. Γι' αὐτό καί ὅταν πολλές φορές ἐχρειάσθηκε ἀκόμα καί αὐστηρόν λόγον νά εἶπῃ, τόν ἔλεγε μέ τόση διάκρισι, πού μαρτυροῦσε πόση ἀγάπη εἶχε, καί ποτέ δέν ἐπλήγωσε κανένα. Κανέννας δέν ἔνοιωσε μαχαιρωμένος οὔτε πισώπλατα οὔτε ἀπό μπροστά ἀπό τόν λόγο τοῦ π. Γεωργίου. Ὅσο κι ἂν αὐτός ἦταν ἐλεγκτικός. Μεγάλη ὑπόθεσις.

Ὁ π. Γεώργιος πέραν τούτων ἐγεώργησε τόσο πλῆθος ψυχῶν. Ἐγεώργησε ἄριστα τά μέλη τῆς Ἀδελφότητος... Ἐγεώργησε ἕνα πλῆθος ἐν τῷ κόσμῳ Μονῶν, γυναικείων καί ἀνδρικῶν... Ἐγεώργησε ἕνα πλῆθος μιγάδων, δηλ. κοσμοκαλογήρων ὅπως ἐγώ καί ὅπως πολλοί ἄλλοι πατέρες... Ἐκαλλιέργησε ἕνα πλῆθος εὐσεβῶν οἰκογενειάρχων μέ τίς οἰκογένειές τους...

Ἐγεώργησε τήν ἰδέα τῆς Ὁρθοδόξου Ἱεραποστολῆς. Χιλιάδες μαύρων στό σῶμα καί κατάλευκων στήν ψυχή ἀδελφῶν μας στήν ἀφρικανική ἥπειρο εὐγνωμονοῦν τό ὄνομά του γι' αὐτή τήν εὐλογημένη προσπάθεια, ἡ ὁποία μέ τήν δική του προτροπή, εὐχή καί εὐλογία καί διαρκῆ στήριξι καί συμπαράστασι, ἠθική καί ὑλική, ἔγινε καί γίνεται στήν Ἀφρική, πρῶτα ἀπό τόν μακαριστό π. Κοσμᾶ Γρηγοριάτη καί κατόπιν ἀπό τόν Θεοφιλέστατο π. Μελέτιο καί τούς ἄλλους Πατέρες τῆς Μονῆς...

Ἐγεώργησε τό χωράφι τῆς ἀκαδημαϊκῆς Θεολογίας. Τόν ἔχασε βέβαια ἐκεῖνη –τόν ἐκέρδισε τό Ἅγιον

Όρος-, αλλά απέδωσε τά τροφεία, τόσο μέ τήν ώ-
ραιοτάτη επί διδακτορία διατριβή του όσο και μέ
τήν επίσης ώραιοτάτη επί ύφηγεσία, πού και οί δύο
διακρίνονται γιά τό άκραιφνές Όρθόδοξο αισθητήριο
καί φρόνημα και άποτελοῦν έντρύφημα γιά όλους
τούς εύσεβεΐς και παραδοσιακούς Όρθοδόξους θεο-
λόγους.

Υπήρξε λοιπόν ένα άριστο γεώργημα ό ίδιος και
ένας άριστος γεωργός του Θεου στον 20ό και 21ο
αιώνα, «άξίως του όνόματος πολιτευσάμενος».

Νά πω και κάτι ακόμα. Ακόμη και τήν Γεωργία,
τήν χώρα πού φέρει τό όνομα του άγίου Γεωργίου,
εϋλόγησε, αγάπησε και εγεώργησε, δεχόμενος στίς
αγκάλες της αδελφότητος Γεωργιανούς αδελφούς...

Έγεώργησε ένα κατάλληλο άνθρωπο, γιά να ανα-
λάβη τήν σκυτάλη, τήν ιερή σκυτάλη της ήγουμενίας,
τόν σεβαστό Καθηγούμενο π. Χριστοφόρο.

Υπήρξε ό καλός σπορευς του Εϋαγγελίου, υπό
πᾶσαν έννοιαν και πᾶσαν έποψιν.

Τό Άγιον Όρος στο πρόσωπό του εύρηκε μία με-
γάλη, οικουμενικής άκτινοβολίας προσωπικότητα,
ή όποία έλάμπρυνε τό άθωνικό όνομα στην έποχή
μας.

Σήμερα λοιπόν, έπιτελοῦντες τό τεσσαρακονθήμε-
ρον μνημόσυνόν του, ανθρωπίνως μέν συγκινούμεθα.
Μᾶς λείπει ή σωματική του παρουσία, αυτό τό χα-
μόγελό του τό πονεμένο αλλά πάντοτε καρδιακό, ό

ζεστός λόγος τῆς ἀγάπης του, ἀκόμη καί ἡ φιλόανθρωπη ἐπίπληξις του. Μᾶς λείπουν ὅλα αὐτά.

Ἀπό τήν ἄλλη ὅμως μεριά χαιρόμεθα, διότι δέν εἶναι πλέον αὐτός ὁ κατάκοιτος, ὁ ταλαιπωρημένος, ὁ ἐξουθενημένος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος τόσα χρόνια ἐδοκιμάσθη... Τώρα εἶναι ὁ δοξασμένος ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου. Εἶναι ὁ ἰσχυρός, ὁ ὁποῖος κάθετα μετά παρρησίας ἐκεῖ ὅπου τόν ὠρισε ὁ Θεός, ἀπολαύων τῆς δόξης τῆς Χάριτος καί τοῦ Φωτός τῆς Ἁγίας Τριάδος. Εἶναι αὐτός ὁ ὁποῖος ἀκούει καλύτερα πλέον καί τόν τελευταῖο ψιθυρισμό μας, καί τήν τελευταία ἰκεσία μας, καί τήν τελευταία προσευχή μας, καί ἔχει φτερά στά πόδια γιά νά τά μεταφέρει στόν Θεό. Εἶναι αὐτός ὁ ὁποῖος μετά παρρησίας πλέον πρεσβεύει γιά τήν Γρηγορίου, γιά τούς Γρηγοριάτες, γιά τό ἀγαπημένο του Ἅγιον Ὅρος, γιά τόν «Παντοκράτορά» του, γιά ὅλους.

Ἐλησμόνησα. Ἐγεώργησε τόσα νιάτα, νεαρώτατος στό Παλαιό Φάληρο, στόν «Παντοκράτορα», πρὶν ἀκόμα βάλῃ τό ράσο, μέ τήν Χάρι πού τοῦ ἔδωσε ὁ Θεός, μέ τό ὠραιότατο ἴδρυμα τό ὁποῖο ἴδρυσεν μέ τίς εὐχές καί τήν καθοδήγησι τοῦ πνευματικοῦ του, τοῦ Μητροπολίτου Βασιλείου Ἀτέση, καί τήν συμπαράστασι ὅλου τοῦ πνευματικοῦ κόσμου τοῦ Παλαιοῦ Φαλήρου καί τῶν γύρω περιοχῶν.

Εἶναι λοιπόν πλέον ὁ π. Γεώργιος ὁ ἰσχυρός, ἐνώπιον τοῦ ὁποῖου δέν δικαιούμεθα νά μαραζώνουμε

οὔτε νά θρηνοῦμε οὔτε νά ἀπογοητευώμεθα, ἀλλά μετά παρηρησίας νά τοῦ λέμε:

“Γέροντά μας, Πατέρα μας, ἀπό ἐκεῖ πού εἶσαι συνέχιζε νά καθοδηγῆς τήν ποίμνη σου –τήν στενή ἐδῶ καί τήν εὐρύτερη– μέ τήν ἀγάπη σου, μέ τόν καλό λογισμό, τόν ὁποῖο θά βάζης καί στόν διάδοχό σου καί στούς γεροντάδες καί στόν κάθε ἀδελφό μέχρι καί τόν τελευταῖο δόκιμο.

Γέροντα, τήν Παναγία πού τόσο ἀγάπησες, τόν ἅγιο Νικόλαο πού τόσο ἀγάπησες, τήν ἁγία Ἀναστασία πού τόσο ἀγάπησες, τόν ἅγιο Γρηγόριο πού τόσο ἀγάπησες, τόν ἅγιο Γεώργιο πού τόσο ἀγάπησες, τούς συγχρόνους ἁγιορεῖτες καί μή Ἁγίους πού τόσο ἀγάπησες, ὅλους παρακάλεσέ τους γιά τόν κάθε ἕνα ἀπό ἐμᾶς, γιά τό κάθε πνευματικό σου παιδί σέ κάθε γωνιά τοῦ κόσμου”.

Νά ἔχουμε τήν εὐχή του καί τήν εὐλογία του ἅπαντες! Ἀμήν.

* * *

Τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς Βατοπαιδίου Ἀρχιμανδρίτου Ἐφραίμ

3 Ἰουλίου 2014 (π. ἡμ.)

... Ἐμεῖς χαιρόμεθα πραγματικά πού εὐρισκόμεθα εἰς αὐτήν τήν πανδαισίαν τοῦ μνημοσύνου τοῦ ἀειμνήστου Γέροντος Γεωργίου...

Ἐγὼ συνάντησα τὸν π. Γεώργιο ἀπὸ λαϊκός. Τὸν ἤξερα ὡς πράγματι ἄνθρωπον τῆς ἀγάπης, ἄνθρωπον τῆς θυσίας. Καί μετὰ πού ἔγινα μοναχός εἶχα μίαν σχέσιν μαζί του.

Ἦταν ἄνθρωπος προσηγής. Εὐκόλα ἔφτιαχνες σχέσι μαζί του. Εὐκόλα ἔφτιαχνε σχέσεις μέ τούς ἡγουμένους τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Πάντοτε μιλοῦσε ταπεινά. Καί αὐτό δεικνύει πολλά πράγματα. Παρ' ὄλο πού ἦταν ἀκαδημαϊκός, ἦταν ἄνθρωπος τῶν Πανεπιστημίων, ἐν τούτοις ὁ λόγος πού ἔλεγε –καί νομίζω ὅτι καί ἄλλοι πατέρες θά τό πιστοποιήσουν– ἦταν ἓνας λόγος ἐμπειρικός. Μάλιστα καί οἱ ὑποτακτικοί του –μέ μερικούς ἀπὸ τούς ὁποίους ἔχω μιλήσει κατά διαστήματα– ἀλλά καί ἐγὼ πού τόν συναντοῦσα ἀρκετά συχνά, μποροῦμε νά βεβαιώσουμε, ὅτι ἦταν ἓνας ἄνθρωπος πού εἶχε πλήρη ἀνιδιοτέλεια. Ἦταν ἀφωσιωμένος εἰς τὸν Θεόν.

Ἐνῶ εἶχε ὅλα αὐτά τά καθήκοντα τῆς ποιμαντικῆς, τῆς ἡγουμενικῆς ζωῆς ἐδῶ εἰς τό μοναστήρι, ἐνῶ ἦταν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐδοκιμάσθη ἐκ νεότητός του μέ τίς ἀσθένειες –πολλές φορές ἦταν ἀδιάθετος· θυμοῦμαι μία φορά, ἦταν πανήγυρις τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐδῶ καί δέν μποροῦσε νά ἔλθῃ· στήν Λειτουργία ὅμως ἔνιωσε καλύτερα καί κατέβηκε καί λειτούργησε–, θέλω νά πῶ, ὅτι ἐνῶ αὐτός ὁ Γέροντας ἦταν ὁ δοκιμασμένος, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος περιεβάλλετο ἀπὸ πολλούς πειρασμούς, ἐν τούτοις

ἦταν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ξεπερνοῦσε τόν
ἐαυτόν του καί δινόταν στούς ἄλλους. Μάλιστα, μοῦ
εἶπε κάποιος ὑποτακτικός του, ὅτι, μιλώντας εἰς τάς
συνάξεις τῆς ἀδελφότητος, ἔλεγε: «Ἐγώ δέν θά σᾶς
ἀφήσω ὡς παρακαταθήκην τά ἀσκητικά μου κατορ-
θώματα –πού κατ’ ἐμέ ὅλη αὐτή ἡ ὑπομονή στήν
ἀσθένεια, τί ἄλλο εἶναι ἀπό ἓνα ἀσκητικό κατόρ-
θωμα– τήν ἀσκητική βιοτή, κατὰ τούς ἁγίους Πατέ-
ρας, ὅμως θά σᾶς ἀφήσω τήν ἀγάπη μου γιά τούς
ἀνθρώπους, πού δυστυχῶς δέν μπορούσα νά τήν
κρύψω». Καί πραγματικά, ὁ π. Γεώργιος ἦταν ὁ ἄν-
θρωπος ὁ ὁποῖος ἐπονοῦσε τόν καθέναν, ἐπονοῦσε
τήν Ἐκκλησίαν.

Εἶχε θέσεις πατερικώτατες. Δέν εἶχε θέσεις ἀναρ-
χικές καί ἀντάρτικες εἰς τήν Ἐκκλησίαν, ἀλλά πάν-
τοτε μετά ταπεινώσεως ἔγραφε τά κείμενά του. Καί
μάλιστα μοῦ ἄρесе πάρα πολύ, ὅτι πολλές φορές
κι ἐμένα τηλεφωνοῦσε, γιά νά τοῦ πῶ τήν γνώμη
μου γιά κάποιο κείμενό του. Πάντοτε ρωτοῦσε πολ-
λούς ἀνθρώπους, καί κατώτερους ἀπό αὐτόν, ὅπως
ἐμεῖς, καί δεχόταν τήν ἀποψί μας μετά δέους καί
εὐλαβείας. Ἦταν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος πού δέν ἠθελε
νά προσβάλλη κανέναν, ἀλλά πάντοτε ἔλεγε ταπεινά
τήν γνώμη του. Καί θά ἔλεγε τήν γνώμη του γιά τά
θέματα τῆς Ἐκκλησίας, ἂν δέν βρισκόταν κάποιος
ἄλλος νά τήν πῆ. Τότε κατ’ ἀνάγκην τήν ἔλεγε. Ἐάν
κάποιο θεσμικό ὄργανο τῆς Ἐκκλησίας ἤ κάποιος Ἐ-

πίσκοπος δέν ώμιλοῦσε, τότε κατ' ἀνάγκην ἔγραφε καί λαλοῦσε ὁ ἴδιος.

Ἦταν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀγαποῦσε τόν Θεόν, ὅπως ἀνέφερα, καί μάλιστα, ὅπως μοῦ εἶπαν οἱ ὑποτακτικοί του, ὅταν τοῦ ἀνακοίνωσαν τήν πραγματικότητα γιά τήν ἀσθένειά του, τούς εἶπε: «Ἀπό τώρα καί εἰς τό ἐξῆς μή μέ ἐνοχλῆτε γιά βιοτικά πράγματα. Τώρα εἶναι καιρός προσευχῆς». Καί πράγματι, ἐνῶ ἦταν στά λογικά του καί εὐρίσκετο εἰς ἑαυτόν καί ἤξερε τί ἔκανε, συνεχῶς ἦταν ἀφωσιωμένος καί ἐστραμμένος εἰς τήν καρδίαν του προσευχόμενος. Δέν τούς ἐπέτρεπε νά τοῦ μιλοῦν γιά διάφορα πράγματα τοῦ παρόντος αἰῶνος τοῦ ἀπατεῶνος. Ἦταν συνεχῶς βυθισμένος μέσα εἰς αὐτήν τήν κατάστασιν τῆς προσευχῆς.

Ἄλλά καί ἐγώ πού, ὅπως εἶπα, ἐρχόμουν συχνά καί τόν ἔβλεπα, διότι παρηγοριόμουν ἀπό τήν συναυλίαν μας, πάντοτε ἔβλεπα ἕναν ἄνθρωπο προσευχόμενο. Ἐνῶ ἦταν ἀσθενής, εἶχε τόσα καθήκοντα, εἶχε τόσα γυναικεῖα μοναστήρια τά ὁποῖα παρηγοροῦσε, καί ὅταν ἦταν νεώτερος ἔγραφε, συμμετεῖχε στά συνέδρια τά θεολογικά μέ τόν βαρύτατα πνευματικό λόγο του, καί ὅμως ἦταν πάντοτε ὁ ἡσυχαστής ἡγούμενος, ὁ προσευχόμενος, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος συνεχῶς φαινόταν ὅτι αἰσθανόταν τήν σκέπην τοῦ Θεοῦ καί ὅτι εἶχε μίαν ἀδιάλειπτον κοινωνίαν μέ τόν Θεόν.

Νά ἔχωμε τήν εὐχὴν του καί ταπεινά εὐχόμεθα ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ νά φυλάξῃ τήν ἀδελφότητά του, πού ὁ ἴδιος μετά πολλοῦ καμάτου ἐδημιούργησε.

Καί πραγματικά. Θά πῶ κι αὐτό, καί μετά θά κλείσω. Ἐκτίμησα πολύ τόν π. Γεώργιο, ὅταν ἤμουν κάποτε στόν π. Ἐφραίμ τόν Κατουνακιώτη. Μοῦ λέγει: «Ξέρεις γιατί ἐπρόκοψεν ὁ Γρηγοριάτης;». Τοῦ λέγω: «Τί ἐννοεῖς “ἐπρόκοψεν”;». Μοῦ ἀπαντᾷ: «Ἐκανε τέτοια μεγάλη ἀδελφότητα, ἀλλά καί ὁ ἴδιος ἔχει μίαν καλήν μαρτυρίαν εἰς τό Ἅγιον Ὅρος». Τοῦ λέγω: «Γιατί;». Καί μοῦ λέγει: «Γιατί ἐρχόμενος ἐδῶ ἐσεβάσθηκε τούς παλαιότερους καί ἐτίμησε τούς ἀγιορεῖτες πατέρες. Δέν ἤλθε ὁ π. Γεώργιος ἀπό τόν κόσμο γιά νά γίνη ἡγούμενος μέ ἓνα κριτικό πνεῦμα. Ἦλθε μέ ταπεινό φρόνημα, μέ ὑποπίπτον φρόνημα». Καί πραγματικά, ὅπως ἔλεγε καί κάποιος ἄλλος ἀγιορεῖτης λόγιος: «Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἐν συνειδήσει ἔχει τήν αἴσθησι ὅτι εἶναι “ὑποκάτω πάσης κτίσεως”, τότε γίνεται ὑπεράνω τῆς κτίσεως». Καί ὁ π. Γεώργιος, τοῦ ὁποίου σήμερα τελοῦμε τό τεσσαρακονθήμερο μνημόσυνο, αὐτός ἦταν.

Ἄς ἔχουμε τήν εὐχὴ του!

* * *

Τοῦ Ἐλλογιμωτάτου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς
Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
κ. Δημητρίου Τσελεγγίδη

4 Ἰουλίου 2014 (π. ἡμ.)

... Ἐγώ λόγῳ τῆς συνεργασίας, πού εἶχα τήν τιμή νά ἔχω μαζί του σέ θέματα θεολογικά κατ' ἐξοχήν καί ἐκκλησιολογικά, ἔχω νά πῶ, ὅτι ἡ προσωπικότητά του, ὅπως γνωρίζετε ὅλοι, ξεπέρασε τά στενά πλαίσια τῆς Μονῆς, τοῦ Ἁγίου Ὁρους, τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικράτειας καί ἀπλώθηκε σέ ὅλη τήν ὑφήλιο, δηλαδή τήν καθόλου Ἐκκλησία. Εἶναι ἕνας, μπορούμε νά ποῦμε, μέ ὅλη τήν σημασία τῆς λέξεως, Οἰκουμενικός ἄνθρωπος τῆς Ἐκκλησίας...

Ἐκεῖνο πού θέλω νά ὑπογραμμίσω ἐξ ἰδίας μου ἐμπειρίας εἶναι, ὅτι ὁ λόγος του ἦταν πάντοτε προσεκτικός θεολογικά, σαφῆς καί ἀκριβῆς. Καί ἐπειδή συμβαίνει ἐγώ νά εἶμαι τῆς περιοχῆς τῆς δογματικῆς θεολογίας – ἐκεῖνος ἦταν τῆς ποιμαντικῆς θεολογίας – θέλω νά καταθέσω ἐδῶ, ὅτι ἡ ἀκρίβεια τῶν λόγων του στό δόγμα ἦταν καί γιά μένα ἀκόμη προσανατολιστική. Ὅχι ὅμως ἀπλῶς γιά μένα, ἦταν γιά ὅλη τήν Ἐκκλησία ἀνά τήν ὑφήλιο.

Ἡ προσωπικότητά του ἦταν σεβαστή, γιατί ὁ λόγος του ἦταν «ἄλατι ἠρτυμένος», ὅπως μᾶς λέγει ὁ Κύριος, ἀκριβῶς ἐξ αἰτίας αὐτῆς τῆς ἐμπόνου ἀγάπης του γιά τήν Ἐκκλησία. Καί γιά νά μή ἀναφέρω

άλλα πράγματα, μόνον θά πῶ, ὅτι ὠρισμένα κείμενά του ἦταν πολύ σημαντικά. Εἶδαν βέβαια τό φῶς τῆς δημοσιότητας κάποια κείμενά του πρός ἐνίσχυσιν τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας. Ὅμως ὑπάρχουν καί ἄλλα κείμενά του, τά ὁποῖα, θά ἔλεγα, εἶναι ἐξαιρετικά σημαντικά σέ ὑψηλά πρόσωπα. Γιατί ἦταν καί θεσμικό πρόσωπο ἐδῶ στό Ἅγιον Ὅρος καί μετεῖχε σέ ἐπιτροπές ἐπί τῶν δογματικῶν καί ἐκκλησιολογικῶν θεμάτων ὄχι μόνον τοῦ Ἁγίου Ὅρους ἀλλά καί εὐρύτερα. Γι' αὐτό καί ἡ συμβολή του ἦταν καθοριστική. Βρεθήκαμε μαζί καί σέ ἐπιτροπές τῆς Συνόδου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, καί ἐκεῖνο πού ἔχω νά πῶ εἶναι ἀκριβῶς αὐτό τό πνεῦμα πού ὑπογραμμίστηκε: Ἀκρίβεια, πραότητα, διάκρισι, ἀλλά μετά παρρησίας. Ἐνα πράγμα τό ὁποῖο εἶναι ἀπό τά δυσκολώτερα. Νά εἶσαι ἀκριβής, ἀλλά νά εἶσαι καί ἀγαπητικός. Αὐτό σημαίνει ἐσωτερική καλλιέργεια...

* * *

*Τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Καθηγουμένου
τῆς Ἱ. Μονῆς μας Ἀρχιμανδρίτου Χριστοφόρου*

4 Ἰουλίου 2014 (π. ἡμ.)

... Εὐλογοῦμε τό Ὄνομα τοῦ Παναγάρχου Κυρίου καί Θεοῦ μας, τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁ-

γίου Πνεύματος, «ἐπί πᾶσιν οἷς ἐποίησε καί ποιεῖ μεθ' ἡμῶν».

Ἐξ ὧν ἐποίησε μεθ' ἡμῶν ἀγαθῶν, εἶναι καί ἡ φωτεινή παρουσία τοῦ πολυσεβάστου μακαριστοῦ πατρός μας Γέροντος Γεωργίου.

Τόσον ὁ ἐν τῷ κόσμῳ εὐσεβῆς λαός τοῦ Θεοῦ ὄσον καί κυρίως ἡμεῖς οἱ Γρηγοριᾶται Μοναχοί ἐδρέψαμε τούς καρπούς τῆς ἀγάπης τοῦ Γέροντος καί τῆς πολυπλεύρου ποιμαντικῆς του μερίμνης.

Ἡ εὐγνωμοσύνη μας πρὸς τό σεπτό καί ἀγιασμένο του πρόσωπο εἶναι ἀπέραντη. Δέν θά ἐπαρκέση ὁ παρῶν βίος, γιά νά ἀποπληρώσωμε τήν ὀφειλή μας ἔναντι ἐκείνων, τά ὁποῖα μᾶς προσέφερε ὡς πνευματικός μας πατήρ καί γεννήτωρ ἐν Χριστῷ. «Ἐάν γάρ μυρίους παιδαγωγούς ἔχωμεν ἐν Κυρίῳ, ἀλλ' οὐ πολλούς πατέρας», κατά τόν Ἀπόστολο Παῦλο.

Ἡ σωματική ἀπουσία τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος τονίζει περισσότερο καί κάνει ἐναργέστερη στήν συνείδησί μας τήν ἀξία τῆς πνευματικῆς του σκέπης καί χειραγωγίας κατά τά ἔτη τῆς μεθ' ἡμῶν μετά σώματος συναναστροφῆς του.

Καί τώρα πιστεύομε ὅτι μετά παρρησίας πρεσβεύει πρὸς τόν Κύριο γιά τά τέκνα του καί μᾶς περισκέπει διά τῶν ἀγίων του εὐχῶν.

Προσευχόμεθα ὡς Ἐκκλησία Χριστοῦ γιά τήν ἀνάπαυσι τῆς εὐλογημένης ψυχῆς του, ἀλλά εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἀναπαύεται ἐν Χριστῷ καί παραστέκει

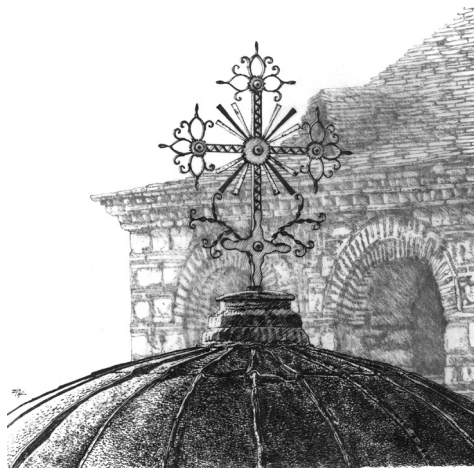
ένώπιόν Του «ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ», καθ' ὅ-
τι καί ἡ ζωή του ἦταν διαυγής καί ἡ καρδιά του
κεκαθαρμένη.

Ζητοῦμε πάλιν καί πολλάκις τήν εὐχή του, γιά νά
τελειώσουμε τόν ἀγῶνα τῆς μοναχικῆς μας ζωῆς.

Εὐχεσθε διά τοῦτο καί ἐσεῖς, πατέρες καί ἀδελφοί.

Σᾶς εὐχαριστοῦμε, Σεβασμιώτατοι ἅγιοι ἀρχιε-
ρεῖς, διότι ἤλθατε νά ἐνισχύσετε διά τῶν ἁγίων ἀρ-
χιερατικῶν Σας εὐχῶν καί προσευχῶν τίς ἰδικές μας
ταπεινές ἐπιμνημόσυνες προσευχές. Σᾶς εὐχαρι-
στοῦμε ἀδελφοί, διότι συγκοπιάζετε μαζί μας στίς
κοινές προσευχές μας ὑπέρ μακαρίας μνήμης καί αἰ-
ωνίου ἀναπαύσεως τοῦ μακαριστοῦ Γέροντός μας.

Νά ἔχουμε ὅλοι τήν εὐχή του!

«ΕΠΑΙΝΕΘΗΣΟΝΤΑΙ ΠΑΝΤΕΣ
ΟΙ ΕΥΘΕΙΣ Τῆ ΚΑΡΔΙΑ»

(Ψαλμ. ξγ' 11)

Ἐκ τῶν πολλῶν λόγων πού ἐλέχθησαν μέ ἀφορμή τήν κοίμησι τοῦ Γέροντός μας, ἀντιπροσωπευτικῶς δημοσιεύουμε ἐδῶ τούς λόγους τῶν Μακαριωτάτων Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας κ. κ. Θεοδώρου καί Σερβίας κ. κ. Εἰρηναίου, καθῶς καί τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεστίας καί Ἄνω Σβανέτης (τοῦ Πατριαρχείου Γεωργίας) κ. Ἰλαρίωνος, γιά νά τιμήσουμε τίς ἀνωτέρω Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες καί τούς σεπτούς Προκαθημένους των γιά τήν ἀγάπη των πρός τόν μακαριστό Γέροντα.

*Τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας
κ. κ. Θεοδώρου Β΄*

23-6-2014 (ν. ἡμ.)

Πολυσέβαστε καί «ἐν Κυρίῳ» ἀναπαυόμενε Γέροντα Γεώργιε,

Ὁ ἐν Τριάδι εὐλογητός Θεός ἐπέλεξε νά σέ εἰσαγάγη στήν «ἀγήρω μακαριότητα», στό ἐπουράνιο θυσιαστήριο, κατά τήν ἑορτή τῆς γενεθλίου ἡμέρας

τῆς Ἐκκλησίας Του, τὴν Ὅποία ἐπὶ πολλά ἔτη εὐόρ-
κως καὶ φιλοτίμως διακόνησες. Ὁ συμβολισμὸς τῆς
ἡμέρας ἀφ' ἑαυτοῦ μαρτυρεῖ πολλά γιὰ ὅσους δέν
σέ γνώρισαν ἐκ τοῦ σύνεγγυς.

Γιὰ ἐμένα ὁμως κι ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι εὐτυχίσαμε
νά σέ γνωρίσουμε, νά σέ ζήσουμε καὶ νά σέ διαλε-
χθοῦμε υἱικῶς καὶ ἀδελφικῶς ὡς “ἐνώπιοι ἐνωπίῳ”,
τά μεγέθη τῶν συμβολισμῶν ἀπομειώνονται ἐξ αἰ-
τίας τῆς καθαρότητος τῶν ἀναμνήσεων καὶ τῆς σχε-
σιακῆς μας συνδέσεως.

Μέ ἀξίωσε ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ νά συγκαταλέγωμαι
στούς τυχερούς, τοὺς ὁποίους κατὰ τὰ νεανικά τους
σχιρτήματα ξεδίψασε τό καθαρὸ νερὸ τῆς ἀστειρευ-
της πηγῆς τῆς βιωματικῆς θεολογίας σου καὶ τῆς
λευϊτικῆς πατερικῆς σου μορφῆς. Ριζαρίτης ἀκόμη
ὦν στά πρῶτα μου βήματα. Γι' αὐτό σήμερα ὀφειλε-
τικῶς καταθέτω πρὸς ἐκεῖνον τὸν “δίκαιο”, ὁ ὁποῖος
“εἰς τὸν αἰῶνα ζῆ”, μέσα ἀπὸ τίς ταπεινές αὐτές
γραμμές ἓνα μεγάλο καὶ διαρκές ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ.

Εὐχαριστῶ Γέροντα, διότι ὡς παραδοσιακὸς θε-
ράπων καὶ αὐθεντικὸς μύστης “τῆς τοῦ Θεοῦ ἐπι-
στήμης” κληροδότησες πρὸς ἐμᾶς συγγραφικὸ ἔργο,
πού τό χαρακτηρίζει ἡ θεολογικὴ μεστότητα, ἡ ἐπι-
στημονικὴ ἀκρίβεια, ἡ ποιμαντικὴ εὐαισθησία, δη-
λαδὴ ἡ ἀγιοπνευματικὴ σφραγίδα.

Εὐχαριστῶ Γέροντα, διότι, ὡς φωτισμένος λευῖτης
καὶ ποιμένας τῶν λογικῶν προβάτων τοῦ Ἀρχιποί-

μενος Χριστοῦ, διαρκῶς μοῦ προσφέρεις –ἀπό τήν ἐποχή τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Ἄρ-
μᾶ καί κατόπιν τῆς ἄθωνικῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γρηγορί-
ου– ἀγαθές ἀναμνήσεις ἱερῶν ἀκολουθιῶν λουσμέ-
νων στήν φωτοχυσία τῆς ἀναστάσιμης λειτουργικῆς
ἐμπειρίας τῶν ἁγίων καί δικαίων φίλων τοῦ Θεοῦ.

Εὐχαριστῶ Γέροντα, διότι, ὡς ἐραστής τοῦ μονα-
χικοῦ δολίχου καί τῆς καρδιακῆς προσευχῆς, κατέ-
θετες εἰλικρινῶς δάκρυα μετανοίας καί ἀγάπης
ἐνώπιον τῆς εἰκόνης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἐπι-
στηρίζοντας μυστικά τούς ἀδελφούς τοῦ Κυρίου μας
“τούς ἐλαχίστους” στήν ἐσχατία τῆς μαύρης ἠπεί-
ρου, ἐκεῖ ὅπου –χάριτι καί ἀνοχῇ Θεοῦ– διακονῶ
ἀπό δεκαετίας ὡς προκαθήμενος Πάπας καί Πατρι-
άρχης.

Εὐχαριστῶ ἐπίσης π. Γεώργιε, διότι ἡ ποιμαντική
σου ἀγωνία καί ἡ ἐγνωσμένη ἱεραποστολική σου εὐ-
αισθησία συνήργησαν στήν προσφορά καί ἀποστο-
λή φλογερῶν καί πολυτίμων συνεργατῶν –μοναχῶν,
Πρεσβυτέρων καί Ἐπισκόπων– πρός τόν Ἀλεξανδρι-
νό Θρόνο καί τήν κατ’ Ἀφρικὴν Ἐκκλησία, οἱ ὅποιοι
διακονοῦν μέχρι σήμερα ἔχοντας ὁδοδείκτες τά ποι-
στικά σου χαρακτηριστικά.

Τώρα πλέον, “δεδικαιωμένος” καί “ἀναπαυόμενος
μετά τῶν Ἁγίων”, ἰκέτευε ἐκτενέστερα τόν Δεσπότη
Χριστό “ὑπέρ πάσης ψυχῆς θλιβομένης καί καταπο-
νουμένης”, ἕως ὅτου μᾶς ἐπισυνάξει “διὰ τῆς κοινῆς

ἀναστάσεως” στήν ποθουμένην “ζωήν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος”.

Κλείνω τίς γραμμές τοῦ παρόντος, ἀλλά ὄχι καί τίς διαρκεῖς μνημες μας, μέ τά λόγια πού ἀγαποῦσες νά μᾶς λές προσευχητικά σάν στούς νέους μαθητές σου:

“Εἶμαι στή Χάρη σου ἕνα φτερό, φύσηξέ με καί πήγαινε με, ὅπου Ἐσύ θέλεις”.

* * *

*Τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Σερβίας
κ. κ. Εἰρηναίου*

Ἐν Βελιγραδίῳ, τῇ 10ῃ Ἰουνίου 2014 (ν. ἡμ.)

Πανοσιολογιώτατε πάτερ Χριστοφόρε,

Ἐπί τῇ ἐξαιρέτως θλιβερᾷ εἰδήσει τῆς ἐκδημίας τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου πατρός Γεωργίου, προσευχόμενοι ἐνθουμούμεθα τήν ἀγαπητήν εἰς ὅλους μορφήν τοῦ ἀκαμάτου λειτουργοῦ καί πιστοῦ διακόνου τοῦ Θεοῦ, ὅστις μέ ὀλόκληρον τήν ζωήν καί τό ἔργον του ἀξίως ὑπηρέτησεν τόν Κύριον καί Σωτήρα ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

Ἐξ ὀνόματος ὀλοκλήρου τοῦ πληρώματος τῆς Σερβικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὡς καί ἡμῶν προσωπικῶς, ἐκφράζομεν τά εἰλικρινῆ καί βαθύτατα συλλυπητήρια ἡμῶν εἰς ταύτας τάς στιγμάς πόνου, τόσο

διά τήν ἀδελφότητα ὅσο καί διά τούς σεβομένους τήν φυσιογνωμίαν τοῦ γέροντος Γεωργίου.

Ἡ Σερβική Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία θά ἐνθυμηῖται πάντοτε μέ εὐγνωμοσύνην τήν τεραστίαν πνευματικήν καί ὑλικήν προσφοράν τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιμανδρίτου Γεωργίου καί τήν ὀλοκάρδιον ὑποστήριξίν του πρὸς τόν Σερβικόν λαόν, ὅπως καί τήν δυνατότητα πνευματικῆς ἀσκήσεως καί τελειώσεως εἰς τό πλευρόν ἐναρέτων ἀσκητῶν τῆς Ἱερᾶς Λαύρας τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου, τήν ὁποίαν παρεῖχε εἰς πολλά μέλη τῆς σεπτῆς Ἱεραρχίας τῆς καθ' ἡμᾶς τοπικῆς Ἐκκλησίας.

Ἀναπέμπομεν εὐχάς καί δεήσεις πρὸς τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅστις ἐστίν ἡ Ἀνάστασις καί ἡ Ζωή, ἵνα ἀναπαύσῃ τήν ψυχὴν τοῦ ἀειμνήστου πατρὸς Γεωργίου ἐν χώρᾳ ζώντων καί καταστήσῃ αἰωνίαν τήν μνήμην αὐτοῦ.

*Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Μεστίας καί Ἄνω Σβανέτης (Γεωργίας)
κ. Ἰλαρίωνος*

Ἐν Μεστία τῇ 9 Ἰουνίου 2014 (ν. ἡμ.)

Πανοσιολογιώτατε ἅγιε Καθηγούμενε,

Μέ βαθειά λύπη καί συγκίνησι πληροφορηθήκαμε τήν εἰς Κύριον ἐκδημία τοῦ μακαριστοῦ Γέροντός σας καί Προηγουμένου Ἀρχιμανδρίτου Γεωργίου.

Τό Ὁρθόδοξο φρόνημα τοῦ π. Γεωργίου, οἱ ἀγῶνες του ὑπέρ τῆς Ἐκκλησίας, τό συγγραφικό του ἔργο, ἡ προσφορά του στήν ἱεραποστολή τόν κατέστησαν γνωστό πολύ πέραν τῶν συνόρων τοῦ Ἁγίου Ὁρους καί τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ κουρά ἀπό τόν π. Γεώργιο τεσσάρων Γεωργιανῶν πατέρων ἀποτελεῖ ἰδιαίτερο δεσμό τῆς Ἱερᾶς Μονῆς σας μέ τήν Γεωργία. Πλήθος προσκυνητῶν ἀπό τήν Γεωργία, λαϊκῶν καί κληρικῶν, ἐγνώρισαν καί ἔζησαν τήν ἀγάπη, τήν εὐγένεια, τήν καλωσύνη τοῦ π. Γεωργίου. Γιά ὅλα αὐτά οἱ Γεωργιανοί μέ εὐγνωμοσύνη θά ἐνθυμοῦνται τόν π. Γεώργιο.

Θεωρῶ τόν ἑαυτό μου εὐτυχῆ, διότι ἀξιώθηκα καί ὁ ἴδιος νά γνωρίσω ἐν ζωῇ τόν π. Γεώργιο καί νά ὠφεληθῶ πολύ ἀπό τίς πολύτιμες συμβουλές του.

Εὐχομαι ὀλοκαρδίως ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός νά τόν ἀναπαύσῃ ἐν χώρα ζώντων καί νά τόν συναριθμήσῃ στόν χορό τῶν Ἀθωνιτῶν Πατέρων.

Σέ ὅλους τοὺς πατέρες τῆς σεβασμίας Ἀδελφότητός σας παρακαλῶ νά μεταφέρετε τήν πολλή ἀγάπη μου καί τά εἰλικρινῆ συλλυπητήριά μου.

Μετ' εὐχῶν καί πολλῆς ἀγάπης

* * *

Ἀφήνουμε γιά δημοσίευσί σέ εὐθετο χρόνο, Θεοῦ θέλοντος, τίς ἐξαίρετες καί ἄκρως τιμητικές γιά τόν Γέροντα ἀναφορές Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εὐλαβῶν Κληρικῶν καί

εὐσεβῶν λαϊκῶν ἀδελφῶν, Χριστιανικῶν Ἀδελφοτήτων, Ἱεραποστολικῶν Σωματείων, καί θεολογικῶν Συνδέσμων, οἱ πλεῖστες τῶν ὁποίων ἔχουν δημοσιευθῆ στό Διαδίκτυο καί στά ἀντίστοιχα περιοδικά καί εἶναι γνωστές στούς ἀδελφούς πού ἀγαποῦσαν καί ἠύλαβοῦντο τόν μακαριστό Γέροντα. Εὐχαριστοῦμε ὅλους τούς σεβαστούς καί ἀγαπητούς συγγραφεῖς καί παρακαλοῦμε νά εὐχωνται γιά τήν ἀνάπαυσι τῆς ψυχῆς του.

Ο ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΩΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ

Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΣΤΗΝ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΖΩΗ^(*)

Θά χρειασθοῦν πολλά χρόνια γιά νά ἀποτιμηθῇ ἐπαρκῶς τό ἔργο τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος, π. Γεωργίου Καψάνη. Χρονικό διάστημα σαράντα ἡμερῶν ἀπό τήν κοίμησί του προσφέρεται μόνο ὡς εὐκαιρία εὐλαβικῆς ἀναφορᾶς στόν ἄνθρωπο πού ἐσφράγισε τήν ἐποχή μας μέ τήν προσωπικότητα, τό πολύπλευρο ἔργο καί συγκεκριμένα τήν θεολογική του μαρτυρία στήν σύγχρονη ἐκκλησιαστική ζωή.

Στόν Γέροντα Γεώργιο ἀποδώθηκαν τελευταία ἐξαιρετικῶς τιμητικοί χαρακτηρισμοί. Λίγους μῆνες πρίν ἀπό τήν κοίμησί του, μέ ἀφορμή τήν παραίτησί του ἀπό τήν ἡγουμενία γιά λόγους υγείας, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης τόν ἐχαράκτήρισε «πιστόν καί σώφρονα τηρητήν τῆς παραδόσεως... καί τοῦ ἀγωνιστικοῦ φρονήματος τοῦ Ἁγίου Ὁρους», διακρινόμενον

(*) Ὁμιλία τοῦ Ἱερομονάχου Λουκά Γρηγοριάτου σέ κληρικολαϊκή σύναξι τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων τήν 13ην Ἰουλίου 2014.

«διά τήν ἰδιαιτέραν εὐαισθησίαν του περί τήν ἀλήθειαν τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως». Ἡ Ἱερά Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὁρους μέ τήν ἰδίαν ἀφορμήν τόν ὠνόμασε «κανόνα γρηγορούσης ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως καί πνευματικῆς εὐαισθησίας διά τήν βίωσιν ἐν ἀκεραιότητι τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως». Εὐθύς δέ μετά τήν μακαρία κοίμησί του ὠνομάσθηκε ἀπό τόν Μακαριώτατο Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας «παραδοσιακός θεράπων καί αὐθεντικός μύστης τῆς τοῦ Θεοῦ ἐπιστήμης», ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Κυθήρων «σύγχρονος ὁμολογητής τῆς Πίστεώς μας», ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Ναυπάκτου «οἰκουμενικός διδάσκαλος», ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Αἰτωλοακαρνανίας «δρῦς τῆς Ὁρθοδοξίας», ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Φθιώτιδος «μέγας διδάσκαλος τῆς Ὁρθοδοξίας» καί ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Καστορίας «πολύεδρος ἀδάμας», γιά νά περιορισθῶ μόνο σέ μαρτυρίες ἐπισκόπων. Καί εἶναι ἀλήθεια ὅτι οἱ μαρμαρυγές τῆς χαρισματικῆς του προσωπικότητος προχέονταν σάν ἀπό πολύεδρο διαμάντι καί ἀκτινοβολοῦσαν μέχρι τίς ἐσχατιές τῆς οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἄνταποκρινόμενος στήν εὐγενική πρόσκλησι τοῦ Σεβασμιωτάτου, θά προσπαθῆσω νά παρουσιάσω τήν θεολογική μαρτυρία τοῦ Γέροντος στήν σύγχρονη ἐκκλησιαστική ζωή, μία μαρτυρία πού κατά τήν ταπεινή μου ἐκτίμησι ἐπιβεβαιώνει τόν τίτλο τοῦ αὐθεντικοῦ θεολόγου καί διδασκάλου τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπικαλοῦμαι τὴν εὐχὴ τοῦ Σεβασμιωτάτου ἀγίου Κυθήρων, τὴν εὐχὴ τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος Γεωργίου, πού τώρα χαίρεται γιὰ τὴν σύναξί μας καὶ μᾶς εὐλογεῖ, καὶ ἐπὶ πλέον ἐπικαλοῦμαι τὴν εὐχὴ τοῦ σεβαστοῦ καθηγουμένου μας Ἀρχιμανδρίτου Χριστοφόρου, τοῦ νέου μας Γέροντα, μέ τίς εὐλογίες τοῦ ὁποῖου εὐρίσκομαι σήμερα ἀνάμεσά σας, στό ὄμορφο νησί τῶν Κυθήρων.

Θά περιγράψω στὴν συνέχεια τὸν μακαριστὸ Γέροντα Γεώργιο ὡς θεολόγο καὶ διδάσκαλο τῆς Ἐκκλησίας, ὅχι μέ τὴν ἔννοια τοῦ θεολόγου πού ἔχει ἐπιστημονικὴ θεολογικὴ κατάρτισι, πτυχία, μεταπτυχιακά καὶ διδακτορικά –εἶχε καὶ τέτοιους τίτλους ὁ Γέροντας καὶ εἶναι εὐλογημένη καὶ αὐτὴ ἡ θεολογία, ἐφ' ὅσον ἀκολουθεῖ τὴν ἀγιοπνευματικὴ παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας–, ἀλλὰ θά τὸν παρουσιάσω μέ τὴν ἔννοια τοῦ θεολόγου πού ἐκφράζει καὶ διατυπώνει μέ κτιστοῦς ἀνθρωπίνους λόγους τίς ἄρρητες καὶ ἄκτιστες ἐμπειρίες τῶν θεοπτῶν Ἁγίων. Διότι, ὅπως παρατηρεῖ ὁ ἴδιος ὁ μακαριστὸς Γέροντας στό ἔργο του «Θεολογία καὶ ἐμπειρία κατὰ τὸν ἅγιο Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ καὶ τὴν ἀγιορειτικὴ παράδοσι»¹, οἱ θεολόγοι ἐκεῖνοι πού θεολογοῦν ἐρήμην τῶν θεοπτῶν Ἁγίων, δέν εἶναι θεολόγοι ἀλλὰ τεχνολόγοι, κατὰ τὴν ἔκφρασι τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

1. Βλ. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς διδάσκαλος τῆς θεώσεως, ἔκδ. Ἱ. Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου, Ἁγιον Ὄρος 2000, σελ. 50-56.

Θά ἐκθέσω λοιπόν μερικά στοιχεῖα πού θά περιγράψουν σέ ἀδρές γραμμές τό χάρισμα τοῦ Γέροντος ὡς θεολόγου καί διδασκάλου τῆς Ἐκκλησίας. Τήν ἀκρίβεια τῶν λεγομένων μου θά τήν κρίνουν ἀσφαλέστερα, προϊόντος τοῦ χρόνου, ὅσοι τόν ἐγνώρισαν καί τόν ἔζησαν.

Τό ἐρώτημα ὅμως πού προβάλλει εὐθύς ἀμέσως εἶναι τό ἐξῆς: Πῶς αὐτός ὁ ἄνθρωπος ἀναδείχθηκε θεολόγος καί διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας; Ποιές προϋποθέσεις ἐξασφάλισαν στόν Γέροντα τά δύο σπουδαῖα αὐτά χαρίσματα;

1. Ἡ πρώτη θεμελιώδης προϋπόθεσις ἦταν ἡ ἀγάπη. Ὁ Θεολόγος καί Εὐαγγελιστής ἅγιος Ἰωάννης «πλήρης ὢν τῆς ἀγάπης, πλήρης γέγονε καί τῆς θεολογίας»². Ὁ Γέροντας Γεώργιος ἀξιώθηκε τοῦ χαρίσματος τῆς θεολογίας σέ βαθμό πού ἀναλογοῦσε στόν πλοῦτο τῆς ἀγάπης του.

Ἡ ἀγάπη του ἦταν διφυής: πρὸς τόν Χριστό καί πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ἀγαποῦσε μέ ὅλη του τήν ψυχὴ τόν Χριστό, τήν Παναγία, τοὺς Ἁγίους, τήν Ἐκκλησία. Τίποτε κοσμικὸ δέν ἐκινεῖτο στήν καρδιά του. Ἦταν τελείως ἀνιδιοτελής. Ἡ ὑστεροβουλία δέν ἦταν ποτέ κίνητρό του. Τόν χαρακτήριζε μία θαυμαστή καθαρότης. Παιδιόθεν ἦταν ὅλος δοσμένος στόν Χριστό καί στήν Ἐκκλησία. Γιά ὅλα τά θέματα

2. *Μηναῖον Σεπτεμβρίου*, τῆ 26ῆ τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἡ Μετάστασις τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Δοξαστικόν Ἑσπερίων.

προσευχόταν. Όλα τά ανέθετε διά τῆς προσευχῆς στόν Χριστό, στήν Παναγία, στόν ἅγιο Νικόλαο. Γι' αὐτήν τήν πρός τόν Θεόν ἀγάπη του δέν μᾶς ἔλεγε τίποτε. Τήν ἔκρυβε ἐπιμελῶς.

Τήν ἄλλη ἀγάπη του, πρός τούς ἀνθρώπους, δέν τήν ἔκρυβε. Περί αὐτῆς ὅλοι γνωρίζουν, ἀλλά μαρτυρεῖ καί ὁ ἴδιος ὁ Γέροντας, καί ἡ μαρτυρία του εἶναι καταγεγραμμένη σέ ἡχητικό ἀρχεῖο. Ἐλπίζω ὅτι θά εὐρεθῇ τό ἀρχεῖο καί ὅτι δέν θά ἀργήσῃ πολύ ἡ ἔκδοσις τῶν ποιμαντικῶν του λόγων καί ἀναφορῶν, μεταξύ τῶν ὁποίων καί ἡ προσωπική του μαρτυρία περί τοῦ χαρίσματος τῆς ἀγάπης. Σέ στιγμή πού ταπεινοφρονῶν ἔλεγε ἐνώπιον τῆς Ἀδελφότητος ὅτι δέν ἔχει νά μᾶς ἀφήσῃ ὡς παρακαταθήκη ἀσκητικά κατορθώματα, προσέθετε μέ ἔμφασι: «Ὁ Θεός ὅμως μου ἔδωσε τό χάρισμα νά ἀγαπῶ. Καί αὐτό δέν εἶναι δικό μου κατόρθωμα. Ἡ ἀγάπη μου βγαίνει ἔτσι, φυσικά».

Πράγματι, ἀγαποῦσε ἀληθινά, πνευματικά, χριστοκεντρικά, μέ καθαρότητα καί ἀνιδιοτέλεια. Αὐτό τό γνωρίζουν χιλιάδες ἄνθρωποι καί οἱ περί αὐτοῦ μαρτυρίες θά εἶναι ἰσάριθμες. Ἦταν λίγες ἡμέρες πρὶν ἀπό τήν κοίμησί του, ὅταν κάποιος πού τόν ἐπισκέφθηκε καί φίλησε ἀπλῶς τό χέρι του μου εἶπε: «Εἶναι ἀξιοθαύμαστο, πῶς αὐτός ὁ ἄνθρωπος μπόρεσε νά χωρέσῃ μέσα στήν καρδιά του τόσους ἀνθρώπους».

2. Δεύτερη βασική προϋπόθεσις τοῦ θεολογικοῦ του χαρίσματος ἦταν ἡ πίστις του. Ὅχι μόνον ὡς Ὁρθόδοξος πίστις, ὡς διανοητική δηλαδή ἀποδοχή τῶν δογμάτων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλά πρωτίστως καί κυρίως ὡς χάρισμα καί βίωμα ἐμπιστοσύνης στόν Θεό καί τό ἅγιο θέλημα του. Ὁ Γέροντας ἦταν ἀπόλυτα ἀναπαυμένος μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, στό ὁποῖο ἐμπιστευόταν τήν ζωή του καί τά πολλά θέματα, μέ τά ὁποῖα τόν ἐπιφόρτιζε καθημερινῶς ἡ διακονία του. Δέν ἔδειχνε νά ἀναζητῆ μέ ἀγωνία καί ἄγχος ἄλλες λύσεις στά προβλήματα, παρά ἐμπιστευόταν ἐκείνη τήν λύσι πού φαινόταν νά εἶναι τό θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Πολύτιμο συνεργό στήν πραγματικά ἁγία αὐτή ἄσκησι τῆς πίστεως εἶχε τήν προσευχή. Προσευχόταν ἀθόρυβα, καρδιακά, ἀληθινά. Παρά τήν πολυμέριμνη διακονία του, πού δέν τοῦ ἄφηνε χρόνο γιά τήν συνήθη πρακτική ἐργασία τῆς προσευχῆς, εἶχε βαθειά μέσα στήν ψυχή του τό θεοποιό δῶρο τῆς ἡσυχίας. Ὡς ἡγούμενος δεχόταν πρόσχαρα τούς ἀνθρώπους, ἦταν ἀπέναντί τους εὐπροσῆγορος καί χαριτωμένος, ἄκουγε διαρκῶς ὑποθέσεις καί προβλήματα, συμπονοῦσε καί συνέπασχε, ἀλλά ὁ νοῦς του δέν αἰχμαλωτιζόταν ἀπό τήν τύρβη, δέν εἶχε ζάλη καί ταραχή. Γρήγορα ἐπέστρεφε στήν δική του νοερά ἐργασία. Τό βάθος τῆς καρδιάς του ἦταν εἰρηνικό, ὅπως ὁ βυθός τῆς θάλασσας. Ἦταν στήν καρδιά του ἡσυχασ-

στής καί ἐργάτης τῆς προσευχῆς. Στό ἔδαφος τῆς ἡσυχαστικῆς αὐτῆς προσευχῆς καλλιεργήθηκε τό χάρισμα τῆς θεολογίας, ὅπως λέγει τό πατερικό λόγοι: «Εἰ θεολόγος εἶ, προσεύξῃ ἀληθῶς. Καί εἰ ἀληθῶς προσεύχῃ, θεολόγος εἶ»³.

Ἦταν ἐπίσης πιστός στήν «ἅπαξ παραδοθεῖσαν τοῖς ἀγίοις πίστιν»⁴. Ἦθελε νά πιστεῦῃ καί νά θεολογήῃ «ἐπόμενος τοῖς ἀγίοις πατράσι». Ἀγαποῦσε νά μνημονεύῃ τό γνωστό ἀπόσπασμα ἀπό τά Πρακτικά τῆς Ζ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου: «Οἱ Προφῆται ὡς εἶδον, οἱ Ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ Διδάσκαλοι ὡς ἐδογματίσαν ... οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω λαλοῦμεν, οὕτω κηρύσσομεν Χριστόν τόν ἀληθινόν Θεόν ἡμῶν»⁵. Ἀπό αὐτή τήν Ὁρθόδοξο πίστι δέν ἐξέκλινε ποτέ. Γι' αὐτήν ἀγωνίσθηκε σέ ὅλη του τήν ζωή. Ἦταν καί αὐτή ἡ πίστις του ἐχέγγυο τῆς ἀκραιφνοῦς θεολογίας του.

3. Τρίτη προϋπόθεσις ἦταν ἡ ταπεινοφροσύνη του. Δέν αὐτοσχεδίαζε. Δέν ἤθελε νά προβάλλῃ κάτι καινούργιο, ὥστε νά δημιουργήσῃ ἐντυπώσεις, ὀπαδοῦς, γραμμή, σχολή. Μνημόνευε συχνά ἕνα χαρακτηριστικό περιστατικό, στό ὁποῖο ἀντανακλάται καί ἡ δική του ταπεινώσις. Ἦταν ὁ Γέροντας νεαρός θεο-

3. Ὁσίου Νείλου τοῦ Ἀσκητοῦ «Λόγος περί προσευχῆς», κεφ. ξα', *Φιλοκαλία*, ἔκδ. «ΑΣΤΗΡ» Α. Ε. Παπαδημητρίου, Ἀθήναι 1957, σελ. 182.

4. Πρβλ. Ἰούδα, 3.

5. *Τριῶδιον*, Α' Κυριακή τῶν Νηστειῶν, Συνοδικόν τῆς Ὁρθοδοξίας.

λόγος στήν Ἀθήνα, ὅταν ἔλαβε γνῶσιν τοῦ περιεχομένου μιᾶς ἐπιστολῆς, τήν ὁποία ὁ π. Ἰουστίνος Πόποβιτς εἶχε στείλει στά πνευματικά του παιδιά πού ἐσπούδαζαν τότε στήν Ἀθήνα. Ἡ ἐπιστολή περιεῖχε πνευματικές ὁδηγίες καί συμβουλές, ἀλλά στό τέλος εἶχε τήν ἐξῆς ἐπισήμανσι: «Ἐάν αὐτά πού σᾶς γράφω συμφωνοῦν μέ ὅ,τι λέγουν οἱ ἅγιοι Πατέρες, νά τά ἀκολουθήσετε. Ἄν δέν συμφωνοῦν, νά τά ἀπορρίψετε». Αὐτά ἔγραφε ὁ π. Ἰουστίνος. Ἀλλά αὐτά τά λόγια τά ἐπανελάμβανε ὁ Γέροντας καί ὡς ἰδικά του.

Ἐνδεικτική τῆς ταπεινοφροσύνης τοῦ π. Γεωργίου εἶναι καί ἡ τακτική πού ἀκολουθοῦσε στήν συγγραφή θεολογικῶν ἄρθρων. Πάντοτε τά ἔδινε νά τά ἐλέγξη κάποιος ἐμβριθής καί Ὁρθοδόξου πνεύματος θεολόγος. Μᾶς ἔλεγε ὁ Γέροντας: «Ὅταν γράφετε θεολογικά ἔργα, νά μή ἐπαναπαύεσθε στόν λογισμό σας. Νά ἐρωτᾶτε κάποιον πού γνωρίζετε ὅτι ἔχει Ὁρθόδοξο φρόνημα. Ἐγώ στήν ἀρχή τῆς θεολογικῆς μου πορείας ἔδειχνα τά κείμενά μου στόν μακαριστό π. Ἐπιφάνιο Θεοδωρόπουλο. Μετά τήν κοίμησί του, συμβουλευόμουν τόν π. Παῖσιο. Καί τώρα τά δείχνω σέ θεολόγους πού ἐμπιστεύομαι τό φρόνημά τους. Βλέπετε ὅτι, προτοῦ δημοσιεύσω τά κείμενά μου, τά δείχνω καί σέ σᾶς. Τό ἴδιο νά κάνετε καί ἐσεῖς μετά τήν κοίμησί μου».

4. Τετάρτη προϋπόθεσις ἦταν ἡ ἐκκλησιαστικότης τῶν κινήτρων του. Δέν θεολογοῦσε γιά νά θεολογή. Ἡ θεολογία του δέν ἐξυπηρετοῦσε συμφέροντα, δέν ἔκρυβε ιδιοτέλεια, καιροσκοπισμό ἢ ὑστεροβουλία. Δέν ὑπολόγιζε σέ ἰσορροπίες δυνάμεων, δέν προσεταιριζόταν ομάδες, δέν δημιουργοῦσε ομάδες. Δέν ἔγραφε, ἐάν δέν ὑπῆρχε κάποιο ἐρέθισμα πού ἀποτελοῦσε κίνδυνο γιά τήν Ἐκκλησία καί τήν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. Δέν βιαζόταν νά γράψῃ, γιά νά προτρέξῃ. Ὡς ἡγούμενος τῆς Μονῆς Γρηγορίου, ὅταν προέκυπτε κάποιο δογματικό ἢ ἐκκλησιαστικό θέμα, περίμενε νά ὁμιλήσῃ κάποια ἄλλη Μονή ἢ ἡ Ἱερά Κοινότης. Μόνον ὅταν ἔβλεπε ὅτι δέν ὑπῆρχε κάποια πρωτοβουλία, τότε αὐτός ὠμιλοῦσε καί ἔγραφε. Γιά μεγάλα θέματα, πού ἀφοροῦσαν τήν πίστι, τό εὐαγγελικό ἦθος ἢ τήν τιμή τῆς Ἐκκλησίας, ἐκινεῖτο γρήγορα καί ἀποφασιστικά. Π.χ. γιά τήν ταινία τοῦ Σκορτσέζε ἢ γιά τήν δήμευσι τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας τήν δεκαετία τοῦ '80. Πονοῦσε. Ἄγρυπνοῦσε. Μελετοῦσε τό ζήτημα. Τηλεφωνοῦσε σέ ἀρχιερεῖς. Ζητοῦσε τήν συμβουλή τους. Παρακαλοῦσε γιά τήν παρέμβασί τους. Προέτρεπε θεολόγους καί ἄλλους ἀρμοδίους. Ἔδινε τήν γνώμη του. Καθωδηγοῦσε ὅποτε ἔπρεπε. Ἐνίσχυε. Γιά τήν Ἐκκλησία τά ἔδινε ὅλα. Καί τήν ἡσυχία του, καί τίς δυνάμεις του καί τήν ὑγεία του.

5. Πέμπτη καί, ὅσον τό κατ' ἐμέ, τελευταία προϋπόθεσις γιά τήν ἀπόκτησι καί ἄσκησι τοῦ χαρίσματος τῆς ἀκραιφνοῦς θεολογίας ἦταν ἡ ἀρετή τῆς διακρίσεως, ἡ ὁποία τόν ἐστόλιζε πλουσίως. Ἡ διάκρισις του εἶχε δύο ἐκφράσεις. Ἡ πρώτη ἦταν ἡ κατά Θεόν εὐγένεια καί ἡ φρόνησις. Ἦξερε νά διακρίνη τούς θεσμούς καί τά πρόσωπα ἀπό τίς ἐνέργειές τους. Κατεδίκαζε ἀπεριφράστως τίς ἐνέργειες, ἦταν ὅμως εὐγενής πρὸς τά πρόσωπα καί ὅταν ἀκόμη διαφωνοῦσε ριζικά. Σεβόταν ἀπεριόριστα τόν θεσμό τῆς Ἐκκλησίας. Δέν ἀνέτρεπε τήν τάξι. Ἦλεγε: «Δέν μποροῦν τά πόδια νά χτυποῦν τό κεφάλι». Ἐννοοῦσε ὅτι, ἂν γράφωμε, ἂν διαμαρτυρώμεθα, ἂν ἀσχοῦμε καλόπιστη κριτική, ἂν διαφωνοῦμε, πρέπει νά τό κάνωμε μέ εὐγένεια καί σεβασμό πρὸς τούς ἐκκλησιαστικούς θεσμούς καί πρὸς τά πρόσωπα, πού τούς ὑπηρετοῦν. Ἦξερε νά λέγη εὐθαρσῶς τήν γνώμη του, ἀλλά καί νά σιωπᾷ, ἐφ' ὅσον αὐτή δέν γινόταν ἀποδεκτή. Καί σέ τέτοιες περιπτώσεις, παρότι ἐστενοχωρεῖτο πολύ, ἐπειδή θά ἐζημιώνετο ἡ Ἐκκλησία, ἄφηνε τήν ἐκβασί τῆς ὑποθέσεως στόν ἴδιο τόν Θεό. Ἐθλίβετο, ἀλλά κατά βάθος ἦταν εἰρηνικός.

Ἡ διάκρισις του ὅμως εἶχε καί μία δευτέρα ἐκφρασι. Εἶχε τό χάρισμα νά διακρίνη ἀμέσως τά πνεύματα. Ἐγνώριζε πότε ἡ παρέμβασίς του ἦταν ἀναγκαία καί πότε ὄχι, πότε συνέφερε τήν Ἐκκλησία μία

ὀξεῖα ἀντίδρασίς του καί τότε ἔπρεπε νά ἐνεργήσῃ ἥπια. Ἄλλοτε ἐκινεῖτο μέ δυναμισμό, ὅπως οἱ προφῆται τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, καί ἄλλοτε μακροθυμοῦσε. Προέβλεπε τίς συνέπειες τῶν ἐνεργειῶν του, ἀλλά καί τίς συνέπειες τῶν ἐνεργειῶν τῶν ἄλλων. Ἔτσι ἦταν ἀπόλυτα σαφῆς στίς ἐκτιμήσεις του περί τοῦ πρακτέου. Δέν εἶχε παλινωδίες. Δέν χρειαζόταν νά διορθῶνῃ ἐκ τῶν ὑστέρων τίς κινήσεις του. Ὅταν ἀποφάσιζε, αὐτό ἦταν ἡ σωστή ἐπιλογή.

6. Σέ μία τέτοια ψυχῇ, στολισμένη μέ τίς κορυφαῖες τῶν ἀρετῶν, τό χάρισμα τῆς θεολογίας εὔρισκε πρόσφορο ἔδαφος γιά νά βλαστήσῃ καί νά καρποφορήσῃ. Καί ἐβλάστησε ἀπό πολύ ἐνωρίς. Ἄκουσα ἀπό ἀνθρώπους πού τόν ἔζησαν στό πανεπιστήμιο, ὅτι δέν προσέφερε ξηρές γνώσεις, ἀλλά μετέδιδε πνεῦμα ζωῆς. Ἦταν πρότυπο ἀκαδημαϊκοῦ δασκάλου. Οἱ μεταπτυχιακές σπουδές τοῦ Γέροντος στόν τομέα τῆς ποιμαντικῆς θεολογίας τόν ἔφεραν πολύ κοντά στήν καθηγητική ἔδρα τοῦ κανονικοῦ δικαίου, ἀλλά ἡ ἔφεσις γιά μία ἐφαρμοσμένη ποιμαντική καί ἡ ἀγάπη του γιά τόν λαό τοῦ Θεοῦ καί τήν νεολαία τόν ὠδήγησε στήν ἀπόφασιν νά ἐνδυθῇ τό μοναχικό σχῆμα καί νά ἱερωθῇ. Καί αὐτά μέν γιά τήν ἱστορία.

Ὅσον ἀφορᾷ τήν θεολογία, ὁ π. Γεώργιος στοιχήθηκε στήν γραμμή τῶν ἁγίων Πατέρων, πού στό ἐπίκεντρο τοῦ θεολογικοῦ τους λόγου εἶχαν τήν θέωσιν τοῦ ἀνθρώπου. Διότι ἡ θέωσις εἶναι ὁ σκοπός

τῆς θείας Ἐνανθρωπήσεως, καί περί αὐτοῦ ἐθεολόγησαν μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Συχνά ὁ Γέροντας ἐμνημόνευε τόν Μέγα Ἀθανάσιο καί τό γνωστό ρητό του: «Αὐτός γάρ ἐνηθρώπησεν, ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν»⁶. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς ἦταν ἡ ἀγαπημένη του πηγῆ, ἀπό τήν ὁποία ἀντλοῦσε τό πλεῖστο τοῦ θεολογικοῦ ὕλικου γιά τίς ὁμιλίες καί τίς συγγραφές του. Στήν σειρά τῶν Ἀγίων πού στοιχήθηκε ὁ Γέροντας ἦσαν ἐπίσης οἱ Φιλοκαλικοί πατέρες τοῦ ΙΗ΄ καί ΙΘ΄ αἰῶνος, κυρίως ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης, καί κατόπιν ὁ ἅγιος Νεκτάριος Πενταπόλεως καί ὁ ἅγιος Ἰουστίνος Πόποβιτς. Ὁ Γέροντας δέν ἀγνοοῦσε τούς ξένους θεολόγους (ρωμαιοκαθολικούς καί προτεστάντες). Τούς ἐγνώρισε μέ τίς ἀκαδημαϊκές του σπουδές. Ἔμεινε ὁμως ἐντελῶς ἀνεπηρέαστος ἀπό τήν θεολογία τους. Μποροῦσε νά μιλήσῃ ἄνετα γι' αὐτούς, νά ζυγίσῃ τίς θεολογικές τους ἀπόψεις, νά τίς κρίνῃ καί νά ἐπιχειρηματολογήσῃ ἐναντίον τους. Ὅμως στήν ἐκφορά τοῦ θεολογικοῦ του λόγου δέν θά συναντοῦσε κανεῖς οὔτε ὀνόματα οὔτε ἀπόψεις τῶν θεολόγων αὐτῶν.

Ὁ θεολογικός λόγος τοῦ Γέροντος ἦταν γνήσια ἀποκάλυψις, ἀνάπτυξις καί διασάφησις τῆς ὁδοῦ τῆς θεώσεως. Τό μικρό σέ ἔκτασι, ἀλλά κλασικό συγ-

6. Αγ. Ἀθανασίου ἔργα, Περί Ἐνανθρωπήσεως, κεφ. 54, Ε.Π.Ε., τόμ. 1, Θεσ/νίκη 1973, σελ. 366.

γραφικό του έργου, πού έχει τόν τίτλο «Ἡ θέωσις ὡς σκοπός τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου», εἶναι ἡ περίληψις τῆς θεολογίας του, δοσμένη μέ ἀπλό καί ἀπόλυτα κατανοητό λόγο. Οἱ ἐπιστημονικές μελέτες του γύρω ἀπό τό ἴδιο αὐτό θέμα, χωρίς νά ἔχουν συστηματικό χαρακτήρα ἀλλά περισσότερο ποιμαντική προοπτική, ἐμφανίζουν τόν Γέροντα βαθύ γνώστη τῆς παρακαταθήκης τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ. Τέσσερις ὁμιλίες του, πού ἀναφέρονται στήν περί θεώσεως διδασκαλία τοῦ ἁγίου Παλαμᾶ, δημοσιεύθηκαν ἀπό τόν ἴδιο τό ἔτος 2000 στό βιβλίο μέ τίτλο: «Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, διδάσκαλος τῆς θεώσεως». Στόν πρόλογό του σέ αὐτή τήν ἔκδοσι ὁ Γέροντας σημειώνει μέ ἔμφασι: «Ὅταν ἡ θέωσις ἀμφισβητῆται ἀπό τούς δυτικόφρονες ὀρθολογιστάς, ὁ μέγας Παλαμᾶς ὡς νέος θεολόγος καί υἱός βροντῆς σαλπίζει τήν οὐράνιο διδασκαλία καί θεολογία τῆς θεώσεως καί κατατροπώνει τούς παραχάκτας τοῦ Εὐαγγελίου. Δέν θά ἠδύνατο βεβαίως νά παραδώσῃ τήν θεολογία αὐτή, ἐάν ὁ ἴδιος δέν εἶχε πάθει τήν θέωσι»⁷.

Ἐάν τολμήσω νά ἐπαναλάβω τήν τελευταία φράσι γιά τόν ἴδιο τόν Γέροντα, δέν θά εἶμαι μακριά ἀπό τήν ἀλήθεια: «Δέν θά μπορούσε νά συγγράφῃ ὁ Γέροντας καί νά ποιμαίνῃ μέ προοπτική τήν θέωσι,

7. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, διδάσκαλος τῆς θεώσεως, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 7.

ἐάν δέν εἶχε ὁ ἴδιος πορευθῆ τόν δρόμο τῆς θεώσεως». Χωρίς νά ἐμβαθύνω στίς λεπτομέρειες τῶν θεολογικῶν του μελετῶν, πρέπει νά τονίσω ὅτι αὐτές εἶχαν ἔντονο ποιμαντικό προσανατολισμό, ἀλλά καί ὁ ποιμαντικός του λόγος ἦταν θεμελιωμένος καί ἐκπεφρασμένος θεολογικά. Θεολογοῦσε ποιμαντικά καί ποίμαινε θεολογικά. Οἱ ἑκατοντάδες ἐορταστικές καί ποιμαντικές του ὁμιλίες, κυρίως στήν Μονή Γρηγορίου, μαρτυροῦν τοῦ λόγου τό ἀληθές.

Προσανατολισμένος ὁ μακαριστός Γέροντας πρός τήν «οὐράνιο διδασκαλία καί θεολογία τῆς θεώσεως», ἦταν πολύ φυσικό νά ἀκολουθήσῃ τόν μέγαν Παλαμᾶ καί στήν τιμή καί τήν εὐλάβεια πρός τήν Κυρία Θεοτόκο. Ὁ Γέροντας ἦταν ἕνας θεομητορικός θεολόγος. Τήν εὐλάβειά του πρός τήν Θεοτόκο δικαιολογοῦσε βεβαίως ἡ ιδιότητά του ὡς ἀγιορείτου, ἀλλά, ὅπως πολλές φορές μᾶς εἶπε, ἡ Παναγία ἦταν ἡ ἐξαιρετική προστάτις του, διότι τόν εἶχε σώσει ἀπό τόν θάνατο ὅταν ἦταν μικρό παιδί καί εἶχε εἰπεῖ στήν μητέρα του ὅτι θά τόν προστατεύῃ πάντοτε. Ὁ Γέροντας ἀφιέρωσε στό πρόσωπο τῆς Παναγίας πολλές ὁμιλίες, τίς ὁποῖες ἐξεφώνησε τόσο στήν Τράπεζα τῆς Μονῆς μας μέ τήν εὐκαιρία τῶν θεομητορικῶν ἐορτῶν ὅσο καί προσκεκλημένος νά ὁμιλήσῃ γιά τήν Θεομήτορα. Στήν κλασική ὁμιλία του μέ τίτλο «Ἡ Κυρία Θεοτόκος ρίζα τῆς ἐλευθερίας μας, μέ ἀναφορά στούς ἀγίους Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ

καί Νικόλαο Καβάσιλα» προβάλλει τόν Ὁρθόδοξο ἀνθρωπισμό, μέ κέντρο καί πρότυπο τόν Θεάνθρωπο, ἔναντι τοῦ δυτικοῦ ἀνθρωπισμοῦ, ὁ ὁποῖος προβάλλει τόν αὐτονομημένο ἄνθρωπο τῆς εὐρωπαϊκῆς ἀναγεννήσεως.

7. Ὁ γραπτός θεολογικός του λόγος ἀγκάλιασε σημαντικές πτυχές τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Ἡ κυριώτερη πτυχή τῆς διδασκαλίας του εἶναι ἡ ποιμαντική. Στήν μελέτη του «Ἡ ποιμαντική διακονία κατά τούς Ἱερούς Κανόνας», ἡ ὁποία ἦταν ὁ ὠριμος καρπός τῆς ἀκαδημαϊκῆς του σταδιοδρομίας καί τήν ὁποία ἐξέδωσε ὡς ἡγούμενος τῆς Μονῆς Γρηγορίου, ἔθεσε τίς θεολογικές βάσεις τῆς ποιμαντικῆς του προσφορᾶς στήν Ἐκκλησία. Στόν Πρόλογο αὐτῆς τῆς μελέτης σημειώνει: «Εἶναι ζήτημα σωτηρίας τῶν Ποιμένων καί τῶν ποιμαιομένων ἡ ἐν ἐκκλησιαστικῷ φρονήματι διαποίμανσις... Ὁ πειρασμός τῆς μή διά τοῦ Θεανθρώπου, ἀλλά μόνον διά τοῦ ἀνθρώπου, σωτηρίας δέν ἔλειψε ποτέ ἀπό τήν ἀνθρωπότητα. Δι' αὐτό καί μέχρι σήμερον ὑπάρχει ἡ Ὁρθόδοξος θεανθρωποκεντρική Ποιμαντική καί ἡ κακόδοξος ἀνθρωποκεντρική Ποιμαντική ὑπό διαφόρους μορφάς, συνήθως συγκεκαλυμμένας»⁸.

Γιά ποιμαντικά θέματα ἔγραψε καί πρό τῆς ἐγκαταβιώσεώς του στό Ἅγιον Ὄρος, μερικά ἀπό τά ὁ-

8. *Ἡ ποιμαντική διακονία κατά τούς Ἱερούς Κανόνας*, ἔκδ. Ἄθως, Πειραιεύς 1976, σελ. 14.

ποῖα συμπεριέλαβε σέ ἐνιαῖο τόμο μέ τίτλο: «Θέματα Ἐκκλησιολογίας καί Ποιμαντικῆς»⁹. Μεταξὺ τῶν θεμάτων, τά ὁποῖα τότε ἦσαν στήν ποιμαντική του ἐμβέλεια, ἀναφέρω: Τόν τρόπο βελτιώσεως τοῦ κατηχητικοῦ ἔργου, τήν ποιμαντική μέριμνα ὑπέρ τῶν πασχόντων, καί τόν γάμο ὡς μυστήριον ἀγάπης. Καί στά τρία θέματα εἶναι ἐμφανῆς ἡ χριστοκεντρική προοπτική, ἡ ἐκκλησιαστική διάστασις καί ἡ θεολογική θεμελίωσις τῶν προτάσεών του. Τίς ἐπ' αὐτῶν τῶν θεμάτων εἰσηγήσεις του περιέλαβε στήν ὡς ἄνω ἔκδοσι. Καί βεβαίως δέν πρέπει νά ξεχάσουμε τήν ποιμαντική του πρός τούς φυλακισμένους, ἡ ὁποία ἀπετέλεσε τό θέμα τῆς διδασκορικῆς του διατριβῆς, μέ τίτλο «Ἡ ποιμαντική μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας ὑπέρ τῶν φυλακισμένων»¹⁰.

Μετά τήν ἐγκατάστασί του στό Ὅρος, μέ διάφορες ἀφορμές ὠμιλοῦσε καί συνέγραφε γιά τήν Ὁρθόδοξο θεανθρωποκεντρική ποιμαντική. Σέ διεθνές ἐπιστημονικό συνέδριο γιά τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ¹¹ παρουσίασε εἰσήγησι μέ τίτλο: «Τό ποιμαντικόν ἔργον τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ», τήν ὁποία δημοσίευσε στήν σειρά τῶν τεσσάρων ὀμιλιῶν πού προανέφερα. Σέ αὐτό τό κείμενο ὁ Γέροντας Γεώργιος τονίζει τήν θεολογική βᾶσι τοῦ

9. Ἐκδ. Ἱ. Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου, Ἅγιον Ὅρος 1999.

10. Ἀθῆναι 1969.

11. Πολεμικό Μουσεῖο, 13-15 Νοεμβρίου 1998.

ποιμαντικοῦ ἔργου τοῦ ἁγίου Γρηγορίου. Ἐκ προοιμίου, ἐρμηνεύων τόν ἅγιο Γρηγόριο, παρατηρεῖ ὁ Γέροντας: «Σπεύδω ἐξ ἀρχῆς νά τονίσω ὅτι τό ὄλο ἔργο τοῦ ἁγίου Παλαμαῦ ὑπῆρξε ποιμαντικό. Καί ὅταν συνέγραφε ἀντιαιρετικά ἔργα ἢ ἠγωνίζετο κατά τῶν αἵρετικῶν, καί ὅταν ἐκήρυττε ἢ ἐλείτουργοῦσε, πάντοτε εἶχε πρό ὀφθαλμῶν τήν ὠφέλεια καί σωτηρία τῶν Χριστιανῶν. Στήν πατερική παράδοσι δέν ὑπῆρχε, ὡς γνωστόν, διάκρισις μεταξύ ποιμαντικῆς καί θεολογίας. Ἡ θεολογία εἶχε πάντα ποιμαντικό σκοπό καί ἡ ποιμαντική ἦταν θεολογικά θεμελιωμένη»¹². Στήν πρώτη ἐνότητα αὐτῆς τῆς εἰσηγήσεως ὁ π. Γεώργιος σχολιάζει ὡς πρῶτιστο ποιμαντικό καθῆκον τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τήν ἀντιμετώπισι τῶν αἱρέσεων (τότε τοῦ Βαρλαάμ καί τοῦ Ἀκινδύνου τῶν ἀντιησυχαστῶν) μέ τήν ἐξῆς ἐπισήμανσι: «Στήν περίπτωσι πού θά ἐπικρατοῦσε ἡ αἵρεσις τοῦ Βαρλαάμ, ἡ Ἐκκλησία θά ἐξέπιπτε ἀπό κοινωνία θεώσεως σέ θρησκευτική νομικιστική ὀργάνωσι καί ἡ ποιμαντική τῆς θεώσεως θά ἀντικαθίστατο ἀπό τήν ποιμαντική τῆς ἠθικῆς βελτιώσεως μέ τήν βοήθεια τῆς κτιστῆς χάριτος»¹³. Σημειώνω μέ ἔμφασι, ὅτι ὁ Γέροντας τό εἶχε καημό: νά ζοῦμε τήν Ἐκκλησία ὡς κοινωνία θεώσεως.

12. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμάς, διδάσκαλος τῆς θεώσεως, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 67-68.

13. Ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 71.

8. Ἡ δεύτερη πτυχή τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, τὴν ὁποία ἀγκάλιασε ὁ Γέροντας μέ τόν θεολογικό του λόγο, ἦταν ὁ Μοναχισμός. Ὁ Μοναχισμός, καί μάλιστα ὁ Ἀγιορειτικός, ἦταν τό ἀγαπημένο θέμα τοῦ Γέροντος Γεωργίου, τόσο στό ὀμιλητικό ὅσο καί στό συγγραφικό του ἔργο, ἐφ' ὅσον ἄλλωστε ἀφιέρωσε τό μεγαλύτερο μέρος τοῦ δυναμισμοῦ του στήν καλλιέργεια καί κατόπιν τήν στήριξι τόσο τοῦ ἀγιορειτικοῦ μοναχισμοῦ, ὡς ἡγούμενος τῆς Μονῆς Γρηγορίου, ὅσο κατόπιν καί τοῦ γυναικείου μοναχισμοῦ, ὡς Πνευματικός ἀρκετῶν Ἱ. Μονῶν, καί μάλιστα μεγάλων κοινοβίων.

Στήν διατριβή του «Ἡ Ποιμαντική διακονία κατά τούς Ἱερούς Κανόνας» ἀφιερώνει εἰδικό κεφάλαιο γιά νά θεμελιώσῃ τόν θεσμό τοῦ Μοναχισμοῦ στίς στέρεες θεολογικές βάσεις πού ἀπορρέουν ἀπό τήν Κανονική Παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας, ἔτσι ὥστε ὁ Μοναχισμός νά εἶναι ἀσφαλῆς ὁδός «τελειοῦσα τό ἀνθρώπινον πρόσωπον καί ἄγουσα πρὸς τήν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν»¹⁴, ὅπως προοιμιακῶς γράφει στήν ἀρχή τοῦ οἰκείου κεφαλαίου.

Τό 1990 συνέταξε εἰσήγησι μέ τίτλο: «Ἡ περί Μοναχισμοῦ διδασκαλία τῶν ἀγίων ἱεραρχῶν Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ καί Νεκταρίου Πενταπόλεως, τῶν θαυματουργῶν», ἡ ὁποία ἀνεγνώσθη στό Πανελλή-

14. Ἡ ποιμαντική διακονία κατά τούς Ἱερούς Κανόνας, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 167.

νιο Μοναστικό Συνέδριο στὰ Μετέωρα τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1990. Σέ αὐτή τήν εἰσήγησι ἐτόνισε τήν τεράστια συμβολή τῆς ἡσυχαστικῆς θεολογίας τοῦ ἁγίου Γρηγορίου καί τῆς ἁγιοπνευματικῆς ἐμπειρίας τοῦ ἁγίου Νεκταρίου στήν ἄνθισι τοῦ Μοναχισμοῦ στήν νεωτέρα Ἑλλάδα, παρά τίς ἰσχυρές ἀρνητικές ἐπιδράσεις τοῦ ἐκκοσμικευμένου καί δυτικόφρονος περιβάλλοντος.

Τό 1997 ἐκφωνεῖ ὁ ἴδιος ὁ Γέροντας, σέ ἡμερίδα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Βεροίας καί Ναούσης, εἰσήγησι μέ τίτλο: «Ἡ μοναχική ζωή κατά τόν Ἀγιορειτικό Τόμο τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμαᾶ»¹⁵. Σέ αὐτή τήν εἰσήγησι ἐξετάζεται καί ἐρμηνεύεται ἡ διδασκαλία τοῦ Ἀγιορειτικοῦ Τόμου. Σύμφωνα μέ αὐτήν ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ, τῆς ὁποίας μετέχουν οἱ θεοῦμενοι καί γιά τήν ἀπόκτησι τῆς ὁποίας ἀγωνίζονται οἱ Μοναχοί καί ἐν γένει οἱ Χριστιανοί, εἶναι ἄκτιστος θεοποιός ἐνέργεια τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. Ὅσοι ἀντιφέρονται σέ αὐτή τήν ἀποστολική καί πατερική πίστι εἶναι ἐκτός Ἐκκλησίας. Μάλιστα ὁ Γέροντας, γιά νά τονίσῃ ὅτι ἐκτός Ὁρθοδόξου θεολογίας καί Ἐκκλησίας δέν μπορεῖ νά σταθῇ θεοποιουσα μοναχική ζωή, κάνει τίς ἀκόλουθες ἐρωτήσεις: «Ἐάν ἡ Χάρις εἶναι κτιστή, πῶς θά θεωθῇ ὁ κτιστός ἄνθρωπος; Καί πῶς ἡ πνευματική καί μοναχική ζωή δέν θά ἐκπέσῃ ἀπό πνευ-

15. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμάς, διδάσκαλος τῆς θεώσεως, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 91-104.

ματικό και όντολογικό γεγονός σέ ήθική γυμναστική, σέ άνθρωποκεντρική δρᾶσι;»¹⁶.

Τό 1998 συντάσσει εισήγησι γιά τό Μοναστικό Συνέδριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καί Αἰγιαλείας (3-5 Ἰουλίου 1998) μέ θέμα «Τά χαρακτηριστικά τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ». Τό ἴδιο ἔτος ἐτοιμάζει ἄλλη εισήγησι, γιά τό Μοναστικό Συνέδριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεγάρων καί Σαλαμίνας, μέ θέμα «Ἡ ὑποδοχή καί ἡ ἐν ἀγάπη ἀφομοίωσις ὑπό τῆς Ἀδελφότητος τοῦ προσερχομένου δοκίμου». Καί, γιά νά μή μακρύνω τόν κατάλογο τῶν εἰσηγήσεων καί σᾶς κουράσω, τό ἔτος 2000 συντάσσει εισήγησι μέ θέμα «Μοναχισμός καί θέα τοῦ ἀκτίστου φωτός» καί τήν ἀναγινώσκει στό Πανελλήνιο Μοναστικό Συνέδριο στά Μετέωρα τόν Σεπτέμβριο τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Μέ εἰσηγήσεις του σέ συνέδρια καί μέ ἄρθρα ἀνέπτυξε τόν λατρευτικό, τόν ήσυχαστικό καί τόν όμολογιακό χαρακτήρα τοῦ ἀγιορειτικοῦ Μοναχισμοῦ. Μνημονεύω τήν εισήγησί του «Ἡ θεία λατρεία στό Ἅγιον Ὄρος (τά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της)» γιά τό Ἐπιστημονικό Συμπόσιο «Χριστιανική Θεσσαλονίκη-Παλαιολόγειος ἐποχή» τό ἔτος 1989, τίς εἰσηγήσεις του σέ συνέδρια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης μέ τίτλους «Ὁ Μοναχισμός κατά τόν ἅγιο Συμεών ἀρχιεπίσκοπο Θεσσαλονίκης» (τό 1983)

16. Ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 96.

καί «Ἡ παρθενία εἰς τήν ζωὴν τοῦ ἁγίου Δημητρίου κατὰ τὸν ἅγιον Γρηγόριον τὸν Παλαμᾶν» (τό 1980), τίς ὁποῖες ἐδημοσίευσε σέ ἐνιαῖο τόμο μέ τίτλο «Ὁρθόδοξος Μοναχισμός καί Ἅγιον Ὑόρος»¹⁷, καί τό ἄρθρο του «Ὁ νηπτικός καί ἡσυχαστικός χαρακτήρ τοῦ Ὁρθοδόξου ἀγιορειτικοῦ Μοναχισμοῦ» (γιά τόν τόμο «Τό Ἅγιον Ὑόρος στήν τρίτη χιλιετία»)¹⁸.

Στά συνέδρια ἀγωνίσθηκε γιά τήν προβολή τῶν ἀγιοπνευματικῶν, ἡσυχαστικῶν καί ἐκκλησιαστικῶν βάσεων τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ. Ὅταν ὅμως ἡ συμμετοχή του στά συνέδρια περιωρίσθηκε, λόγω τῶν προβλημάτων τῆς υἱείας του, ὁ Γέροντας ἐκδπαπήθη ἐπί μία σχεδόν δεκαετία (ἀπό τό 2001 καί ἐξῆς) στήν στήριξι τοῦ γυναικείου Μοναχισμοῦ μέ τίς ποιμαντικές ἐπισκέψεις του στίς Ἱερές Μονές, στίς ὁποῖες μέ τήν εὐλογία τῶν οἰκείων Μητροπολιτῶν διετέλεσε Πνευματικός. Αὐτό τό μεγάλο κεφάλαιο τῆς ποιμαντικῆς του δραστηριότητος θά ἀναδειχθῆ πιστεύω μέ τήν ἀξιοποίησι τῶν ποιμαντικῶν του ὁμιλιῶν σέ αὐτές του τίς περιοδεῖες.

9. Τρίτη καί ἀξιόλογη πτυχή τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, στήν ὁποῖα ἀφιέρωσε ἀρκετές δυνάμεις καί πλούσιο ἀγιοπατερικό θεολογικό λόγο, εἶναι ἡ διακονία τοῦ πιστοῦ λαοῦ μετά ἀπό πρόσκλησι τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλ-

17. Ἐκδ. Ἱ. Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου, 1998.

18. Ἐκδ. τῆς Ἐταιρείας τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ, Ἀθήνα 2003.

λάδος. Ἐχοντας τὴν εὐλογία τους περιῆλθε τίς περισσότερες πόλεις τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐξεφώνησε περίφημες ὁμιλίες, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ πλέον γνωστὴ εἶναι ἐκείνη ποῦ δημοσιεύθηκε κατόπιν μὲ τίτλο «Ἡ θέωσις ὡς σκοπὸς τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου» ὡς ἔκδοσις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου. Στόν ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Δημητρίου τῆς Θεσσαλονίκης, ἐπὶ Μητροπολίτου Παντελεήμονος Χρυσοφάκη, ὁ Γέροντας ὠμίλησε γιὰ σπουδαῖα ζητήματα τῆς πνευματικῆς ζωῆς, ποῦ ἀμέσως καὶ κυρίως ἀπτονται τῆς περιθέωσεως διδασκαλίας. Μνημονεύω μερικὲς ἀπὸ αὐτὲς τίς ὁμιλίες του: «Ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ κατὰ τὸν ἅγιο Φιλόθεο τὸν Κόκκινο, πατριάρχη Κων/πόλεως» (Ε΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν τοῦ 1983), «Τὰ κτιστὰ φῶτα τοῦ κόσμου καὶ τὸ ἄκτιστο φῶς τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὸν ἅγιο Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ» (Β΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν τοῦ 1984), «Τὸ ἔργο τῶν ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου καὶ τὸ μῆνυμά τους πρὸς τοὺς συγχρόνους Ὁρθοδόξους λαοὺς» (Γ΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν τοῦ 1985), «Ἡ ὁμολογία τῶν ἁγίων Νεομαρτύρων» (Γ΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν τοῦ 1986), «Ἡ ἀπειρος ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον» (Μεγ. Τεσσαρακοστὴ 1997).

10. Τετάρτη καὶ πιὸ σημαντικὴ πτυχὴ τῆς θεολογικῆς προσφορᾶς τοῦ Γέροντος ἦταν ἡ προστασία τοῦ πιστοῦ λαοῦ μας ἀπὸ στρεβλώσεις καὶ παραχαράξεις τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως. Ἡ Ἐκκλησία βεβαίως

δέν θά παύση νά εἶναι «στῦλος καί ἐδραίωμα τῆς ἀληθείας»¹⁹. Ὁ Ὀρθόδοξος λαός μας ὁμως ἐπηρεάζεται δυστυχῶς ἀπό καινοφανεῖς θεωρίες, ὅπως ἡ θεωρία τῶν κλάδων, τῶν ἀδελφῶν ἐκκλησιῶν καί τῶν δύο πνευμόνων, τίς ὁποῖες ἐκλαϊκεύουν καί προβάλλουν μέ ποικίλους ἐπικοινωνιακούς τρόπους φιλελεύθεροι θεολόγοι. Ἡ πίστις τοῦ λαοῦ μας κινδυνεύει καί ἀπό θεολογικές ἀκροβασίες, ὅπως ὅτι εἶναι διδασκαλία τοῦ ἀγίου Φωτίου (Φωτιανή παράδοσις) πῶς οἱ περί ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀντίθετες διδασκαλίες τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καί τῶν Λατίνων εἶναι νόμιμοι τρόποι προσεγγίσεως τῆς μιᾶς ἀληθείας. Ὑποσκάπτεται τέλος ἡ Ὀρθόδοξος δογματική συνείδησις τοῦ πιστοῦ λαοῦ ἀπό ἐκκοσμικευμένες νοοτροπίες, ὅπως ὅτι οἱ δογματικές ἀγκυλώσεις τοῦ παρελθόντος πρέπει νά ξεπεραστοῦν μέ τόν διάλογο τῆς ἀγάπης. Μέ τήν ἐπικράτησι τέτοιων ἀπόψεων, πού συστηματικά προβάλλονται καί μεθοδικά καλλιεργοῦνται, ὁ πιστός λαός μας κινδυνεύει νά ἐκπέση ἀπό τήν ἀκεραιότητα τῆς ἀποστολικῆς Πίστεως καί ἀπό τήν ἐκκλησιολογική του αὐτοσυνειδησία.

Αὐτή ἦταν καί ἡ ἀγωνία τοῦ Γέροντος. Τό σημειώνει χαρακτηριστικά: «Παρεκκλίσεις δέ εἰς τήν πίστιν δέν ἀλλοιώνουν τήν θεολογίαν μόνον τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά διαστρέφουν καί αὐτήν τήν πνευματικήν καί

19. Α' Τιμ. γ' 15.

ἐκκλησιαστικήν ζωὴν καὶ δι' αὐτό θέτουν εἰς ἄμεσον κίνδυνον τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου»²⁰. Συνέταξε πραγματείες, γιὰ νὰ ἐξηγήσῃ τὴν διαφορὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπὸ τὶς ἑτερόδοξες ἐκκλησίες καὶ χριστιανικὲς Ὁμολογίες, καθὼς καὶ τὴν τεραστία ἀπόστασι πού χωρίζει τὸν Ὁρθόδοξο θεανθρωποκεντρικὸ ἀνθρωπισμὸ ἀπὸ τὸν δυτικὸ ἀνθρωποκεντρικὸ οὐμανισμὸ. Τὸ θεολογικὸ του ἔργο πρὸς τὴν κατεύθυνσι αὐτὴ εἶναι τεράστιο, καὶ δὲν εἶναι τῆς παρουσίας στιγμῆς νὰ τὸ ἐκθέσω λεπτομερῶς. Θὰ ἐστιάσω ὅμως στὰ σπουδαιότερα σημεῖα τῆς θεολογικῆς του παρεμβάσεως στὸ μεγάλο αὐτὸ θέμα πού ἀπασχολεῖ τὴν Ἐκκλησία, προκειμένου νὰ σκιαγραφήσω τὴν θεολογικὴ του μορφή.

11. Ὁ Γέροντας εἶχε κατανοήσει ὅτι οἱ θεολογικὲς διαφορὲς μεταξὺ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ δυτικῆς χριστιανοσύνης δὲν μποροῦν νὰ ξεπεραστοῦν, ἐνόσω ὑφίσταται ὁ ἀνθρωποκεντρικὸς οὐμανισμὸς τῆς Δύσεως, ἐφ' ὅσον δηλαδὴ ἔχει ἐξοβελισθῆ ὁ Θεάνθρωπος καὶ τὴν θέσι Του ἔχει καταλάβει ὁ αὐτόνομος καὶ ἐκκοσμικευμένος ἄνθρωπος τοῦ εὐρωπαϊκοῦ οὐμανισμοῦ. Γι' αὐτὸ τὸ 1978 δημοσιεύει τὸ τευχίδιο «Ὁρθόδοξος Παράδοσις καὶ Παπισμὸς» καὶ τὸ 1982 ἐκδίδει τὸ τεῦχος «Ὁρθοδοξία καὶ Οὐμανισμὸς», τὰ ὁποῖα συνεχίζει τὸ 1995 σὲ ἐνιαῖο τόμο μὲ τίτλο

20. Ὁρθοδοξία καὶ Οὐμανισμὸς - Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, ἔκδ. Ἱ. Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου, Ἄγ. Ὅρος 1995, σελ. 86.

«'Ορθοδοξία καί Οὐμανισμός - 'Ορθοδοξία καί Παπισμός» μέ τήν ἐξήγηση σημαντική προλογική παρατήρησι: «Δυστυχῶς οὔτε ὁ ἀνθρωποκεντρικός οὐμανισμός οὔτε ὁ παπισμός, πού εἶναι μορφή θρησκευτικοῦ οὐμανισμοῦ, ἔπαυσαν νά ἀπειλοῦν τόν 'Ορθόδοξο λαό μας, ὅπως καί ὅλους τούς ὀρθοδόξους λαούς ... Θεωρῶ ιδιαίτερα ἐπίκαιρη τήν ἐπανέκδοσι τῆς β' μελέτης περί παπισμοῦ, μετά τήν κοινή συμφωνία 'Ορθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν στό Balamand τοῦ Λιβάνου ... Σύμφωνα μέ τή δήλωσι αὐτή ὁ Ρωμαιοκαθολικισμός ἀναγνωρίζεται ὡς ἰσότιμος 'Εκκλησία μέ τήν καθ' ἡμᾶς Μία, Ἁγία, 'Ορθόδοξο Καθολική καί Ἀποστολική 'Εκκλησία τοῦ Χριστοῦ, στή διδασκαλία, στήν πίστι, στά μυστήρια, στήν Ἀποστολική Διαδοχή»²¹.

Ἐφ' ὅσον ὁμιλοῦμε περί τῆς συμφωνίας τοῦ Balamand, ἀξίζει νά ποῦμε χάριν τῆς ἱστορίας, ὅτι τό κείμενο-ἐπιστολή πού ἀπέστειλε ἡ Ἱερά Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὁρους πρὸς τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο κατά τῆς ἀπαραδέκτου αὐτῆς συμφωνίας ἦταν γέννημα τῆς θεολογικῆς γραφίδος τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος.

Μετά τήν προαναφερθεῖσα ἐκκλησιολογική ἐξίσωσι 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας καί Ρωμαιοκαθολικισμοῦ (1993), πού στήν πραγματικότητα συνιστᾶ ἔκπτωσι ἀπό τήν 'Ορθόδοξο Πίστι, καί τό ναυάγιο τῶν

21. Ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 7.

συζητήσεων για τήν επίλυσι τοῦ ἀκανθώδους προβλήματος τῆς Οὐνίας (2000), τό σύστημα τῶν θεολογικῶν διαλόγων ἔφερε στήν ἀτζέντα τῶν θεολογικῶν συζητήσεων τό πρόβλημα τοῦ Πρωτείου τοῦ Πάπα. Ὁ Γέροντας ἔλαβε ἐπίσης σαφῆ θέσι γιά τό Κείμενο τῆς Ραβέννας (2007), μέ τό ὅποιο ὁ Πάπας τείνει νά ἀναγνωρισθῆ κανονικός ἐπίσκοπος τῆς (ὀρθοδοξούσης, βάσει Κειμένου Balamand) ἐκκλησίας τῆς Ρώμης μέ τά προνόμια πού τοῦ ἐξασφαλίζει, ἤδηθεν ἡ πρωτοκαθεδρία του κατά τήν πρώτη χιλιετία στίς Οἰκουμενικές συνόδους, τό ὅποιο μεθερμηνεύμενο σημαίνει τό γνωστό παπικό πρωτεῖο παγκοσμίου δικαιοδοσίας. Ἡ θέσις τοῦ Γέροντος συμπυκνώνεται στό ἀπόσπασμα πού παραθέτω: «ἡ συμφωνία τῆς Ραβέννας περί συνοδικότητος καί αὐθεντίας δέν πληροῖ τά Ὁρθόδοξα ἐκκλησιολογικά κριτήρια, ὥστε νά ἀποτελέσῃ ἀσφαλῆ βάσιν περαιτέρω συζητήσεως περί τοῦ παπικοῦ πρωτείου. Ἐν τούτοις, ἄν ἀκολουθήσῃ συζήτησις περί τοῦ πῶς ἐρμηνεύθηκε τό παπικό πρωτεῖο κατά τήν δευτέρα χιλιετία καί ἀπό τίς Α΄ καί Β΄ Βατικάνειες Συνόδους, αὐτή ὀφείλει νά γίνῃ ἐκ μέρους τῶν Ὁρθοδόξων ἀντιπροσώπων μέ γνώμονα τήν Ὁρθοδοξία τῶν Ἁγίων Πατέρων καί ὄχι τήν συμβιβαστική νοοτροπία τῶν καιρῶν ἢ τήν ἡγεμονική διάθεσι τοῦ Βατικανοῦ. Ἡ ἀναγνώρισις κάποιου ἀπό τά ἀνωτέρω “προνόμια” τοῦ Πάπα ἢ ἡ συμφωνία σέ κάποιο παρόμοιο, πού ἀντίκειται στήν Ὁρθό-

δοξο Ἐκκλησιολογία, ἀναμφίβολα σημαίνει οὐνιτική ἔνωσι, μέ τήν ὁποία δέν θά συμφωνήσουμε»²².

12. Ἡ ἄλλη μεγάλη παραφυάς τοῦ δυτικοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ Προτεσταντισμός, σύρει ὀπίσω αὐτοῦ τούς Ὁρθόδοξους θεολόγους πού πιστεύουν ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησιολογία μέ τήν ἀποκλειστικότητά της (exclusiveness) δέν συμβάλλει στήν ἐνότητα τῶν Χριστιανῶν. Ἔτσι μέ ποικίλους τρόπους μεθοδεύεται ἡ περίφημη «ἐνότης ἐν τῇ ποικιλομορφία» (unity in diversity), ἀποκύημα καί αὐτό τῆς προτεσταντικῆς περιεκτικῆς ἐκκλησιολογίας (comprehensiveness), κατά τήν ὁποία ὅλες οἱ χριστιανικές παραφυάδες (ἄρα, κατ' αὐτήν, καί οἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίες), κατέχουν μέρος τῆς ἀποκαλυφθείσης Ἀληθείας τοῦ Χριστοῦ καί ὀφείλουν νά τό συνεισφέρουν στό κοινό ὄραμα τῆς ἐνότητος ἐν τῇ ποικιλομορφία.

Ὁ Γέροντας, πέραν τῶν πολλῶν κατά καιρούς ἄρθρων του κατά τῆς προτεσταντικῆς αὐτῆς νοοτροπίας, ἔχει δώσει τήν θεολογική του ἀπάντησι στους Ὁρθόδοξους ὑποστηρικτάς ἢ ἀκολούθους της καί μέ τό πολυσέλιδο Ὑπόμνημα τῆς ἐπί τῶν Δογματικῶν Ἱεροκοινοτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἁγίου Ὁρους, τοῦ ὁποίου ἦταν ὁ κύριος συντάκτης. Σέ αὐτό τό Ὑπόμνημα συμπεραίνει καταληκτικῶς: «Οἱ Ὁρθόδοξοι δέν κερδίζουμε τίποτε ἀπό τήν συμμετοχή μας στό

22. Περιοδ. Παρακαταθήκη, τεῦχ. 57, Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2007, σελ. 12.

Π.Σ.Ε. Αντίθετα, αποκομίζουμε ζημία και φθορά. Ἡ ἀποστολή μας, νά κηρύξουμε τό μήνυμα τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους, δέν εὐοδώνεται, ἐπειδὴ οἱ Προτεστάντες στό Π.Σ.Ε. δέν προσανατολίζονται πρὸς ἀποδοχή τῆς Ὁρθοδοξίας ἀλλὰ πρὸς συνύπαρξι μαζί της στό ἐπιδιωκόμενο μόρφωμα τῶν πλήρως ἀλληλοαναγνωριζομένων ἐκκλησιῶν. Ὁ προσανατολισμός τους αὐτός εἶναι σύμφωνος μέ τὴν ἐκκλησιολογία τους. Οἱ Ὁρθόδοξοι ὅμως δέν μπορούμε νά συμμετέχουμε σέ ἓνα Ὄργανισμό (τό Π.Σ.Ε.), τοῦ ὁποῦ ἡ σύστασις, ἡ δομὴ καὶ ἡ λειτουργία βασιζονται στὴν προτεσταντικὴ ἐκκλησιολογία, χωρὶς ἡ συμμετοχὴ μας νά σημαίνει παραίτησι ἀπὸ τὴν ἐκκλησιολογία μας»²³.

13. Ὁ καταλυτικὸς ρόλος τῆς θεολογικῆς παρεμβάσεως τοῦ Γέροντος φάνηκε σαφέστερα ἀπὸ κάθε ἄλλη περίπτωσι στὴν κατάληξι πού εἶχε ὁ θεολογικὸς διάλογος μεταξύ Ὁρθοδόξων καὶ Ἀντιχαλκηδονίων. Μετά ἀπὸ πολὺ καλὴ μελέτη ὄλων τῶν φάσεων τοῦ θεολογικοῦ αὐτοῦ διαλόγου καὶ τῶν δεδομένων πού προέκυψαν ἀπὸ αὐτόν, ὁ π. Γεώργιος συνεπέρανε ὅτι ἡ ἐπιχειρηθεῖσα ἔνωσις Ὁρθοδόξων καὶ Ἀντιχαλκηδονίων δέν εἶναι ἐνότης πού βασιζεται στὴν Ὁρθόδοξο Χριστολογία, ἀλλὰ στὸν χριστολογικὸ

23. Ἡ ἐπὶ τῶν Δογματικῶν ἱεροκοινοτικῆ Ἐπιτροπῆ, Ὑπόμνημα περὶ τῆς συμμετοχῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στό Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν, Ἅγιον Ὄρος, Φεβρουάριος 2007, σελ. 53.

συμβιβασμό πού εκφράζουν οί λεγόμενες Κοινές Δηλώσεις τών ἐτῶν 1989 καί 1990. Ὁ διάλογος αὐτός, παρότι ἀπό ὠρισμένους θεολόγους καί ὠρισμένες Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες θεωρήθηκε ὠλοκληρωμένος, ὥστε προετάθη κοινό συλλεΐτουργο στήν Κων/πολι καί στήν Ἀλεξάνδρεια, γιά τόν Γέροντα δέν ὠλοκληρώθηκε ἀκόμη ἀλλά ὀφείλει νά ἐπαναληφθῆ ὑπό Ὁρθόδοξες πλέον προϋποθέσεις, οί ὀποῖες θά ἐξασφαλίσουν ἐνότητα ἐπί τῆ βάσει τῆς Ὁρθοδόξου Χριστολογίας. Ἡ ἔκδοσις τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους ὑπό τόν τίτλο «Παρατηρήσεις περί τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου Ὁρθοδόξων καί Ἀντιχαλκηδονίων» (1996), ἡ ἔκδοσις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου μέ τίτλο «Εἶναι οἱ Ἀντιχαλκηδόνιοι Ὁρθόδοξοι;» (1995), καί μερικά ἀκόμη μεταγενέστερα ἄρθρα καί βιβλία, ὅπως «Ἡ “ἰδεολογική” Ὁρθοδοξία τῶν Ἀντιχαλκηδονίων» (2005), ὑπῆρξαν καρπός τῆς θεολογικῆς προσφορᾶς τοῦ Γέροντος σέ αὐτόν τόν τομέα τοῦ ἐνδο-ορθοδόξου διαλόγου περί τῆς δῆθεν Ὁρθοδοξίας τῶν Ἀντιχαλκηδονίων.

14. Τό θεολογικό ἐνδιαφέρον τοῦ Γέροντος γιά τήν προβληματική ἐξέλιξι τοῦ λεγομένου διαθηρησιακοῦ διαλόγου ἐκδηλώθηκε μέ τήν κατά καιρούς συγγραφή σχετικῶν ἄρθρων καί μέ τίς κατάλληλες ἀναφορές σέ ὀμιλίες του. Καρπός τῆς μερίμνης του γιά τήν ἐνημέρωσι τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας περί τῶν συγκρητιστικῶν κατευθύνσεων τοῦ διαθηρη-

σκειακοῦ διαλόγου ἦταν καί ἡ συγγραφή καί ἔκδοσις τῆ ἐπιστάσις του ἑνός μικροῦ τευχιδίου μέ τίτλο «Ὁρθοδοξία καί Ἰσλάμ» (2000), στό ὁποῖο παρατηρεῖται ὅτι «ἡ ὁδός τοῦ διαθρησκευτικοῦ συγκρητισμοῦ ἀποτελεῖ κίνδυνο ψυχικῆς ἀπωλείας γιά τούς ἀστηρίκτους, πού θά παρασυρθοῦν μέσῳ τῶν προγραμματιζομένων “ἐκπαιδευτικῶν προγραμμάτων” σέ ζωή ἀλλοτριωμένη ἀπό τήν Ὁρθόδοξο πνευματική ζωή»²⁴. Αὐτή ἡ παρατήρησις προφητικά παραπέμπει στά πρόσφατα πιλοτικά προγράμματα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας γιά τήν διδασκαλία τῶν Θρησκευτικῶν στό Δημοτικό καί τό Γυμνάσιο, τά ὁποῖα ὁ μακαριστός Γέροντας σέ ἄρθρο του χαρακτήρισε μέ ὀξεῖς τόνους ὡς «ὁδηγό πρός τήν πανθηρησκεία». Τήν ρηξικέλευθη αὐτή θέσι ἀνέπτυξε σέ εἰσήγησί του πού ἀναγνώσθηκε στό Πανελλήνιο ἐπιστημονικό Συνέδριο μέ θέμα «Τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν (Προβληματισμοί - Ἐπισημάνσεις - Προτάσεις)» στήν Θεσσαλονίκη τό ἔτος 2013.

15. Ἐφησα τελευταῖες μερικές ἀναφορές στήν θεολογική μαρτυρία τοῦ Γέροντος σέ θέματα πού ἀφοροῦν τό ἦθος τοῦ Ὁρθοδόξου λαοῦ μας. Ἄλλοτε δειλά καί ἄλλοτε ἀνερυθρίαστα, ἀνατρέπεται τό εὐαγγελικό ἦθος καί εἰσάγονται στήν ζωή τοῦ λαοῦ νόθες διδασκαλίες καί πρακτικές. Ὅσάκις ἐκδηλώ-

24. Ὁρθοδοξία καί Ἰσλάμ, ἔκδ. Ἱ. Μονῆς Ὁσ. Γρηγορίου, Ἁγ. Ὅρος 1997, σελ. 43.

νονταν τέτοια κρούσματα, ὁ Γέροντας δέν ἔμενε ἀδρανῆς ἀλλά ἐλάμβανε θέσι. Ἀκόμη καί ὅταν ὁ λόγος του ἀπευθύνετο σέ μή ἐκκλησιαστικά πρόσωπα, δέν ἔχανε τήν θεολογική του σημασία καί τήν ἐκκλησιαστική του διάστασι.

Πρώτη μνημονεύω τήν ἐπιστολή διαμαρτυρίας τοῦ Γέροντος Γεωργίου, ὡς Καθηγουμένου τῆς Μονῆς Γρηγορίου, πρὸς τόν Δήμαρχο Θεσσαλονίκης τό 1986, ὅταν τό Δημοτικό συμβούλιο τῆς πόλεως ἀπεφάσισε «τήν ἔκδοση ψηφίσματος πρὸς τήν Κυβέρνηση γιά τή γρήγορη κατάθεση καί ψήφιση τοῦ νομοσχεδίου γιά τή νομιμοποίηση τῶν ἀμβλώσεων». Ἡ ἐπιστολή αὐτή εἶναι ἓνα κειμήλιο. Δημοσιεύθηκε στό περιοδικό «Σύναξη». Τήν χαρακτηρίζει λεπτότης, εὐγένεια, πληρότης ἐπιχειρημάτων, ἀποφασιστικότης. Λέγει ὁ Γέροντας: «Ἡ νομιμοποίησις τῶν ἀμβλώσεων σημαίνει ἐπιβράβευσι τοῦ ἐγωισμοῦ καί ὄχι τῆς ἐλευθερίας ... Εἶμαι ἀληθινά ἐλεύθερος ὅχι ὅταν κάνω ὅ,τι ὁ ἐγωισμός καί ἡ φιλαυτία μου ἀπαιτοῦν, ἀλλά ὅταν κάνω ὅ,τι ἡ ἀγάπη ἐπιβάλλει». Καί καταλήγει: «Τολμῶ νά σᾶς παρακαλέσω νά ἐπανεξετάσετε καί ἀναθεωρήσετε, μέ τό δημοτικό σας συμβούλιο, τό διάβημά σας αὐτό καί νά κάνετε κάτι ἀντάξιο πρὸς τήν χριστιανική σας συνείδησι»²⁵.

Ἡ συμβολή τοῦ Γέροντος στόν ἀγῶνα κατά τῆς δημεύσεως τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας ἀπό τήν

25. *Περιοδ. Σύναξη*, τεύχ. 18, Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 1986, σελ. 91-93.

Πολιτεία τό 1987 εἶχε τόν χαρακτηῖρα ἐθνεγερευτικοῦ σαλπῖσματος. Σέ ἄρθρο του πού δημοσιεύθηκε στήν ἐφημερίδα «Μακεδονία» (25-12-1987) μέ τίτλο «Χριστούγεννα καί διωγμός τῆς πίστῆς» ἔγραφε: «Ἐχοντας βαθειά συνείδησι, ὅπως καί ἡ μεγάλη πλειονότης τῶν Ἑλλήνων, τῆς σημασίας τῶν μοναστηριῶν μας γιά τήν πίστι μας καί τό ἔθνος μας, θεωρῶ τό μέτρο αὐτό ὡς ἐθνική συμφορά καί ὑψῶνω οὐρανομήκη φωνή διαμαρτυρίας... Ὑπενθυμίζουμε ὅτι ὑπεράνω κάθε προσκαίρου ἀνθρωπίνης ἰδεολογίας, ἐξουσίας καί κόμματος εἶναι ἡ αἰωνία ὀρθόδοξος χριστιανική μας πίστις, πού σώζει τόν ἀνθρωπο, τό ἔθνος καί εἶναι ἡ μοναδική ἐνοποιός ὑπερκομματική γιά τόν ἀπανταχοῦ ἑλληνισμό δύναμις. Γιά τήν πίστι αὐτή μοναχισμός, κλῆρος καί λαός θά ἀγωνισθοῦμε καί ἂν χρειασθῆ θά θυσιασθοῦμε».

Ἡ προβολή τῆς βλασφήμου ταινίας τῶν Σκορτσέζε-Καζαντζάκη «Ὁ τελευταῖος πειρασμός» εἶχε κινητοποιήσει ὅλο τόν εὐσεβῆ λαό. Σέ αὐτή τήν κινητοποίηση εἶχε μετάσχει καί σύσσωμη ἡ Ἱερά Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὅρους μαζί μέ πολλούς μοναχοῦς, μεταξύ τῶν ὁποίων καί ὁ μακαριστός ἅγιος Γέροντας Παῖσιος. Στήν σύναξι διαμαρτυρίας ὁ Γέροντας Γεώργιος ἐξεφώνησε ὁμιλία πρὸς τόν συγκεντρωμένο πιστό λαό, στήν ὁποία μεταξύ ἄλλων εἶπε: «Ὁ ἰδρυτής τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί τῆς Θεσσαλονίκης μέγας Παῦλος βροντοφωνεῖ: Ἑλληνες Ὁρ-

θόδοξοι Χριστιανοί, “τῇ ἐλευθερίᾳ, ἧ Χριστός ὑμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε καί μή ζυγῶ δουλείας πάλιν ἐνέχεσθε”. Ἡ ἐλευθερία τοῦ Καζαντζάκη καί τοῦ Σκορτσέζε εἶναι ψευδοελευθερία. Γι’ αὐτό καί οἱ Καζαντζάκης καί Σκορτσέζε δέν εἶναι προφήτες, εἶναι ψευδοπροφῆτες. Χρησιμοποιοῦν τήν τέχνη, γιά νά διαστρεβλώσουν τήν ἀλήθεια καί ὄχι γιά νά φανερώσουν τήν ἀλήθεια... Δέν κινδυνεύει ἀπό τίς ἐπιθέσεις αὐτές ὁ ἀπαθής Θεός, ἀλλά ὁ ἄνθρωπος πού, ὅταν χάσῃ τόν Θεάνθρωπο, χάνει τήν δυνατότητα νά γίνῃ ἀληθινός ἄνθρωπος, νά ἀπελευθερωθῇ ἀπό κάθε δουλεία, νά συμμερισθῇ τήν Ἀνάστασι καί τήν αἰώνιο ζωή τοῦ Χριστοῦ καί νά ὑψωθῇ στήν κατά χάριν θέωσι... Ἐμεῖς ὁ ὀρθόδοξος λαός δέν ἀνεχόμεθα νά ἐμπαίζεταί ὁ Κύριος καί Θεός μας. Τήν προσβολή κατά τοῦ Κυρίου μας αἰσθανόμεθα ὡς προσβολή καί κατά τοῦ ἰδικοῦ μας προσώπου. Προσβάλλεται ὅ,τι ἱερώτερο ἔχουμε στήν ζωή μας. Ἀπαιτοῦμε ἀπό τοὺς ἀθέους καί τήν Κυβέρνησι νά σεβασθῇ αὐτό πού πιστεύουμε... Καιρός ὁμολογίας, μαρτυρίας, ἔσως καί μαρτυρίου. Κανείς ἄς μή δειλιάσῃ γιά ὅποιαδήποτε σκοπιμότητα».

Ἀπό τά τρία ἀντιπροσωπευτικά αὐτά παραδείγματα συμπεραίνεται, ὅτι ὁ Γέροντας ἀντιπαρατάχθηκε μέ σθένος καί ἀποφασιστικότητα σέ φανερές καί ὑπουλες ἐπιβουλές κατά τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως. Οἱ θεολογικές, ποιμαντικές καί

όμολογιακές του παρεμβάσεις σέ σειρά προβλημάτων πού ἔθιγαν τήν τιμή καί τήν αὐτοσυνειδησία τῆς Ἐκκλησίας, τόν ἀνέδειξαν προφητικό ἀνάστημα, ὀδηγητική προσωπικότητα, σεβαστό, ἄν καί μὴ ἀποδεκτό, ἀκόμη καί ἀπό ἐκείνους, τούς ὁποίους ἤλεγχε. Σέ πολλές περιπτώσεις ὑπέμεινε ὕβρεις, λοιδορίες, χλευασμούς, ἀπειλές καί ἀνυπόφορες πιέσεις ἀπό τούς ἐχθρούς τῆς Ἐκκλησίας, πού δέν ἀνέχονταν ἐμπόδια στό καταστρεπτικό ἔργο τους.

16. Οἱ θεολογικοὶ ἀγῶνες δέν στέρησαν τόν Γέροντα ἀπό τήν λατρεία τοῦ Θεοῦ καί τό βαθύτατο σέβας πρὸς τήν Θεοτόκο καί τούς Ἁγίους. Θά κλείσω τήν μακρά ἀλλά ἐλπίζω ἐνδιαφέρουσα εἰσήγησι μέ ἓνα μικρὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ ἓνα θεομητορικό ὕμνο τοῦ Γέροντος, ὁ ὁποῖος περιλαμβάνει εἰκοσιπέντε στροφές πού ἀρχίζουν μέ τό «Ἄξιόν ἐστιν» καί ἀναφέρονται στά γεγονότα τῆς ἐπιγείου ζωῆς τῆς Κυρίας Θεοτόκου καί σέ θέματα, γιά τά ὁποῖα ἡ καρδιά τοῦ Γέροντος ἤθελε νά τήν ὑμνήσῃ. Τόν ὕμνο αὐτό, πού ἔγραψε καί δημοσίευσε πρὸς δόξαν Της στό περιοδικό «Ὁ Ὅσιος Γρηγόριος» τό ἔτος 1988, κατακλείει μέ τά ἑξῆς συγκινητικά καί ἐπίκαιρα:

«Ἄξιόν ἐστιν...

γιατί καί τήν ἰδική μου ἀμαρτωλή ψυχὴ παρηγορεῖς καί Σὺ εἶσαι ἡ ἐλπίδα μου γιά τήν παροῦσα καί τήν μέλλουσα ζωή, τήν ἀπολογία μου στό Βῆμα τοῦ Υἱοῦ Σου, καί στή μητρική Σου προστασία μετὰ

Θεόν ἀναθέτω τούς ἀδελφούς μου καί τά προσφιλή μου πρόσωπα τώρα καί μετά τήν ἔξοδό μου ἀπό τόν κόσμον αὐτό.

“Ἄξιόν ἐστίν” καί πάλι καί πολλές φορές.

Ἄξιόν ἐστίν μακαρίζειν Σε τήν Θεοτόκον.

Χαῖρε ὑπερευλογημένη Κυρία Θεοτόκε.

Χαῖρε τοῦ Χριστοῦ καί ἰδική μας Μητέρα.

Χαῖρε Προστάτις καί Ἐφορε τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ Ἁγίου Ὁρους Σου.

Χαῖρε Μυριώνυμε Παρθένε, Ἄξιόν ἐστίν, Πορταΐτισσα, Γοργοπήκοε, Ὁδηγήτρια, Γαλακτοτροφοῦσα, Γερόντισσα, Οἰκονόμισσα, Μυροβλύτισσα, Γλυκοφιλοῦσα, Παραμυθία, Ἐπακούουσα, Φοβερά Προστασία. Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Χαῖρε καί δέχου καί τούς ἰδικούς μου πτωχοῦς λόγους σάν βρεφικά ψελλίσματα ἀγάπης καί λατρείας σέ Σένα καί τόν Μονογενῆ Σου Υἱόν.

*Ἐλάχιστος Μοναχός τῆς Ἱερᾶς Μονῆς
τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου
καί ἀνάξιο τέκνο τῆς Θεοτόκου».*

* * *

Σᾶς εὐχαριστῶ, καί εὐχομαι ἡ νῆσος τῶν Κυθήρων νά ἔχη τήν εὐλογία τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος Γεωργίου, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐκ πατρός κυθηραϊκή καταγωγή καί στήν ὁποία συχνά ἀνεφέρετο. Νά ἔχουμε ὅλοι τήν εὐχή του καί ἰδιαίτερα οἱ κατά σάρκα συγγενεῖς του πού τώρα βρίσκονται ἐδῶ.

ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΑΓΑΠΗΣ^(*)

Τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος Γεωργίου

Ο Κύριος καί Σωτήρ μας Ἰησοῦς Χριστός μᾶς παρέδωσε τελείαν διδασκαλίαν περί τῆς σωτηρίας μας. Καί αὐτά τά ὅποια μᾶς ἐδίδαξε, ὁ Ἴδιος πρῶτα τά ἐφήρμοσε. Εἶναι «ὁ ποιήσας καί διδάξας» (Πρβλ. Ματθ. ε΄ 19). Μᾶς ἔφερε ὡς παράδειγμα ἀληθινῆς ἀγάπης τόν Καλό Σαμαρείτη. Ἀλλά ὁ κατ' ἐξοχήν Καλός Σαμαρείτης ἦταν ὁ Ἴδιος ὁ Κύριος, ὁ ὁποῖος ἐπῆρε τήν βασανισμένη ἀνθρωπίνη φύσι ἀπό τούς ληστές, τούς δαίμονας δηλαδή, τά πάθη, τήν κακία τῶν ἀνθρώπων καί τήν ἀνέστησε καί τήν ἐζωοποίησε διά τοῦ σταυρικοῦ Του θανάτου καί τῆς Ἀναστάσεώς Του.

Ὅλοι γνωρίζουμε τώρα ὅτι ἡ τελεία χριστιανική ἀγάπη εἶναι καθολική, εἶναι ἀγάπη πρὸς ὅλους, καί πρὸς τούς ἐχθρούς μας ἀκόμη. Αὐτό τό γνωρίζουμε ὅλοι, ἀλλά δυσκολευόμαστε νά τό βιώσουμε. Ἀκόμη καί μεταξύ μας, στά στενά περιβάλλοντά μας, στίς

(*) Ὁμιλία στήν Τράπεζα τῆς Ἱ. Μονῆς μας, τήν Ἡ' Κυριακή τοῦ Λουκά, τοῦ Καλοῦ Σαμαρείτου, 11-11-2002.

οικογένειές μας, στίς ἐργασίες μας ὑπάρχουν ἄνθρωποι πού τούς ἀντιπαθοῦμε. Καμμιά φορά καί χωρίς νά μᾶς ἔχουν κάνει κάτι ἢ μᾶς ἔκαναν κάτι μικρό ἢ νομίζουμε ὅτι μᾶς ἔκαναν κάτι καί ἐμεῖς κρατᾶμε μία ψυχρότητα ἀπέναντί τους καί πολλές φορές μία ἐπιθετικότητα. Ὅμως ποῦ εἶναι ἡ χριστιανική ἀγάπη σ' αὐτές τίς περιπτώσεις; Πρέπει νά κάνουμε μεγάλο ἀγῶνα, γιά νά ἐλευθερωθοῦμε ἀπό αὐτές τίς καταστάσεις, οἱ ὁποῖες φυγαδεύουν τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ καί δέν μᾶς βοηθοῦν νά εἴμαστε ἀληθινοί μαθηταί τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μᾶς διδάσκει, ὅτι αὐτή ἡ τελεία ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ δέν μπορεῖ νά κατορθωθῆ ἴσως μόνον μέ τίς δικές μας δυνάμεις, γιατί ὅλοι μας, λίγο ἢ πολύ, εἴμαστε ἄρρωστοι, πνευματικά ἄρρωστοι, καί ἡ θέλησίς μας ἀκόμη εἶναι ἀσθενής καί ὁ νοῦς μας εἶναι σκοτισμένος. Χρειάζεται ὁ φωτισμός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Γι' αὐτό μεταξύ τῶν κρειττόνων ἀρετῶν, τῶν χαρισμάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὁ ἀπόστολος Παῦλος στήν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολή, ὅπως θά θυμᾶστε, συγκαταλέγει καί τήν ἀγάπη. «Ὁ δέ καρπός τοῦ Πνεύματός ἐστιν ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια» (Γαλ. ε' 22-23).

Ἄρα λοιπόν ἐμεῖς θά προσπαθοῦμε, θά ἀγωνιζόμαστε, γιά νά ἀποκτήσουμε τήν ἀγάπη, ἀλλά εἶναι ἀπαραίτητο νά ζητοῦμε καί τήν Χάρι τοῦ Ἁγίου

Πνεύματος. Τό Πνεῦμα τό Ἅγιο νά μᾶς φωτίση, νά μᾶς καθαρῖση ἀπό τά πάθη καί τήν ἔλλειψι ἀγάπης καί νά μᾶς δώση τό δῶρον τῆς ἀγάπης. Καί τότε, ὅταν τό Πνεῦμα τό Ἅγιον ἀνταποκρινόμενο στήν δική μας ἀναζήτησι, στήν δική μας προσευχή, στόν δικό μας πόθο καί στόν δικό μας ἀγῶνα, μᾶς δώση τήν χάρι τῆς ἀληθινῆς ἀγάπης, τότε θά εἴμεθα καί ἐμεῖς σωστοί καί καλοί μαθηταί τοῦ διδασκάλου τῆς ἀγάπης, τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Θυμοῦμαι μία ἱστορία –θά σᾶς τήν πῶ καί μέ αὐτήν θά τελειώσω– γιά κάποιο παιδάκι Ὀρθόδοξο Ἑλληνόπουλο, πού ζοῦσε στήν Ἀλεξάνδρεια τῆς Αἰγύπτου. Ὅταν ἔπαιζε μέ τά ἄλλα παιδάκια, τά Μουσουλμανάκια, καί τόν κτυποῦσαν, αὐτός δέν κτυποῦσε, δέν ἀνταπέδιδε. Τόν ἐρώτησαν λοιπόν μία φορά τά παιδιά τά ἄλλα, οἱ μουσουλμάνοι, οἱ φίλοι του: “δέν μᾶς λές, ἐμεῖς ὅταν μᾶς χτυπᾶνε, χτυπᾶμε. Ἐσύ, βλέπουμε, ὅταν σέ χτυπᾶνε, δέν χτυπᾶς, δέν ἀνταποδίδεις”. Καί αὐτό τό εὐλογημένο καί φωτισμένο παιδί εἶπε: “Εγώ εἶμαι μαθητής τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Χριστός μᾶς εἶπε νά μή ἀνταποδίδουμε. Καί γι’ αὐτό ἐγώ δέν ἀνταποδίδω”. Τό ἄκουσε αὐτό ἓνα ἄλλο παιδί, μουσουλμανάκι, καί συγκινήθηκε πολύ καί καθῶς μεγάλωνε ἐγνώρισε τόν Χριστό καί ἔγινε Χριστιανός, βαπτίσθηκε καί ἔγινε Χριστιανός.

Ἔτσι πρέπει νά εἶναι οἱ μαθηταί τοῦ Χριστοῦ. Νά μιμούμεθα τόν Χριστόν εἰς ὅλα καί εἰς τήν ἀγάπην.

Καί νά καλλιεργοῦμε πάντοτε αὐτό τό πνεῦμα τῆς ἀληθινῆς ἀγάπης πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καί κυρίως πρὸς ἐκείνους γιὰ τοὺς ὁποίους μᾶς ἔρχονται μέσα μας ψυχρότητες καί ἀρνητικά συναισθήματα. Δέν χρειάζεται νά τρέχουμε νά βροῦμε ἐχθρούς γιὰ νά τοὺς ἀγαπήσουμε, διότι πολλές φορές δέν μποροῦμε νά ἀγαπήσουμε τοὺς ἀνθρώπους πού ζοῦμε μαζί τους, καί εἶναι μέσα στὰ σπίτια μας, μέσα στοὺς συγγενεῖς μας, καμμιά φορά καί μέσα στήν ἀδελφότητά μας.

Γι' αὐτό λοιπόν, πατέρες καί ἀδελφοί Χριστιανοί, πού εἶστε ἐδῶ, ἄς ἀρχίσουμε ὅλοι ἕνα εἰλικρινῆ ἀγῶνα, νά μπορέσουμε νά δεχόμαστε τόν κάθε ἄνθρωπο, ὅποιος καί ἂν εἶναι αὐτός, ὡς ἀδελφό μας, καί νά τόν ἀγαπᾶμε, ὅπως πρέπει νά ἀγαπᾶμε τόν Ἰδιο τόν Χριστό. Διότι ὁ Κύριος μᾶς εἶπε, ὅτι στό πρόσωπο τοῦ κάθε ἀνθρώπου πρέπει νά βλέπουμε τόν Χριστό (βλ. Ματθ. κε' 40). Καί ὅ,τι κάνουμε σέ κάθε ἄνθρωπο, τό κάνουμε διὰ τόν Χριστόν.

Μακάρι λοιπόν νά ἐνισχυθοῦμε ἀπό τήν Χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, γιὰ νά προχωρήσουμε σ' αὐτό τό θέμα, πού εἶναι τό Α καί τό Ω τῆς χριστιανικῆς ζωῆς. Καί ὅπως εἶπα, χωρίς τήν ἀγάπη δέν μπορούμε νά εἶμαστε ἀληθινοί μαθηταί τοῦ Χριστοῦ.

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΑ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Ἵμνοῦντες, εὐλογοῦντες καὶ δοξάζοντες τὸν ἅγιον Θεόν γιὰ ὅλες τίς πρὸς ἡμᾶς εὐεργεσίες Του, τὸν εὐχαριστοῦμε καὶ διότι μᾶς ἀξιῶνει μὲ τὴν Χάρι Του νὰ προσφέρωμε εἰς τὸ εὐσεβές πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ 39ο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ μας «Ὁ Ὅσιος Γρηγόριος», τὸ ὁποῖον ἐφέτος ἀφιεροῦται εἰς τὸν μακαριστὸν Γέροντά μας Ἀρχιμ. Γεώργιον καὶ εἰς τὸν νέον σεβαστὸν Καθηγούμενόν μας Ἀρχιμ. Χριστοφόρον.

Ο ΑΘΕΟΣ ΟΥΜΑΝΙΣΜΟΣ ΦΘΑΝΕΙ ΣΤΑ ΑΚΡΑ

Τὸ κάλλος τῆς θείας Δημιουργίας καταστρέφεται ἀπὸ τὸν ἀκάθεκτο ἀνθρωποκεντρικὸ οὐμανισμό. Ὁ οὐμανισμὸς ἀνέκαθεν χτυποῦσε κατὰ κύματα. Νέες προκλήσεις ἔρχονται σάν τσουνάμι νὰ προσθέσουν καινούργια συντρίμια δίπλα σέ ἐκεῖνα πού εἶχαν δημιουργήσει τὰ παλαιότερα κύματα. Μόνο ἡ Ἐκ-

κλησία μέ τό πνεῦμα τῆς μετανοίας παραμένει τό ἀνάχωμα στήν ἐπέλασί του.

Γιά τίς ἐπιδράσεις τοῦ νεωτέρου οὐμανισμοῦ στήν πατρίδα μας κατά τίς τελευταῖες δεκαετίες ἀντιγράφουμε ἀπό πρόσφατα δημοσιευμένο κείμενο τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμου: «Θυμηθεῖτε ἕναν “ἄνεμο” πού ἔπνεε στήν Ἑλλάδα καί σάρωνε κάθε τι πού στήριζε τήν ψυχή τῶν Ἑλλήνων: Πολιτικός γάμος, αὐτόματο διαζύγιο, ἀποποινικοποίηση τῆς μοιχείας, κατάργηση τῶν θρησκευτικῶν στά σχολεῖα, νά βγοῦν οἱ εἰκόνες ἀπό τίς τάξεις, νά μήν ἔχη σταυρό ὁ ἴστός τῆς σημαίας, νά καταργηθοῦν οἱ προσευχές κι οἱ παρελάσεις, νά ἀλλάξουν τά Ἀναγνωστικά καί τά βιβλία τῆς Ἱστορίας, νά καταργηθῇ ὁ ὄρκος στό Κοινοβούλιο καί στά Δικαστήρια, νά καταργηθῇ τό θρήσκευμα στίς ἀστυνομικές ταυτότητες, νά ἰσχύση τό Σύμφωνο Ἐλεύθερης Συμβίωσης, νά χωρίση ἡ Ἐκκλησία ἀπό τό Κράτος κ.λπ.»¹.

Θά προσθέσουμε ἐμεῖς: Νά δημευθῇ ἡ ἐκκλησιαστική καί ἡ μοναστηριακή περιουσία, νά φιμωθῇ ὁ λόγος τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας ταγῶν, νά φύγουν οἱ Πνευματικοί ἀπό τά σχολεῖα, νά ἀποτεφρώνονται οἱ νεκροί μας, νά ἐπιτραπῇ ἡ εὐθανασία, νά διδάσκωνται τά παιδιά μας ὅλες τίς θρησκείες προτοῦ

1. Μητροπ. Ἀλεξανδρουπόλεως Ἀνθίμου, *Τό πνευματικό ὑπόβαθρο τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως*, Ἀλεξανδρούπολη, Σεπτέμβριος 2014, σελ. 5.

μάθουν καλά τήν δική τους, νά καταργηθῆ ἡ Κυριακή ἀργία, νά κτισθῆ ἰσλαμικό τέμενος ἢ μᾶλλον τεμένη, νά ἐγκριθῆ Πρόγραμμα ἰσλαμικῶν σπουδῶν σέ τμημα Ὁρθοδόξου Θεολογίας, νά νομιμοποιηθῆ ἡ ὁμοφυλοφιλία, νά ἐπιτραπῆ σέ ὁμόφυλα ζευγάρια νά υἱοθετοῦν παιδιά, καί, σάν ἐπιστέγασμα, νά ἀπαγορευθῆ μέ κάποιον ἀντιρατσιστικό νόμο ὁ δημόσιος ἔλεγχος τῆς ἀνομίας καί τῆς καταστρατηγήσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ Θεοῦ.

Ὁ μακαριστός Γέροντάς μας, Ἀρχιμανδρίτης Γεώργιος, εἶχε μιλήσει γιά τούς κινδύνους ἀπό τήν ἐπιβολή τοῦ δυτικῆ οὐμανισμοῦ τό 1982 στό Ε΄ Πανελλήνιο Θεολογικό Συνέδριο, ὅπου μεταξύ ἄλλων εἶπε: «Τώρα χρειάζεται μαρτυρία καί ὁμολογία τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως καί τῆς ἐλληνορθοδόξου Παραδόσεως τοῦ λαοῦ μας. Εὐρισκόμεθα πρό ἑνός νέου ἀρειανισμοῦ, νέας εἰκονομαχίας, νέου βαρλαμισμοῦ, νέου ἰδεολογικοῦ ὀλοκληρωτισμοῦ, νέου ἀπανθρώπου “ἀνθρωπισμοῦ”... Σ’ αὐτή τήν κρίσιμη ὥρα γιά τόν ἄνθρωπο καί τόν ἐλληνισμό, ἢ Ὁρθοδοξία ὄχι μόνο δέν πρέπει νά περιορισθῆ καί ἐξοβελισθῆ ἀπό τήν ἐθνική ζωή καί τήν παιδεία μας, ἀλλά πρέπει νά ἀναζητηθῆ καί φανερωθῆ ὡς ἡ μόνη ἐλπίδα τοῦ νέου ἐλληνισμοῦ καί τοῦ ἀνθρώπου»².

2. Ἀρχιμ. Γεωργίου, Καθηγουμένου Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου, Ὁρθοδοξία καί Οὐμανισμός - Ὁρθοδοξία καί Παπισμός, Δ΄ ἔκδοσις, Ἅγιον Ὅρος 1998, σελ. 45-46.

Κατά τόν Γέροντα Γεώργιο, στόν ἄνθρωπο τοῦ δυτικοῦ οὐμανισμοῦ, πού ἐπιζητεῖ καί ἐπιβάλλει τά δῆθεν «ἀτομικά δικαιώματα», ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας ἀντιπαραβάλλει τόν «καινόν ἄνθρωπο» τοῦ Ὁρθοδόξου ἀνθρωπισμοῦ. Σέ ὁμιλία του στό Ἡ Πανελλήνιο Θεολογικό Συνέδριο τό 1999, μέ τίτλο «Ὁ καινός ἐν Χριστῷ ἄνθρωπος πρωταρχικός παράγων διά τήν ἐπίλυσιν τῶν μεγάλων ἀνθρωπολογικῶν καί κοινωνικῶν προβλημάτων», ὁ Γέροντας ἐπισημαίνει τίς συνέπειες τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ οὐμανισμοῦ: «Εἶναι κοινή διαπίστωσις ὅτι ὁ πολιτισμός μας, πού θεμελιώνεται στόν ἐγωισμό καί τήν φιλαυτία, εἶναι πολιτισμός ἀδιέξοδος, ὅπου οἱ ἄνθρωποι δέν ἀναπαύονται καί ἀσφυκτιοῦν. Αὐτό ἴσως εἶναι τό μεῖζον κοινωνικό πρόβλημα. Ἡ ἔλλειψις τῆς ἀγάπης συνοδεύεται ἀπό ἀδικίες, ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀσθενεστέρων, καταπάτησιν τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, τοπικούς καί εὐρύτερους πολέμους... Ἡ εἰκόνα γίνεται πιό ζοφερά, ὅταν ἀναφερθοῦμε στήν ἐγκληματική ἐμπορία τῶν ναρκωτικῶν καί στήν ἐκμετάλλευσιν πτωχῶν γυναικῶν ἀπό τοῦς σωματεμπόρους, ἕνα ἀποτρόπαιο σύγχρονο δουλεμπόριο... Οἱ κοινωνικοί θεσμοί ἐπιβάλλονται μέ τρόπο πού εἴτε καταλύει τήν ἀνθρώπινη ἐλευθερία (ἠλεκτρονικό φακέλλωμα, ὑποταγή σέ ὑπερπροσωπικές ἐν πολλοῖς ἀνεξέλεγκτες ἀρχές) εἴτε νομιμοποιεῖ ἀτομικά δῆθεν δικαιώματα εἰς βάρος τῆς ἀληθοῦς κοινωνικότητος (ἀπο-

ποινικοποίησις μοιχείας, εκτρώσεις, αναρχία κ.λπ.) ... Ἡ ὀργάνωσις τῆς οἰκονομίας σήμερα μέ βάσεις τήν ιδιοτέλεια καί τόν ἄκρατο συμφεροντολογισμό εἶναι ἐπίσης ἓνα σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα, διότι συντρίβει τά ἀνθρώπινα πρόσωπα... Τεράστιο ἐπίσης πρόβλημα, μέ σοβαρές συνέπειες στήν βιολογική καί ψυχική ἰσορροπία τῶν ἀνθρώπων στίς ἐπόμενες γενεές, δημιουργεῖται μέ τίς ἐπεμβάσεις στόν γενετικό κώδικα...». Καί διευκρινίζει συμπερασματικά ὅτι ὁ «καινός ἐν Χριστῷ ἄνθρωπος» μπορεῖ νά δώσῃ διεξόδους στά τραγικά ἀδιέξοδα τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ: «Ὁ καινός ἄνθρωπος στόν παλαιό κόσμον ἀποτελεῖ μία σιωπηρά ἀλλά καί δυνατή μαρτυρία καί διαμαρτυρία γιά τήν γενικώτερη πνευματική ἀρρώστια τοῦ κόσμου... Ὁ καινός ἄνθρωπος δείχνει ποιός εἶναι ὁ ἀληθής ἄνθρωπος. Ὅταν ὅλοι εἶναι ἄρρωστοι, ἡ ἀρρώστια θεωρεῖται ὑγεία... Ὁ καινός ἄνθρωπος μέ τήν ἀνιδιοτελεῖ ἀγάπη του... δημιουργεῖ μέσα στόν ἔρημο κόσμον ὅσιν θεανθρωπίνης κοινωνίας»³.

Τελευταῖος στήν σειρά τῶν πληγμάτων πού ἐπέφερε στήν πατρίδα μας ὁ ἄθεος οὐμανισμός εἶναι ὁ πρόσφατος νόμος πού νομιμοποιεῖ τό «δικαίωμα»

3. Ἀρχιμ. Γεωργίου, «Ὁ καινός ἐν Χριστῷ ἄνθρωπος, πρωταρχικός παράγων διά τήν ἐπίλυσιν τῶν μεγάλων ἀνθρωπολογικῶν καί κοινωνικῶν προβλημάτων», *Πρακτικά Ἡ Πανελληνίου Θεολογικοῦ Συνεδρίου*, ἔκδ. Π.Ε.Θ., Ἀθήναι 1999, σελ. 224-236.

στήν ἀμαρτία τῆς ὁμοφυλοφιλίας. Θλιβερό σημεῖο παρακμῆς καί ἀποστασίας. Μέ συνέπειες πού θά ἐπηρεάσουν περισσότερο τά ἀνύποπτα παιδιά. Σέ τί εἶδους κοινωνία θά μεγαλώσουν; Καί μέ ποιό φυ-
χολογικό κόστος; Οἱ συνέπειες τῶν παρακμιακῶν φαινομένων δέν εἶναι ἀμελητέες. Ἄν δέν ὑπάρξῃ ἀ-
νάνηψις καί δραστική μετάνοια, ἀξίζει νά διερωτη-
θοῦμε, μήπως τό τέλος «ἐγγύς ἐστίν ἐπί θύραις»
(Ματθ. κδ' 33). Ἀλλά τό σπουδαιότερο: Νά διερω-
τηθοῦμε, μήπως ἡ ἐλπίδα τῆς σωτηρίας πολλῶν ἀν-
θρώπων χαθῆ χωρίς νά τό καταλάβουμε. Ἄς θυμη-
θοῦμε τόν λόγο τῆς θείας Γραφῆς: «Ἐκουσίως γάρ
ἀμαρτανόντων ἡμῶν μετά τό λαβεῖν τήν ἐπίγνωσιν
τῆς ἀληθείας οὐκέτι περί ἀμαρτιῶν ἀπολείπεται θυ-
σία, φοβερά δέ τις ἐκδοχή κρίσεως καί πυρός ζῆ-
λος ἐσθίειν μέλλοντος τούς ὑπεναντίους» (Ἐβρ. ι'
26-27). Δηλαδή: «Ἐάν, ἀφοῦ μάθαμε ποιά εἶναι ἡ
ἀλήθεια, θεληματικά ἀμαρτάνουμε (καί ὑπερηφα-
νεύομαστε γιά τήν ἀμαρτία μας), δέν ὑπάρχει πλέον
ἄλλη δυνατότητα νά ξεπλυθοῦν οἱ ἀμαρτίες μας μέ
κάποια ἄλλη θυσία (μετά ἀπό τήν θυσία τοῦ Θεαν-
θρώπου ἐπί τοῦ Σταυροῦ). Τό μόνο πού ἀπομένει
εἶναι νά ἔλθῃ κάποια φοβερά τιμωρία καί ἡ ὀργή
τοῦ Θεοῦ, πού θά καταφάγῃ ὅσους ἀντιτίθενται στό
θέλημά Του».

Παράλληλα πρός τό ὡς ἄνω σημεῖο παρακμῆς καί
ἀποστασίας ἔρχεται καί ἡ ἐπιμονή γιά τήν ἴδρυσι

Προγράμματος Ἰσλαμικῶν Σπουδῶν στό Τμήμα Θεολογίας τοῦ Α.Π.Θ. Διερωτώμεθα: Πῶς Ὁρθόδοξοι θεολόγοι θά διδάξουν σέ αὐτό τό Πρόγραμμα, χωρίς νά ἐκπέσουν ἀπό τήν Ὁρθόδοξο Πίστι, χωρίς νά παρακάμψουν τήν γνώμη τῶν Ἁγίων Πατέρων περί τοῦ Ἰσλάμ καί ἀσεβήσουν στήν ὁμολογία τῶν ἁγίων Νεομαρτύρων; Διερωτώμεθα ἐπιπλέον: Ποιός θά προλάβῃ τίς συνέπειες ἀπό τήν ἀντίδρασι τοῦ φανατικοῦ Ἰσλάμ σέ αὐτά πού πιθανόν εὐσεβεῖς Ὁρθόδοξοι θεολόγοι θά εἰποῦν κατά τοῦ Ἰσλάμ; Ἡ συμβιβασμός, λοιπόν, ἤ ἡ ὀργή τῶν τζιχαντιστῶν. Καί δέν εἶναι πολύ μακρῶς μας!

**Η Β΄ ΒΑΤΙΚΑΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ
EN OΨΕΙ ΤΗΣ ΜΕΛΛΟΥΣΗΣ
ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΣΥΝΟΔΟΥ**

Α. Τό δελτίο *Ἐπίσκεψις* τοῦ Ὁρθοδόξου Κέντρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στό Σαμπεζύ τῆς Γενεύης, στό τεῦχος 755 (31.10.2013), σελ. 18-22, δημοσιεύει τό Ἀνακοινωθέν τοῦ Διεθνοῦς Συνεδρίου (17-18 Ὀκτωβρίου 2013) μέ θέμα «Ἡ Β΄ Βατικανή Σύνοδος καί ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία».

Λέγεται μεταξὺ ἄλλων στό Ἀνακοινωθέν ὅτι:

1. Ὑπογραμμίσθηκε ὡς θεμελιώδης ἡ σημασία γιά τήν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία τοῦ συντάγματος περί Ἐκκλησίας (Lumen Gentium) καί τοῦ διατάγματος περί Οἰκουμενισμοῦ (Unitatis redintegratio) τῆς Β΄ Βατι-

κανῆς Συνόδου. Ἡ ἔννοια «Ἀδελφές Ἐκκλησίες», ἡ ἔκφρασις «subsistit in» καί τό ζήτημα τῶν «ὀρίων τῆς Ἐκκλησίας» ἀπετέλεσαν τό περιεχόμενο τῶν συζητηθέντων ἐκκλησιολογικῆς φύσεως θεμάτων, πού ἀπορρέουν ἀπό τό κείμενο Lumen Gentium.

2. Ἀναδείχθηκε «μέ ποιόν τρόπον τό πλαίσιον καί ἡ ἀρχική σημασία τοῦ πρωτείου καί τοῦ ἀλαθήτου τοῦ πάπα, ὡς αὐτά καθωρίσθησαν ὑπό τῆς Α΄ Βατικανῆς Συνόδου, ἐπανεξετάσθησαν καί ἐξισορροπίσθησαν ὑπό τῆς Β΄ Βατικανῆς Συνόδου».

3. Τονίσθηκε ἡ σημασία τῆς ἄρσεως τῶν Ἀναθεμάτων τοῦ 1054 ἀπό κανονικῆς ἀπόψεως καί ὅτι οἱ Ἐκκλησίες «εὐρίσκονται πλέον ὑπό καθεστῶς ὄχι τετελεσμένου σχίσματος ἀλλά διακοπῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας (ἀκοινωνησία)».

4. Συζητήθηκε ὁ τρόπος, μέ τόν ὁποῖον ἡ Β΄ Βατικανή Σύνοδος διηύρυνε τά ὅρια τῆς Ἐκκλησίας βάσει τῆς ἀποδοχῆς μιᾶς «εὐχαριστιακῆς ἐκκλησιολογίας».

5. Καί τέλος προέκυψε ὡς συμπέρασμα, ὅτι ἡ Β΄ Βατικανή Σύνοδος «ἐδημιούργησε χῶρον ἐμπιστοσύνης καί διαλόγου μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν μετά ἀπό πολλούς αἰῶνας σκληρᾶς πολεμικῆς».

Β. Ἀξίζει νά παρατηρηθῇ ἐπ' αὐτῶν, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δέν ἀνακαλύπτει τώρα τήν ταυτότητά της καί τήν αὐτοσυνειδησία της. Αὐτή ἡ τελευταία εἶναι στό κέντρο τῆς ζωῆς της, στήν προσευχή

της, στό κήρυγμά της, στήν θεία Λειτουργία της, στους αντιαιρετικούς αγώνες της, στήν ιεραποστολή της. Μέ γνώμονα τήν αὐτοσυνειδησία της παραθέτουμε τίς κάτωθι ἐκκλησιολογικῆς φύσεως παρατηρήσεις μας:

α'. Ἡ Ὁρθόδοξος Πίστις εἶναι αὐτή πού καθιστᾶ ἀδελφές Ἐκκλησίες τίς κατά τόπους Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες. Ὅσο ἡ Ρώμη διατηρεῖ τίς γνωστές καινοτομίες περί τήν Πίστιν (Φιλιόκβε, Πρωτεῖον, Ἀλάθητον, Κτιστή Χάρις, κοσμική ἐξουσία κ.λπ.), δέν εἶναι καί δέν μπορεῖ νά ὀνομάζεται ἀδελφή Ἐκκλησία. Ἐάν ὑπό τό πρίσμα τοῦ κειμένου *Lumen Gentium* ἀναγνωρίζεται στόν ρωμαιοκαθολικισμό ὀρθοδοξία πίστεως, «διερωτώμεθα μαζί μέ τόν ἅγιο Μάρκο τόν Εὐγενικό: “Πόθεν οὖν ἡμῖν ἀνεφάνησαν ἐξαίφνης ὄντες ὀρθόδοξοι, οἱ διά τοσοῦτων χρόνων καί ὑπό τοσοῦτων Πατέρων καί διδασκάλων κριθέντες αἰρετικοί;”⁴. Πράγματι, πότε οἱ Ρωμαιοκαθολικοί ἔδωσαν σαφεῖς ἐνδείξεις ὅτι ἀπέβαλαν τίς γνωστές ἐτεροδιδασκαλίες τους;»⁵.

β'. «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δέν παραδέχεται ὅτι στήν ρωμαιοκαθολική Ἐκκλησία “ὑφίσταται” (sub-

4. Ἁγίου Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ, «Τοῖς ἀπανταχοῦ τῆς γῆς...», ἐν Ἰω. Καρμίρη, *Τά Δογματικά καί Συμβολικά Μνημεῖα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*, τόμ. Ι, Ἀθήναι 1960, σελ. 426.

5. Ἀρχιμ. Γεωργίου, Καθηγουμένου Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου, *Τό κείμενο τῆς Ραβέννας καί τό Πρωτεῖο τοῦ Πάπα*, περιοδ. Παρακαταθήκη, τ. 57 (2007), σελ. 6-7.

sistit) ἡ Μία Ἁγία Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία», ὅσο ὑφίστανται τὰ παπικὰ δόγματα»⁶.

γ'. Ἡ Μία Ἁγία Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία ἔχει θέσει τὰ κανονικὰ της ὅρια ἀπὸ τοὺς ἀποστολικούς ἀκόμη χρόνους. Ὅσοι βρίσκονται ἔξω ἀπὸ τὰ κανονικὰ της ὅρια προσκαλοῦνται νὰ ἐπιστρέψουν σέ αὐτήν («τοὺς πεπλανημένους ἐπανάγαγε») μὲ τρόπο πού ὀρίζεται ἀπὸ τοὺς Ἱερούς της Κανόνες. Κάποιοι διευρύνουν τὰ ὅρια τῆς Ἐκκλησίας πέραν τῶν κανονικῶν της ὀρίων, καὶ γι' αὐτὸ χρησιμοποιοῦν τὸν ὄρο *χαρισματικά ὅρια* τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλά τέτοια «ὅρια» δέν ὑπάρχουν. Διὰ τῆς Ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ γνωρίζεται σέ ὅλη τὴν κτίσι (πρβλ. Ἐφ. γ' 10). «Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὄχι ἀπλῶς σκοπὸς καὶ νόημα ὄλων τῶν ὄντων καὶ ὄλων τῶν κτισμάτων, ἀπὸ τῶν ἀγγέλων ἕως τῶν ἀτόμων, ἀλλά εἶναι τὸ μοναδικὸν παν-νόημα καὶ ὁ πανσκοπὸς των... Ἴδού ποῖον εἶναι τὸ κεντρικὸν καὶ βασικὸν εὐαγγέλιον, ἐκ τοῦ ὁποίου πηγάζει ἀσίγητος παγχαρὰ δι' ὅλα τὰ ὄντα καὶ δι' ὅλους τοὺς κόσμους: ὁ Θεάνθρωπος καὶ ἐν Αὐτῷ ἡ Ἐκκλησία Του εἶναι τὸ πᾶν διὰ τὰ σύμπαντα... Αὐτός εἶναι τὸ τέλος παντός τοῦ ὑπάρχοντος. Ὁλόκληρος ἡ κτίσις ἐδημιουργήθη ὡς Ἐκκλησία, καὶ ἀποτελεῖ τὴν Ἐκκλησίαν, “καὶ αὐτός ἐστὶν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς Ἐκκλησίας” (Κολ. 1, 18). Πρόκειται περὶ

6. Ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 6.

ἐλλόγου παν-ενότητος τῆς κτίσεως καί περί ἐλλόγου παν-τελεολογίας τῆς κτίσεως. Ἡ ἁμαρτία ἀπέκοψεν ἐν μέρος τῆς κτίσεως ἀπ' αὐτήν τήν ἔλλογον παν-ενότητα καί παντελεολογίαν, καί ἐβύθισεν αὐτό εἰς ἄλλογον ἀστοχίαν, δηλαδή εἰς τόν θάνατον»⁷. Ἀλλά σέ αὐτό τό σημεῖο χαράσσονται ἀπό τήν Ἐκκλησία τά κανονικά της ὅρια. Αὐτά προσδιορίζουν τήν νεκρότητα, ὅσων εὐρίσκονται στόν θάνατο καί εἶναι νεκροί –οἱ δέ αἰρετικοί εἶναι νεκροί, κατὰ τόν γ' κανόνα τοῦ Μεγ. Ἀθανασίου (λθ' ἐορταστική ἐπιστολή)–, καθώς καί τήν ἀπόστασι πού τούς χωρίζει ἀπό τήν Ζωή. Αὐτά τά κανονικά ὅρια ὀριοθετοῦν τόν χῶρο τῆς αἰρέσεως, «ὅπου ἐκκλησία οὐκ ἔστιν» (Κανών Καρχηδόνας). Μόνον αὐτά τά ὅρια ὑπάρχουν! Καί αὐτά εἶναι κανονικά καί χαρισματικά ἐν ταυτῶ.

δ'. Ἡ Β' Βατικανή Σύνοδος εἶναι τό ἐπιστέγασμα καί ἡ ἐπιβεβαίωσις τῶν δογμάτων τῆς Α' Βατικανῆς. Καί ἐπιπλέον: «ὄχι μόνον δέν συνετέλεσεν ἔστω καί ἐπ' ἐλάχιστον εἰς τήν ἄμβλυνσιν τῶν ἀντιευαγγελικῶν “δογμάτων” τοῦ πρωτείου καί τοῦ ἀλαθῆτου, ἀλλά ἀντιθέτως ἐπαγίωσε καί ἔτι περισσότερο ἐνίσχυσεν αὐτά. Κατά τόν Ἀρχιμανδρίτην Βασίλειον, Καθηγούμενον τῆς Ἱ. Μονῆς Σταυρονικήτα (νῦν [Προηγούμενον] Ἰβήρων): “Παρ' ὅλες τίς ἀνακατατάξεις τῶν καιρῶν καί τίς ἀλλοιώσεις τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς

7. Ἀρχιμ. Ἰουστίνου Πόποβιτς, Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καί Οἰκουμένη-σμός, Θεσ/νίκη 1974, σελ. 21-23.

συμπεριφορᾶς, τό ἀλάθητον ἔμεινε ἐξ ὀλοκλήρου ἄ-
θικτο, μᾶλλον δέ ἰσχυροποιήθηκε μέ συγκεκριμένη ἐ-
πέκτασή του καί στίς μή ex cathedra ἀποφάσεις τοῦ
ποντίφικος. Ἐνστικτωδῶς ἐδῶ συγκεντρώνεται ὅλη
ἡ ἄμυνα, ἐπειδή ἐδῶ ἀκριβῶς βρίσκεται ἡ ἀχίλλειος
πτέρνα, ἡ καρδιά τῆς ἀρρώστειας»⁸. Καί ἐπίσης:
«Πρό τεσσαράκοντα περίπου ἐτῶν συμμετείχα σέ
σύναξι Ὁρθοδόξων θεολόγων ἐν Ἀθήναις, στήν ὁποία
προσκληθεῖς ὁ γνωστός Ρωμαιοκαθολικός κληρικός
καί στέλεχος τοῦ Βατικανοῦ Πιέρ Ντυπρέ μᾶς εἶ-
πε: “Τό Πρωτεῖον θά τό διατυπώσουμε μέ τέτοιο
τρόπο, ὥστε θά τό δεχθῆτε”. Τοῦ παρετήρησα ὅτι
δέν μᾶς ἐνδιαφέρει ἡ διατύπωσις ἀλλά ἡ οὐσία τοῦ
Πρωτείου. Δέν πρόκειται νά δεχθοῦμε Πρωτεῖον μέ
τήν ἔννοια πού τό κατέχει ὁ Πάπας τῆς Ρώμης»⁹.

εἴ. Ἡ ἄρσις τῶν ἀναθεμάτων τοῦ 1054 κατά τό
ἔτος 1965 καί ἡ ἀδιάκοπη μέχρι σήμερα ἐπικοινωνι-
ακή πολιτική τοῦ Βατικανοῦ μέ κοινές ἐμφανίσεις
Προκαθημένων καί συναφείς ἐκδηλώσεις, δέν αἴρουν
τήν οὐσία τοῦ προβλήματος, ἡ ὁποία ἔγκειται στά
αἰρετικά δόγματα τοῦ Παπισμοῦ. Τά παπικά δό-
γματα εἶναι καταδικασμένα ἤδη μέ τίς μεγάλες

8. Ἀρχιμ. Γεωργίου, Ὁρθοδοξία καί Οὐμανισμός..., ἐνθ' ἄνωτ., σελ.
115-116.

9. Ἀρχιμ. Γεωργίου, Καθηγουμένου Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου,
«Ἀνησυχία γιά τήν προετοιμαζομένη ἀπό τό Βατικανό ἔνωσι Ὁρθοδό-
ξων-Ρωμαιοκαθολικῶν», περιοδ. Παρακαταθήκη, τ. 54, Μάιος-Ἰού-
νιος 2007, σελ. 5-6.

συνόδους τῶν ἐτῶν 879, 1351, 1848 καί τήν συνοδική ἐγκύκλιο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀνθίμου τό 1895. Ἡ ἀκοινωνησία ἔχει ἐπιβληθῆ στήν Ρώμη ὄχι γιά κάποια ἰάσιμα ζητήματα (Κανῶν ᾠ Μεγ. Βασιλείου), ἀλλά γιά αἰρετικές διδασκαλίες. Κατά τόν ἅγιο Μάρκο τόν Εὐγενικό: «Τήν μέν οὖν αἰτίαν τοῦ σχίσματος ἐκεῖνοι δεδώκασι, τήν προσθήκην ἐξενεγκόντες ἀναφανδόν, ἦν ὑπ' ὀδόντα πρότερον ἔλεγον ἡμεῖς δέ αὐτῶν ἐσχίσθημεν πρότεροι, μᾶλλον δέ ἐσχίσαμεν αὐτούς καί ἀπεκόψαμεν τοῦ κοινοῦ τῆς Ἐκκλησίας σώματος... αἰρετικοί εἰσιν ἄρα, καί ὡς αἰρετικούς αὐτούς ἀπεκόψαμεν»¹⁰. Καί πάλι κατά τόν ἴδιο Ἅγιο: «Πρό χρόνων πολλῶν ἀπεσχίσθη τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, τῆς Ρώμης φαμέν, τό περιώνυμον ἄθροισμα ἐκ τῆς τῶν ἐτέρων τεσσάρων ἀγιωτάτων Πατριαρχῶν κοινωνίας, ἀποσχοινοισθέν εἰς ἔθνη καί δόγματα τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας καί τῶν Ὁρθοδόξων ἀλλότρια... (τά δέ τῶν Ὁρθοδόξων ἀλλότρια πάντως αἰρετικά)»¹¹.

Αὐτή ἡ «διακοπή τῆς κοινωνίας», ἡ καλλίτερα ἡ ἀποκοπή ἀπό τήν κοινωνία τῆς Ἐκκλησίας, δέν εἶναι ἀπλῶς τετελεσμένο σχίσμα ἀλλά καί παγιωμένη αἵρεσις.

10. Ἁγίου Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ, «Τοῖς ἀπανταχοῦ τῆς γῆς...», ἐν Ἰω. Καρμίρη, *Τά Δογματικά καί Συμβολικά...*, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 424-425.

11. Ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 426.

Γιά τήν ἄρσι τῶν ἀναθεμάτων καί τήν ἐπικοινωνιακή τακτική τοῦ Βατικανοῦ ἔχει παρατηρηθῆ: «Συμφώνως πρὸς τό πρόγραμμα τοῦ ρωμαιοκεντρικοῦ Οἰκουμενισμοῦ ἔγιναν ἤδη τά ἀκόλουθα βήματα: α) Ἡ ἄρσις τῶν ἀναθεμάτων τοῦ 1054, χωρὶς νά ἔχουν ἀρθῆ οἱ δογματικές διαφορές. β) Ἡ ἀνταλλαγή ἐπισκέψεων τῶν Προκαθημένων καί ἡ παραχώρησις ἐκ μέρους τοῦ Βατικανοῦ ἀγίων Λειψάνων. Ἔτσι δίδεται ἡ ἐντύπωσις ὅτι τό Βατικανόν διάκειται φιλικῶς ἔναντι τῶν Ὁρθοδόξων. γ) Ἡ ἔναρξις τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου ἀπό τῶν ἐνούντων. Μέ τόν τρόπο αὐτό ἡ Μικτή Θεολογική Ἐπιτροπή τοῦ Διαλόγου διά σειρᾶς κοινῶν ὀρθοδόξων ἐν πολλοῖς κειμένων, τά ὁποῖα ὁμῶς περιέχουν τά σπέρματα ἀμοιβαίας ἀναγνωρίσεως τῆς αὐτῆς Πίστεως, τῶν αὐτῶν εἰσαγωγικῶν Μυστηρίων, τῆς αὐτῆς ἱερωσύνης καί τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς μεταξύ τῶν Ὁρθοδόξων καί τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν, ἐν γένει τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ὡς “ἀδελφῶν ἐκκλησιῶν”, ἔφθασε ἐν τέλει μέ κάθε ἐπισημότητα στό συμφωνηθέν κείμενο τῆς Ζ΄ Συνελεύσεως, τό “Κείμενο τοῦ Balamand” (23/6/1993), νά διακηρύξη τήν ἐκκλησιολογική των ταυτότητα»¹². Ἡ ἔναρξις ἀπό τῶν «ἐνούντων» ἔχει ἤδη δημιουργήσει δεσμεύσεις, οἱ ὁποῖες κάνουν τόν διάλογο περί τῶν «διαιρούντων» νά μὴ εὐθυδρομηθῇ.

12. Ἀρχιμ. Γεωργίου, «Ἀνησυχία γιά τήν προετοιμαζομένη...», *περιοδ. Παρακαταθήκη*, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 3-4.

Αυτό είναι αποδεδειγμένο από τήν περίπτωσι τοῦ διαλόγου περί τῆς Οὐνίας ἀλλά καί πασίδηλο στήν προσπάθεια ἐπανερμηνείας τοῦ παπικοῦ πρωτείου κατά τίς τελευταῖες συνελύσεις τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Ὁρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν (Ραβέννα, Βιέννη, Ἀμμάν).

στ'. Ἡ θεωρία τῆς «εὐχαριστιακῆς ἐκκλησιολογίας» ὀδηγεῖ σέ «κοινωνία ἐκκλησιῶν», χωρίς νά προϋποθέτῃ τήν ταυτότητα Πίστεως μεταξύ τους, καί βεβαίως δέν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τήν διαχρονική ἰσχὺ τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Ὑπό τήν ἔννοια αὐτή δέν ἐκφράζει τήν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησιολογία. «Ἐξω ἀπό τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία... δέν ὑφίσταται Εὐχαριστία, μέ τήν Ὁρθόδοξη σημασία τῆς λέξεως. Ὅποτε μπορούμε νά κάνουμε λόγο γιά ἐκκλησιαστική Εὐχαριστία καί ὄχι γιά εὐχαριστιακή ἐκκλησιολογία»¹³.

ζ'. Ἡ Β' Βατικανή Σύνοδος, κατά τόν συντάκτη τοῦ Ἀνακοινωθέντος, δημιούργησε «χῶρο ἐμπιστοσύνης καί διαλόγου μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν μετά ἀπό πολυλούς αἰῶνας σκληρᾶς πολεμικῆς».

Εἶναι γεγονός ὅτι οἱ Ὁρθόδοξοι ἔκαναν πολλές – μᾶλλον ὑπερβολικές καί ἐνίοτε ἀνεπίτρεπτες– ὑπερβάσεις τῶν ἐκκλησιολογικῶν ἀρχῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, γιά νά δημιουργηθῇ γέφυρα διαλόγου

13. Ἱεροθέου, Μητρο. Ναυπάκτου, *Μεταπατερική θεολογία καί ἐκκλησιαστική πατερική ἐμπειρία*, ἔκδ. Ἱ. Μονῆς Γενεσίου τῆς Θεοτόκου, 2012, σελ. 59.

καί νά μή καταρρεύση στήν συνέχεια. Εἶναι γνωστός ὁ τρόπος, μέ τόν ὁποῖο τό Βατικανό ὑπερασπιζόμενο τήν Οὐνία παρέκαμψε τό κείμενο τοῦ Freising, ὥστε νά ὀδηγηθοῦμε στό ἀπαράδεκτο κείμενο τοῦ Balamand, καθώς ἐπίσης καί τό γεγονός τῆς παπικῆς παρεμβάσεως πού ὠδήγησε τόν διάλογο σέ ναυάγιο στήν Βαλτιμόρη.

Τό Βατικανό δέν ἄλλαξε σκοπό. Ἡ Β΄ Βατικανή Σύνοδος τροποποίησε ἀπλῶς τήν μέθοδο τοῦ ρωμαιοκεντρικοῦ (παποκεντρικοῦ) οἰκουμενισμοῦ. Ὡς σκοπός παραμένει ἡ ἀποκατάστασις τῆς «κοινωνίας τῶν διίσταμένων ἀδελφῶν μέ τόν διάδοχο τοῦ Πέτρου», ἵνα πάντες ἔν ὧσιν!

Αὐτό εἶναι τό κεντρικό δόγμα τοῦ ρωμαιοκεντρικοῦ οἰκουμενισμοῦ. Ὅλα τά ἄλλα εἶναι θέμα τακτικῆς. Κάποτε ἦταν ἡ ὑποταγή (λατινοκρατία), κατόπιν ἡ πονηρή οὐνία καί τώρα ἡ εὐγενής διπλωματία. Τά ἀνοίγματα τῆς Β΄ Βατικανῆς Συνόδου ἀφοροῦν τούς σχεδιασμούς ἐπιστροφῆς στήν «κοινωνία μέ τόν διάδοχο τοῦ Πέτρου». Δέν σχετίζονται οὔτε στό ἐλάχιστο μέ τήν ἀπάλειψι ἔστω καί ἑνός ἀπό τά παπικά δόγματα.

Ἡ ἐκ μέρους τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν ἀπάρνησις τῶν παπικῶν δογμάτων δέν εἶναι οὔτε αὐτονόητη οὔτε εὐκόλη. Ἡ ἐμμονή σέ αὐτά εἶναι θέμα πιστότητος στίς δεκατρεῖς, μεταγενέστερες τῆς Ζ΄, «οἰκουμενικές» συνόδους τοῦ Παπισμοῦ. «Χαρακτηριστική

εἶναι ἐπίσης ἢ κατωτέρω εἰλικρινῆς δῆλωσις τοῦ πρωτεργάτου τῆς Β΄ Βατικανείου Συνόδου Καρδινάλιου Αὐγουστίνου Μπέα: “Θά ἦτο ἐν τῇ πράξει μία κακῶς νοουμένη ἀγάπη πρὸς τὴν ἐνότητα καὶ πρὸς τοὺς διίσταμένους ἀδελφούς, ἐάν κανεῖς ἤθελε νά ἐγγενήσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν ἐλπίδα, ὅτι δῆθεν ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία θά ἀπήτει παρ’ αὐτῶν μόνον τὴν ἀναγνώρισιν τῶν ‘οὐσιωδῶν δογμάτων’, ὅτι δῆθεν θά παρηγεῖτο ἐπὶ παραδείγματι τῆς ὑπ’ αὐτῶν ἀποδοχῆς τῶν δογματικῶν διατάξεων τῆς ἐν Τριδέντῳ Συνόδου ἢ ὅτι θά ἐδείκνυε κατανόησιν δι’ ἐπαναθεώρησιν τοῦ Δόγματος περὶ πρωτείου ἢ περὶ ἀλαθῆτου τοῦ πάπα. Ὅ,τι ἡ Ἐκκλησία ἅπαξ ἐξήγγειλεν ὡς πρότασιν πίστεως (δόγμα), ἐξήγγειλεν αὐτό ὑπὸ τὴν συμπάραστασιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὡς μίαν παρά τοῦ Θεοῦ ἀποκαλυφθεῖσαν ἀλήθειαν, περὶ τῆς ὁποίας κατ’ οὐδένα τρόπον ἔχει αὕτη δικαίωμα νά ἐνεργήσῃ ἄλλως. Ὁ Κύριος ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτὴν (εἰς τὴν Ἐκκλησίαν) τὴν διαφύλαξιν καὶ ἐρμηνευτικὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀληθείας τῆς ἀποκαλύψεως, ἀλλὰ δέν ἔδωκεν εἰς αὐτὴν τὴν ἐξουσίαν νά μεταβάλῃ τι εἰς τὰς ἀληθείας ταύτας”»¹⁴.

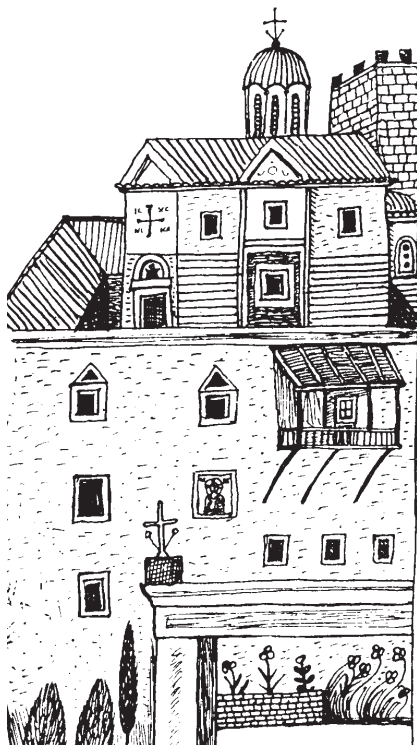
Πρὸς τί λοιπόν οἱ διθύραμβοι περὶ «χώρου ἐμπιστοσύνης»;

14. Ἀρχιμ. Γεωργίου, Ὁρθοδοξία καὶ Οὐμανισμός..., ἐνθ’ ἄνωτ., σελ. 123-124.

Γ. Ἡ ἐξαγγελία ἡμερομηνίας γιὰ τὴν σύγκλιση τῆς Πανορθοδόξου Συνόδου δημιούργησε γόνιμους προβληματισμούς. Ἐχει ἤδη τεθῆ καὶ ἐκκλησιαστικῶς, ὡς πρότασις Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν, τὸ θέμα τῆς ἐπισήμου ἀνακηρύξεως ὡς οἰκουμενικῶν τῶν ἁγίων Συνόδων τῶν ἐτῶν 879, 1351 καὶ 1848. Μὲ τὴν ἀνακήρυξί τους θὰ εἶναι βεβαία ἡ ὀριστικὴ καταδίκη τοῦ παπικοῦ Πρωτείου, τοῦ παπικοῦ Ἀλαθήτου, τῆς παπικῆς Οὐνίας, τοῦ Φιλιόκβε καὶ συναφῶς τῶν ὑπολοίπων σοβαρῶν δογματικῶν καινοτομιῶν τοῦ Παπισμοῦ. Ἐν ὄψει τῆς διαδικασίας ἐπικαιροποιήσεως τῶν ἀποφάσεων τῆς Γ΄ Προσυνοδικῆς Διασκέψεως τοῦ 1986 «περὶ τῶν σχέσεων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον», καὶ στὴν προοπτικὴ τῆς ἀνακηρύξεως τῶν ὡς ἄνω ἁγίων Συνόδων ἀπὸ τὴν Πανορθόδοξο Σύνοδο, θὰ μποροῦσε προσυνοδικῶς νὰ συζητηθῆ καὶ ὁ τρόπος καταδίκης τῶν «ἀνοιγμάτων» τῆς Β΄ Βατικανῆς Συνόδου. Ἦδη ὑπάρχει τὸ προηγούμενο τῆς καταδίκης τῆς Οὐνίας ὡς τρόπου ἐνώσεως μὲ τὸ κείμενο τοῦ Freising, πού τόσο ἐνόχλησε τὸ Βατικανό.

Στὸ πλαίσιο τῶν ὡς ἄνω σχέσεων ἀνακαλοῦμε στὴν μνήμη μία μελέτη τοῦ μακαριστοῦ Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας, Ἀρχιμανδρίτου Γεωργίου, μὲ τίτλο: *Ἡ ἐκκλησιολογικὴ αὐτοσυνειδησία τῶν Ὁρθοδόξων ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 20οῦ αἰῶνος*. Ἡ μελέτη αὐτὴ γράφτηκε τὸν Ὀκτώ-

βριο τοῦ 1998 καί δημοσιεύθηκε στόν τόμο *Εἰκοσι-
πενταετηριόν, Ἀφιέρωμα στόν Μητροπολίτη Νεα-
πόλεως καί Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιο, ἔκδ. Ἱερᾶς
Μητροπόλεως Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως, Νε-
άπολη – Θεσσαλονίκη 1999, σσ. 107-132.*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τελευταίες ύποθήκες τοῦ Γέροντός μας.....	7
Εὐλογημένη διαδοχή στήν πηδαλιουχία τοῦ σκάφους τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας.....	20
Τό γράμμα τῆς παραιτήσεως.....	20
Ἐπιστολή τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου.....	23
Ἐπιστολή τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους.....	29
Ἐνθρονιστήριο Γράμμα τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος πρός τόν Ἐψηφισμένο Καθηγούμενο ἡμῶν Ἀρχιμ. Χριστοφόρον.....	35
Ἐνθρονιστήριο λόγος τοῦ Καθηγουμένου ἡμῶν Ἀρχιμ. Χριστοφόρου.....	38
Λόγος εἰς τήν Τράπεζαν τοῦ Καθηγουμένου ἡμῶν Ἀρχιμ. Χριστοφόρου.....	47
Ἡ Κοίμησις τοῦ Γέροντος.....	51
Ἐπικήδειοι καί ἐπιμνημόσυνοι λόγοι στόν μακαριστό Γέροντα.....	56
Α'. Ἐπικήδειοι	
Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβα.....	57
Πανοσιολογιωτάτου Καθηγουμένου Ἱερᾶς Μονῆς Ἰβήρων Ἀρχιμανδρίτου Ναθαναήλ.....	62
Πανοσιολογιωτάτου Πρωτεπιστάτου Γέροντος Στεφάνου Ἱερομονάχου Χιλανδαρινοῦ.....	65
Πανοσιολογιωτάτου Πατρός καί Καθηγουμένου ἡμῶν Ἀρχιμανδρίτου Χριστοφόρου.....	68
Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σισσανίου καί Σιατίστης κ. Παύλου.....	73
Πανοσιολογιωτάτου Γέροντος Νικοδήμου Ἁγιοπαυλίτου.....	75

Β'. Ἐπιμνημόσυνοι

Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δράμας κ. Παύλου	78
Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λαρίσης κ. Ἰγνατίου.....	81
Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Προικονήσου κ. Ἰωσήφ	86
Πανοσιολογιωτάτου Καθηγουμένου Ἱερᾶς Μονῆς Βατοπαιδίου Ἀρχιμανδρίτου Ἐφραίμ	93
Ἐλλογιμωτάτου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Δημ. Τσελεγγίδη.....	98
Πανοσιολογιωτάτου Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας Ἀρχιμανδρίτου Χριστοφόρου.....	99
«Ἐπαινεθήσονται πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ»	102
Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. κ. Θεοδώρου Β΄.....	102
Μακαριωτάτου Πατριάρχου Σερβίας κ. κ. Εἰρηναίου	105
Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεστίας καί Ἁγῶ Σβανέτης (Γεωργίας) κ. Ἰλαρίωνος	106
Ὁ Μακαριστός Γέροντας Γεώργιος ὡς Θεολόγος	109
Μακαριστοῦ Γέροντος Γεωργίου	
Λόγος περὶ ἀγάπης.....	144
Ἐπίκαιρα γεγονότα καί θέματα	
Ἀφιέρωμα.....	148
Ὁ ἄθεος Οὐμανισμός φθάνει στά ἄκρα.....	148
Ἡ Β΄ Βατικάνειος Σύνοδος καί ἡ μέλλουσα Πανορθόδοξος.....	154